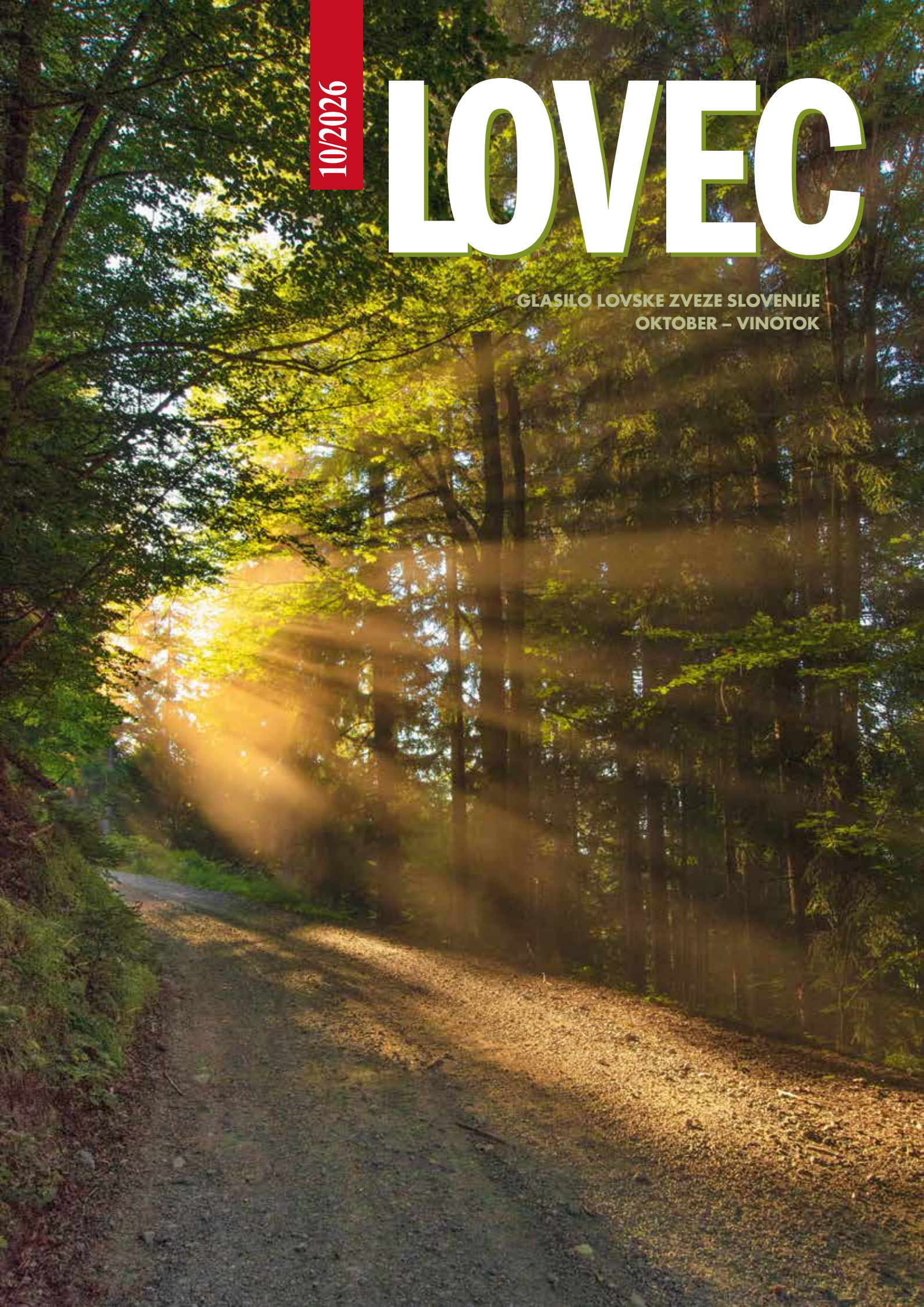
10/2026

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
OKTOBER – VINOTOK

Lovska zveza Slovenije

JUBILEJNI* KOLEDAR LZS 2027 Z ILUSTRACIJAMI MILANA SAMARJA BO PREJEL VSAK ČLAN LOVSKE DRUŽINE – UPRAVLJAVKE LOVIŠČA.

Ponujamo možnost, da naročite **dodatno želeno število JUBILEJNEGA KOLEDARJA LZS 2027** (velikost 42 x 48 cm) **za ceno 12,50 € z DDV** (koledar bo enak, kot ga prejme vsak član, z enako velikim podložnim kartonom in brez storitve dotiska imena lovske družine).

Koledar lahko dodatno naročite v spletni trgovini LZS na e-naslovu: **https://trgovina.lovskazveza.si/**

* LZS v letu 2027 praznuje 120-letnico.

Oglasi niso lektorirani.

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik CIX., št. 10
oktober – vinotok

Lovec je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 0001 5687 097 (NLB, d. d.)
ID za DDV: SI 23864516

Priprava in tisk
Tiskarna Gracer, d. o. o., Celje
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica:
Jasna Kovačič Siuka

UREDNIŠKI ODBOR:
Predsednik: Miran Štrukelj
Martin Hočevar, Ivan Kuljaj, Igor Pičulin, Franc Rotar, Branko Tucovič, Franc Wakounig, dr. Jane Weber

Lektorica in korektorica: Marjetka Šivic
Oblikovanje in prelom: Andrej Filipčič
Obdelava fotografij: Milan Zupan
Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovec izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija.
Ta številka je izšla v 21.500 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovec pošljite na e-naslov lovec@lovska-zveza.si v Wordovem dokumentu, podpisane in žigosane uradne dopise pa skenirane ali po navadni pošti. Fotografije sprejemamo prav tako po e-pošti v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografi, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, lahko svoje fotografije, namenjene za banko fotografij revije Lovec ter Zlatorogove in Strokovne knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem dogovoru po katerem od elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij pred objavo v reviji Lovec oziroma Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
e-naslov: lovec@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovec na spletu:
http://www.lovska-zveza.si
zavihek Glasilo Lovec

Foto: Gregor Bolčina

IZ VSEBINE:

UVODNIK		416
N. Šuštarič:	Posodobili smo Etični kodeks slovenskih lovcev	416
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...		418
LOVSTVO		420
G. Vengušt, D. Žele Vengušt:	Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2025	420
OSUPLJIVI GOZDNI SVET		426
M. Kišek Vovk:	O tisti polovici gozda, ki je ne vidimo	426
LOVSKO OROŽJE, NABOJI, OPTIKA IN OPREMA		429
G. Hodnik:	Kratkocevno orožje lovcev – izbira nazivnega kalibra	429
PO LOVSKEM SVETU		433
F. Wakounig:	Lov je skupni smisel, naloga in obveznost	433
GOZD NA ŽLICI IN VILICAH		435
M. Kišek Vovk:	Sladki kostanjčki v bodečem objemu	435
NA KRATKO IZ TUJIH MEDIJEV		436
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		437
M. Plemenitaš:	Župan Boštjan	437
LOVSKO PESNIŠTVO		439
F. Černigoj:	Zgostila so se gozdna tla ...	439
LOVSKA ORGANIZACIJA		440
M. Janc:	Avgust v znamenju vrhunskega lovskega strelstva	440
P. Žigon:	Proslava 80-letnice LD Kozje Stena	442
D. Kralj:	Osemdeset let LD Suha krajina	443
M. Sotošek:	Osemdeset let delovanja LD Brestanica	444
F. Rotar:	Osem desetletij LD Podgorje in Hubertova maša	445
R. Kos:	Osem desetletij LD Trbovlje	446
M. Kišek Vovk, T. Kovačič:	Zgodba osmih desetletij LD Poljčane	447
JUBILANTI		449
BASEN		450
T. Polanc:	Strog učitelj naredi dobrega učenca	450
MLADI IN LOVSTVO		451
T. Zajc:	Deveti Belokranjski lovski tabor mladih ZLD Bele krajine	451
M. Kišek Vovk:	Gozdni zakladi jeseni	452
LOVSKI OPRTNIK		453
I. Kocjančič:	Piknik med oljkami	453
M. Toš:	Lovska razstava na 64. sejmu AGRA	454
SlovArms, d. o. o.:	TR-Dog® TRON7 – nova generacija sledenja in nadzora lovskih psov	454
VUTE, d. o. o.:	Kaj v resnici pomeni izbrati puško CVA?	455
M. Toš:	Ideologizacija in politizacija lovstva je bila v povojnem desetletju tudi v lovstvu	456
I. Kuljaj:	Lovci - vinarji: Franc Polovič	456
V SPOMIN		457
LOVSKA KINOLOGIJA		458
J. Krivec:	Državna samostojna tekma v delu po umetni krvni sledi lovskih psov – CACT	458
J. Žerdin:	Lovska kinološka preizkušnja po umetni krvni sledi v Prosenjakovcih	459
J. Verčko:	Tretja samostojna državna preizkušnja v delu po krvni sledi za barvarje	459
J. Šumak:	Tečaj vaj v poslušnosti VP-1 in VP-2 v okviru LKD Celje	460
F. Turnšek:	Tekma za pokal sv. Huberta LKD Ptuj - Ormož	462

SLIKA NA NASLOVNICI:
Svetloba skozi drevje
Foto: **Lojzi Avsenik**

Na računalnik natipkane prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovec@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije. Uredništvo se je potrudilo, da bi našlo vse imetnike avtorskih pravic. Če mu kljub trudu to morda ni v celoti uspelo, avtorje prosi, naj stopijo v stik z uredništvom. Morebitni priloženi letaki niso povezani z uredniško politiko Lovca in niso publikacije, ki bi jih izdala Lovska zveza Slovenije ali uredniški odbor. Za njihovo vsebino odgovarja naročnik storitve (oglaševalec).

LOVNE DOBE:

Ur. list, št. 101/17. 9. 2004 in št. 81/14. 11. 2014

Srna
srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen
jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta:
1. 9.–31. 12.
teleta:
1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.

Damjak
damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta:
1. 9.–31. 12.
teleta:
1. 9.–31. 1.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 1.

Muflon
oven, lanščaki obeh spolov in jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams
kozel, koza, kozliči obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog
kozel, koza, kozliči obeh spolov, enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič
merjasec:
1. 1.–31. 12.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31.12.

Poljski zajec
1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica
1. 11.–28. 2.

Jazbec
1. 8.–31. 12.

Lisica
1. 7.–15. 3.

Šakal
1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)
1. 8.–31. 3.

Navadni polh
1. 10.–30. 11.

Alpski svizec
1. 9.–30. 10.

Pižmovka
1. 1.–31. 12.

Nutrija
1. 1.–31. 12.

Fazan
1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)
1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica
1. 9.–15. 1.

Šoja
1. 8.–28. 2.

Sraka
1. 8.–28. 2.

Siva vrana
1. 8.–28. 2.

Medved in volk
Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (Ursus arctos) in volka (Canis lupus) iz narave

Posodobili smo Etični kodeks slovenskih lovcev

Dopolnitve je sprejel Občni zbor Lovske zveze Slovenije na letošnjem rednem letnem zasedanju v Naklem pri Kranju.

Niko Šuštarič, predsednik Odbora etičnega kodeksa slovenskih lovcev

Slovenski lovci menimo, da Etični kodes slovenskih lovcev celovito in razumljivo zajema in ureja večino pomembnih etičnih vprašanj v povezavi z lovom in mestom lovstva v družbi. Od leta 1998, ko je bil sprejet, do danes se je v družbi marsikaj spremenilo. Okrepilo se je zavedanje, da je človek del narave in da so naravni viri omejeni, hkrati pa vsi skupaj s težavo sprejemamo nujne spremembe v podporo naravi. Človek še naprej resno ogroža pestrost življenja na Zemlji. Značilnosti demokratične ureditve družbe s poudarjeno osebno svobodo in individualizmom posameznika pogosto postavljajo pod vprašaj tudi etične norme lova in sam odnos do narave. Legitimnost različnih, tudi nasprotujočih si interesov terja naša dodatna prizadevanja za ohranjanje čvrste, uspešne in strokovne lovske organizacije. Etični kodeks slovenskih lovcev je bistveni del naše podobe in zagotovilo, da zmoremo vrednote tudi spoštovati. Tehničnemu napredku lovskega orožja in lovske opreme se ni smiselno upirati, saj sodobna oprema zagotovo lahko prispeva k etičnosti lova. Zavedati pa se moramo, da omogoča tudi nenaravno in nesorazmerno poseganje v življenjski prostor ter nočni čas, ki sta namenjena divjadi. Lovci bodimo še naprej lovci, med drugim ali predvsem zato, ker poznamo in obvladamo lovske veščine. Zato jih negujmo in ohranjajmo kljub zapeljivim udobnostim, ki nam jih nudi sodobna tehnika.

<u>Na sodobna vprašanja in dileme v Etičnem kodeksu slovenskih lovcev večkrat ne najdemo ali nočemo najti jasnega odgovora. V Odboru Etičnega kodeksa (OEK) se tudi zato srečujemo s primeri kršitev Etičnega kodeksa, ki vedno znova dokazujejo, da so za upravljanje lovišča in uspešno delovanje lovske družine potrebni strokovna usposobljenost, lovsko tovarištvo ter medsebojno spoštovanje in strpnost.</u>

Zgodovinskosti in potrebe po prilagajanju tudi etičnih pravil v lovstvu se je spoštovani, žal že pokojni lovski tovariš Janez Černač, avtor Etičnega kodeksa slovenskih lovcev, gotovo zavedal, ko je v uvodu kodeksa že leta 1998 zapisal: »Skozi vso zgodovino človeštva so nastajala, se razvijala in so tudi spoštovali nepisana pravila, ki so urejala lov, pravico do plena, odnose med lovci ter odnose lovcev do divjadi. To dediščino in nenapisano kulturno izročilo je treba ohranjati ter dopolnjevati z novimi nravstvenimi normami, ki jih je prinesel čas ekoloških stisk in grozeče ogroženosti narave, katere sestavni del naj bi bil tudi človek.« Upoštevajoč takšen zgodovinsko spreminjajoč se značaj etičnih in moralnih pravil v povezavi z lovom smo v OEK spoznali, da je po 28 letih primeren čas za dopolnitev Etičnega kodeksa slovenskih lovcev glede na vse spremembe, ki so se v tem času zgodile v družbi in v svetu. Spremembe čutimo vsi. Odziv nanje je dokumentiran tudi v reviji Lovec, št. 9/2024, v mojem prispevku Je Etični kodeks slovenskih lovcev potreben posodobitve?, kjer je bilo objavljeno tudi naslednje načelno mnenje OEK, ki ga je vredno zapisati še enkrat:

»(1) Lovstvo je bilo vedno sestavni del vsakokratnih družbenih razmer in odraz splošne kulturne ravni. Nepisana pravila, ki so urejala lov, pravico do plena, odnose med lovci in odnos lovcev do divjadi, so se ob tem oblikovala, spoštovala in se spreminjala. (Iz uvoda k Etičnemu kodeksu slovenskih lovcev).

(2) Tudi lovska etika mora slediti družbenim spremembam, vendar na podlagi skrbne presoje in vedno v korist naravi, divjadi in boljšim medsebojnim odnosom med lovci.

(3) Enakopravnost, tovarištvo med lovci in neodvisnost lovskih organizacij so etični temelji slovenske lovske organizacije in pogoj za njen obstoj kot nevladne organizacije s pomembnimi javnimi nalogami pri upravljanju z lovišči in z zavarovanimi živalskimi vrstami, zato je treba te vrednote ohranjati in krepiti neodvisno od politične organizacije družbe in države.

(4) Z namenom udejanjanja Etičnega kodeksa slovenskih lovcev v praksi moramo vsi lovci več pozornosti posvetiti spoštovanju njegovih določb. Kodeks mora biti osnovno vodilo vsakega lovca v njegovih odnosih do narave, do divjadi, do družbenega okolja, do drugih lovcev in do lovskega psa. Odbor priporoča vsem organom in funkcionarjem lovske organizacije na vseh ravneh, izvajanje obnovitvenih usposabljanj s področja lovske etike, mentorji lovskim pripravnikom pa naj pravila Etičnega kodeksa posredujejo pripravnikom že ob praktičnem usposabljanju v lovišču in v lovski družini.«

Pri pripravi dopolnitev smo v OEK upoštevali kot osnovno izhodišče, da se iz veljavnega besedila kodeksa ne črta ničesar vsebinskega, saj se je v skoraj tridesetletni

praksi izkazal kot dragoceno etično vodilo v vseh njegovih določbah. V predlogu gre zato zgolj za nekaj dopolnitev kot odziv na nova domača in mednarodna spoznanja o odnosu človeka do narave, kot odziv na nove predpise o zaščiti živali, na kritičen odnos dela javnosti do lovstva in odziv na tehnični napredek lovskega orožja in opreme. Naj omenim le najpomembnejše dopolnitve.

Med zgodovinskimi soustvarjalci etičnih norm je poleg slovenske lovske organizacije dodatno omenjena slovenska etnična skupnost, saj obstajajo tudi na področju lovstva tradicionalne vezi slovenske lovske organizacije z zamejskimi Slovenci v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Nova spoznanja znanosti in stroke glede odnosa do narave in lova je treba upoštevati v korist in ne v škodo novih etičnih norm ter jih ni smiselno niti smotrno nekritično zavračati. Etični kodeks slovenskih lovcev je moralno zavezujoč za vsakogar, ki lovi na ozemlju Republike Slovenije ali deluje v povezavi z lovom na območju Republike Slovenije, kar velja tudi za državne službe, stroko in znanost.

Lovske veščine naj ostanejo še naprej porok uspešnega in etičnega lova in jih ne bi smeli zgolj zaradi udobnosti lova nadomeščati s sodobnimi optičnimi in drugimi tehničnimi pripomočki. Slednji naj predvsem prispevajo k lovsko pravičnemu strelu ob spoštovanju varnega življenjskega prostora in časa, ki sta namenjena divjadi. Krmljenje divjadi je sprejemljivo, če je v skladu z načrtom upravljanja lovišča in v skladu z znanstvenimi dognanji o vplivu krmljenja na populacije divjadi. Ko se divjad zateče na nelovne površine, je treba storiti vse, da se vrne v naravo. Za uveljavljanje Etičnega kodeksa v praksi je pomembna novost odgovornost mentorjev, da pripravnika seznanjajo z Etičnim kodeksom slovenskih lovcev ves čas praktičnega dela pripravništva in ne šele v okviru teoretičnega usposabljanja za lovski izpit. Občni zbor je podprl pobudo, da bi Etični kodeks slovenskih lovcev prevedli v jezike sosednjih narodov in v angleški jezik. Prečiščeno besedilo kodeksa je dostopno na spletni strani Lovske zveze Slovenije. V pripravi je tudi ponatis brošure, ki bo tako kot doslej vsebovala tudi nespremenjene opise lovskih običajev in lovskega kroja.

Ko me je pred kratkim prijatelj, ki ni lovec, vprašal, kaj lovci razumemo pod etičnostjo lova, je bil zadovoljen z odgovorom, ko sem mu pojasnil, da gre pravzaprav za poštenost, za pošten in spoštljiv odnos do narave, do divjadi in slehernega živega bitja, do svoje lovske organizacije in solovcev, do družbe in do države. Za pošten in spoštljiv odnos do drugače mislečih. Pa tudi za kritičnost, ko je to potrebno za obrambo vrednot slovenskega lovstva.

Zapis takšnih pravil poštenosti je način, da zapisano lažje ohranjamo skozi čas, prenašamo na nove generacije in vzamemo v roke, ko je to potrebno. Osnovni namen etičnih pravil pa je drug. Pravila moramo živeti vsak dan; kot se je slikovito izrazil ugleden razpravljavec na delnem občnem zboru volilnega okoliša Gorenjska letos v Naklem pri Kranju: »Etični kodeks mora biti v srcu.«

In imejmo ga v srcu še naprej!

Foto: Marjan Artnak

Foto: Marjan Toš

ŽIVALI V SLOVENIJI BIJEJO BOJ Z VROČINO

STA, 10. 8. 2026 – Dolgotrajna vročina ne prizanaša niti divjim živalim. Visoke temperature in vztrajna suša jim povzročajo velik stres, predvsem pa jim grozi pomanjkanje vode in vse manj hrane v naravi. Na Lovski zvezi Slovenije zato ljudi pozivajo, naj jim pomagajo s preprostim ukrepom – na vrtovih, dvoriščih ali ob robovih gozdov naj postavijo plitve posode s svežo vodo. »Živali v najbolj vročih urah dneva iščejo senco in mir ter zmanjšajo svojo aktivnost na minimum, da ne izgubljajo dragocene energije,« so na LZS zapisali za Slovensko tiskovno agencijo (STA). Najbolj ogrožene so vrste, ki so glede na telesno zgradbo večji sesalci, in so prilagojene na hladnejše okolje ali pa potrebujejo stalno prisotnost vode. Med njimi so srnjad, jelenjad in divji prašiči. Divji prašiči in jelenjad se, kot so dodali, za hlajenje in zaščito pred zajedavci kalužajo (valjajo v blatu oz. vodi), kar je ob presahlih vodnih virih oteženo. Ogrožene so tudi mlade živali, kot so mladiči srnjadi ali zajcev, ki so bolj občutljive za pomanjkanje vode.

V TRNOVSKI VASI DVA DNI NAD GOLOBE

www.ovtar24.si, 17. 8. 2026, (MT) – Lovska družina (LD) Trnovska vas ohranja tradicijo velikošmarnskega tekmovanja v lovskem strelstvu. Zato so tudi letos ob Marijinem vnebovzetju, torej na veliki šmaren, pripravili kar dvodnevno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Zaradi velikanskega zanimanja strelcev iz vse Slovenije so s streljanjem začeli že na predpraznično popoldne, trajalo pa je vse do poznega večera. Na veliki šmaren so se strelci začeli zbirati že kmalu po sedmi uri in kljub neznosni vročini vztrajali vse do podelitve pokalov ter bogatih praktičnih nagrad najboljšim ekipam in posameznikom. V ekipni konkurenci so zmagali strelci LD Negova pred ekipo LD Bresnica - Podgorci in LD Vurmat iz Sv. Duha na Ostrem Vrhu. Pri veteranih je slavil Slavko Jauk iz Strelskega društva (SD) Sokol Krnci, v tekmovanju za praznični pokal LD Trnovska vas pa je zmagal Peter Kolar iz LD Stoperce. V nagradnem tekmovanju za lovsko puško je po napetem finišu slavil Peter Hul iz SD Sokol Krnci pred društvenim kolegom Dragom Nemcem iz Sokola in domačinom Davorinom Tošem iz LD Trnovska vas.

DIJAKI SO KLICALI VOLKOVE

SLOVENSKE NOVICE, 19. 8. 2026 (Drago Perko) – V osrčju Kočevskega roga je bil že osmi dijaški tabor. »Glavni namen tabora je srednješolcem na izkustven način približati gozdarsko stroko in jih spodbuditi k študiju na tem področju. Mladim smo poleg predstavitve študijskih usmeritev ponudili teden bivanja v osrčju narave in neposreden stik z vrhunskimi strokovnjaki. Program je združeval predavanja, terensko delo, strokovne ekskurzije in praktične delavnice, kar je dijakom omogočilo celovit vpogled v raznolikost in kompleksnost gozdarstva. Udeleženci so spoznali izzive sodobnega gospodarjenja z gozdovi, varstvo gozdnih ekosistemov, raziskovalni monitoring ter delo revirnih gozdarjev, arboristov, raziskovalcev in lovcev,« je za Slovenske novice povedal Blaž Fricelj, samostojni strokovni delavec na Katedri za gojenje gozdov Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze Ljubljani. Dijaki so se z raziskovalci učili prepoznavati sledi velikih sesalcev in ob bližnji kaluži našli še sveže sledi jelenjadi in medveda. Zadnji večer so ugotavljali prisotnost volkov z izzivanjem tuljenja; odziva niso slišali, so pa našli volčje iztrebke in potrdili njihovo prisotnost. Tabor sta finančno podprla Pahernikova ustanova in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, k uspešni izvedbi so pripomogli Slovenski državni gozdovi, Zavod za gozdove Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije in Lovska zveza Slovenije.

VLADA NAPOVEDUJE SPREMEMBE: VOLKOVE, KI OGROŽAJO LJUDI IN ŽIVINO, BI LAŽJE ODSTRELILI

DNEVNIK, 21. 8. 2026 (GK) – Vlada je napovedala, da pripravlja spremembe pri ureditvi odstrela volkov, ki naj bi omogočile učinkovitejše postopke za odstrel živali, ki prihajajo v stik z ljudmi in živino. Vlada je svoje namere razkrila

pri obravnavi pobude državnega sveta za takojšnje in učinkovito upravljanje populacije volka, ki jo je obravnavala na dopisni seji. Med drugim so navedli, da vlada načrtuje prilagoditev zakonodaje za učinkovitejše upravljanje volka. Ministrstvo bo v kratkem spremenilo tudi smernice za dokazovanje pogojev za odvzem volka iz narave z odstrelom. Pri tem naj bi postopki bolj upoštevali »konkretne razmere na terenu«. Vlada poleg tega proučuje tudi možnost upravljanja volka kot lovne vrste. To bi omogočilo odstrel po predpisih, ki sicer veljajo za divjad. Dodatno bi radi prilagodili predvsem upravljanje volkov glede na posamezna območja in pojav križancev med volkovi in domačimi psi, ki se praviloma manj izogibajo ljudem. Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) je pred nekaj dnevi pozval ministrstvo, naj čim prej izda dovoljenja za odstrel volkov na dveh večjih območjih. Kot so povedali na ZGS, so na ministrstvo že januarja letos posredovali dve strokovni mnenji za odvzem volka iz narave z odstrelom. Obe vsebujeta tudi pozitivni stališči Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. Prvo strokovno mnenje so izdali takoj po novem letu in se nanaša na južni del države, sredi januarja pa so izdali enak dokument še za severozahodno Slovenijo.

DIVJAD LAHKO PIJE VODO TUDI IZ PODTALNICE

GORENJSKI GLAS, 24. 8. 2026 (Cveto Zaplotnik) – V lovišču Sorško polje, ki obsega 3900 hektarjev površine, večinoma v kranjski in deloma tudi škofjeloški občini, so vodni viri za divjad na obrobju lovišča – na zahodu potok Suha, na jugu Sora in na severu Sava. V notranjosti lovišča je pomembnejši vodni vir reteški ribnik, za napajanje divjadi pa uporabljajo tudi umetno napajališče, kar je edinstven primer v Sloveniji. Napajališče je v gozdičku na Sorškem polju, nedaleč od Žabnice, postavil Rajko Bernik iz Virmaš, sicer tudi lovec v Lovski družini (LD) Križna gora. Kot je povedal Boris Cugelj, starešina LD Sorško polje, so izkušnje z napajalnikom dobre: napajalnik je dobro obiskan, kar dokazujejo tudi številne fotografije. Vodo najpogosteje pijejo srnjad, poljski zajci, lisice, jazbeci in verjetno tudi šakali, ki sicer s svojo navzočnostjo povzročajo velik »nemir« v lovišču. Šakali, ki napadajo predvsem mladiče srnjadi, a tudi odrasle živali, so zelo zdesetkali številčnost srnjadi v lovišču, posledično se je zmanjšal tudi odstrel. Leta 2014 je odstrel skupaj z izgubami znašal 113 živali, predlani 15 in lani samo še pet. Z večanjem števila šakalov so povečevali njihov odstrel – pred sedmimi leti so odstrelili dva, leta 2023 43, kar je bilo največ doslej, lani so jih 31. »Šakalov je kljub izdatnemu povečanju odstrela še vedno preveč,« je dejal Boris Cugelj in poudaril: »Strokovne ocene o tem, koliko je še srnjadi v lovišču, nimamo, a je praktično ne videvamo več ali jo vidimo le še zelo redko.« V lovišču opažajo tudi veliko zmanjšanje števila male divjadi – jerebic, prepelic, fazana in poljskega zajca. Jerebico in fazana so poskušali ohraniti tudi z vlaganji, kar pa ni bilo uspešno, ker so se v okolju zaradi sodobnega kmetovanja zelo poslabšale razmere za njuno preživetje. Podobno je bilo pri poljskem zajcu: leta 1960 je odstrel skupaj z izgubami znašal 200 živali, leta 2000 samo še 30, v zadnjih petih letih pa niso odstrelili niti enega.

Pripravil:
dr. Marjan Toš

Foto: Miran Krapež

Foto: Marjan Artnak

SPREMLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA DIVJADI V SLOVENIJI V LETU 2025

*Na **Veterinarski fakulteti** (VF) v Ljubljani s pomočjo **Lovske zveze Slovenije** (LZS) že več desetletij neprekinjeno spremljamo zdravstveno stanje prostoživečih živali v slovenskem prostoru. Pri ugotavljanju nekaterih povzročiteljev bolezni pa prek državnega spremljanja (monitoringa) sodelujemo tudi z **Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin** (UVHVVR).*

Zakaj je pomembno spremljanje zdravstvenega stanja divjadi?

Spremljanje vzrokov bolezni in poginov prostoživečih živali je ena ključnih nalog, ki presega skrb za naravo in sega do varovanja zdravja ljudi ter stabilnosti ekosistemov. Prostoživeče živali pogosto delujejo kot zgodnji opozorilni sistem, saj spremembe v njihovem zdravstvenem stanju lahko razkrijejo prisotnost nevarnih patogenov, onesnaženje ali druge okoljske motnje, še preden taki dejavniki neposredno ogrozijo človeka. V okviru koncepta eno zdravje (One Health – gre za celosten pristop, ki povezuje zdravje ljudi, živali in okolja, ki so medsebojno odvisna) je jasno, da sta zdravje ljudi in živali neločljivo povezana, zato pravočasno prepoznavanje vzrokov poginov omogoča hitro ukrepanje, preprečevanje širjenja bolezni in omejevanje potencialnih epidemij. Spremljanje poginov in bolezni prostoživečih živali pomaga razumeti vplive podnebnih sprememb, izgube habitatov in drugih človekovih posegov, ki vse pogosteje ustvarjajo pogoje za pojav novih bolezni ali širjenje že znanih.

Pri tem imajo lovci posebno vlogo. Če na terenu opazite nenavadno vedenje živali ali pogine, lahko pomembno prispevate k dokumentiranju in obveščanju javnosti in strokovnjakov. Primer afriške prašičje kuge pri divjih prašičih dokazuje, kako pomembno je pravočasno ukrepanje, saj le tako lahko omejimo širjenje bolezni. Hkrati spremljanje poginov odraža vplive okolja – infrastruktura in promet, onesnaževanje, podnebne spremembe –, ki posegajo v življenjski prostor prostoživečih živali. Tako postaja sistematično spremljanje zdravja prostoživečih živali ne le naloga stroke, ampak tudi človekova etična odgovornost, ki prispeva k ohranjanju naravnega ravnovesja, biotske raznovrstnosti in trajnostnemu upravljanju z divjadjo. V Sloveniji imamo dober pregled nad zdravjem prostoživečih vrst, kar dosežemo z natančnim pregledovanjem poginjenih ali odstreljenih obolelih živali (pasivni monitoring), medtem ko državni programi nadzora temeljijo predvsem na ugotavljanju prisotnosti protiteles proti specifičnim povzročiteljem (aktivni monitoring).

S prispevkom na kratko povzemamo rezultate preiskav, opravljenih na truplih, tkivih in organih prostoživečih živali v letu 2025.

Pregledi, opravljeni v letu 2025

V letu 2025 smo na VF zabeležili izrazito povečanje števila trupel, poslanih v preiskavo. To dejstvo nas je razveselilo, hkrati pa so zaradi velikega števila živali nastajali daljši zamiki pri izdaji izvidov.

Preglednica 1: Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi v Sloveniji v letu 2025

Lovska družina	Žival	Diagnoza
Otavnik	gams	Kronična intersticijska zajedavska pljučnica (rod *Protostrongylus*).
Javornik Črni vrh	volk	Sveža mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom) ter starejša mehanska poškodba (strel). Negativno na steklino.
Otavnik	gams	Zajedavska pljučnica (rod *Protostrongylus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus, Nematodirus* in trakuljavost *Moniezia* sp.).
Dobrovnik	jelen	Ameriški metljaj (*Fasciolioides magna*).
Smast	gams	Garjavost (*Sarcoptes scabiei*).
Šmarna gora	šakal	V vsebini želodca potrjeni ostanki tkiv, ki pripadajo vrsti srna.
Kobarid	gams	Mehanska poškodba (verjetno padec).
Kresnice	jazbec	Virološke preiskave na 14 pogostejših virusov jazbeca – negativno. Pljučni zajedavci vrste *Angiostrongylus vasorum* in *Crenosoma* sp.
Stol Žirovnica	gams	Mehanska poškodba in okužba. Posamezni črevesni (rodovi *Haemonchus* in *Trichuris)* in pljučni zajedavci (rod *Protostrongylus*).
Stol Žirovnica	gams	Mehanska poškodba in okužba. Posamezni črevesni (rod *Haemonchus*) in pljučni zajedavci (rod *Protostrongylus*). Viseča ikrica trakulje *Taenia hydatigena*.
Rankovci	srna	Sepsa – *Serratia marcescens*.
Krekovše	gams	Mehanska poškodba in okužba. Posamezni črevesni (rodovi *Haemonchus* in *Trichuris)* in pljučni zajedavci (rod *Protostrongylus*).
Bogojina	jelenjad	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Prosenjakovci	jelen	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Soča	gams	Garjavost (*Sarcoptes scabiei*).
Log pod Mangartom	kozorog	Garjavost (*S. scabiei*).
Tabor	srna	Papilomatoza (CcPV1).
Kobarid	gams	Mehanska poškodba (verjetno napad psov). Večje število črevesnih (rodovi *Haemonchus* in *Trichuris)* in pljučnih zajedavcev (rod *Protostrongylus*).
Križevci	jelenjad	Spremembe na jetrih, negativno na ameriški metljaj (*F. magna*).
Bovec	gams	Garjavost (*S. scabiei*).
Prosenjakovci	jelenjad	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Žiri	srna	Zaparazitiranost prebavil (družina Trichostrongylidae, rodova *Trichuris* in *Chabertia*). Številne jelenje uši (*Lipoptena cervi*), dlakožeri (*Mallophaga*) in gozdni klopi (*Ixodes ricinus*).
Križevci	jelenjad	Spremembe na jetrih, negativno na prisotnost ameriškega metljaja.
Čatež ob Savi	srna	Mehanska poškodba s sepso.
Kobilje	srna	Napredujoči procesi razpadanja. Ugrizne rane.
Tuhinj	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Bresnica Podgorci	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Bučka	srna	Napredujoči procesi razpadanja. Ugrizne rane.
Prosenjakovci	jelenjad	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Prosenjakovci	jelenjad	Spremembe na jetrih, negativno na prisotnost ameriškega metljaja.
Prosenjakovci	jelenjad	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Stol	gams	Garjavost (*S. scabiei*).
Križevci v Prekmurju	jelen	Spremembe na jetrih, negativno na prisotnost ameriškega metljaja.
Bresnica Podgorci	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*). Številne jelenje uši (*L. cervi*), dlakožeri (*Mallophaga*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Gorica	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Bakovci Lipovci	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Padež	srna	Zastrupitev s hrano.
Gorca	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Begunjščica	lisica	Pasja kuga (Morbillivirus).
Čaven	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Izola	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Koper	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus, Trichuris* in Chabertia) in pljuč (rod *Protostrongylus*).
Velika Polana	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Tolmin	srna	Razpadlo. Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Izola	srna	Napredujoči procesi razpadanja. Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost prebavil (rod *Trichuris*) in pljuč (rod *Protostrongylus*).
Izola	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Velika Polana	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Dolič	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Prosenjakovci	jelenjad	Razpad. Kolaps pljuč (abortus?).
Mirna	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Plešivica Žužemberk	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*). Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Lendava	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Motnik Špitalič	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost pljuč (rodova *Dictyocaulus* in *Protostrongylus*).
Gornja Radgona	srna	Sepsa (različne bakterije). Gnojna pljučnica bronhov in sarkocistoza.
Križevci v Prekmurju	jelenjad	Spremembe na jetrih, negativno na prisotnost ameriškega metljaja.
Rogaška Slatina	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris*).
Hoče	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Monezia* sp. in *Trichuris*). Številni gozdni klopi (*I. ricinus*). Zaparazitiranost pljuč (rodova *Dictyocaulus* in *Protostrongylus*).
Zagorje ob Savi	srna	Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*, *Trichuris*). Številni gozdni klopi (*I. ricinus*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Dictyocaulus*).
Gabrovka	lisica	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Benedikt	srna	Papilomatoza (CcPV1).
Benedikt	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Chabertia*). Starejša mehanska poškodba prsnega koša.
Remšnik	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichostrongylus*).
Kapla	srna	Okužba pljuč z bakterijo vrste *Streptococcus* sp. Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Kobarid	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Gaberk Divača	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Chabertia*).
Gaj nad Mariborom	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Blaga zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Begunjščica	srna	Zastrupitev s hrano.
Videm ob Ščavnici	srna	Popolnoma razpadlo truplo. Neprimerno za nadaljnje preiskave.
Laporje	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus,* in *Trichuris*) in pljuč (rod *Dictyocaulus*).
Markovci Sobetinci	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Moniezia* sp. in *Trichuris*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Poljčane	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Chabertia* in *Trichuris*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Črešnjevec	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Chabertia* in *Trichuris*). Zaparazitiranost pljuč (rodova *Protostrongylus* in *Dictyocaulus*).
Puščava	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus* in *Trichuris*). Številni nosni zolji (rod *Cephenemyia*).
Cerknica	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Tržišče	srna	Dvospolnost (Hermafroditizem)
Sinji Vrh	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost pljuč (rodova *Dictyocaulus* in *Protostrongylus*).
Gorica	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rod *Protostrongylus*).
Gabrovka	dihur	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Banja Loka Kostel	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Dobrovo	lisica	Verjetno virusna okužba. Negativno na virus pasje kuge, bolezen Aujeszkega in steklino.
Gornji Grad	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris*). Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Horjul	srna	Ugrizne rane – predatorstvo (verjetno napad šakala).
Brezovica	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris*). Številni gozdni klopi (*I. ricinus*).
Porezen Cerkno	srna	Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*). Posamezne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*) ter nosni zolji (rod *Cephenemyia*).
Prežihovo	srna	Motnja v menjavi dlake (verjetno hormonske motnje).
Šmarje	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Ljubno	srna	Napredujoči procesi razpadanja. Ugrizne rane (verjetno lisica ali šakal).

Dobrna	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Močna zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Porezen	jelen	Šok (izčrpanost zaradi dolgotrajnega preganjanja enega ali več psov).
Pšata	divji prašič	Sepsa (*Escherichia coli*).
Pšata	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus, Trichuris* in *Chabertia*). Številne jelenje uši (*L. cervi*), dlakožeri (*Mallophaga*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Velika Nedelja	srna	Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*) in pljuč (rod *Dictyocaulus*).
Jakob	srna	Sepsa – *Bibersteinia trehalosi.*
Pesnica - Jarenina	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Veliki Kamen	srna	Sepsa – *Trueperella pyogenes.*
Črešnjevci	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Chabertia*). Številni dlakožeri (*Mallophaga*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Murska Sobota	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Ljubno	srna	Razpadlo. Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Stol Žirovnica	gams	Garjavost (*Sarcoptes scabiei*). Zmerna zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris*).
Solčava	gams	Garjavost (*Sarcoptes scabiei*). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Brezovica	srna	Sepsa – *T. pyogenes.*
Pesnica Jarenina	srna	Razpad. Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Metlika	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Sovodenj	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Negativno na pljučne in črevesne zajedavce.
Tomaž	srna	Zaparazitiranost jeter (*Seratia* sp.).
Logatec	srna	Sepsa – *T. pyogenes.*
Nova vas Bloke	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Nova vas Bloke	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Kobilje	srna	Razpadlo. Pregleda ni bilo mogoče opraviti.
Osilnica	srna	Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*,). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Velika Polana	lisica	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Velike Lašče	srna	Mehanska poškodba – ugrizne rane.
Laze	srna	Razpadlo in posmrtno obžrto. Pregleda ni bilo mogoče opraviti.
Bled	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus,* in *Trichuris*) in pljuč (rod *Dictyocaulus*). Številni dlakožeri (*Mallophaga*).
Čezsoča	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus, Trichuris* in *Chabertia*) in pljuč (rod *Dictyocaulus*). Fibroza srca.
Destrnik	srna	Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Toško Čelo	srna	Razpadlo. Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Moravče	srna	Fibroza in sarkospridioza srca. Kronično vnetje siriščnika. Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*). Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Trichuris* in *Chabertia*)
Videm ob Savi	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Tržič	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Chabertia* in *Trichuris*). Zaparazitiranost pljuč (rodova *Protostrongylus* in *Dictyocaulus*).
Gabrovka	lisica	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Virološke preiskave negativne.
Stara Fužina	srna	Zastrupitev s hrano. Zaparazitiranost pljuč (rodova *Protostrongylus* in *Dictyocaulus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).*
Ruše	gams	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus*, *Chabertia* in *Trichuris*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Čaven	srna	Degenerativne spremembe v jetrih in ledvicah.
Volče	jelen	Hepatitis (vnetje jetrnega tkiva).
Oplotnica	srna	Zaparazitiranost pljuč (rodova *Protostrongylus* in *Dictyocaulus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).* Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Lendava	srna	Papilomatoza (CcPV1). Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Bled	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Čezsoča	gams	Negativno na gamsje garje.
Dobrovnik	jelen	Ameriški metljaj (*F. magna*).
Pobrežje	srna	Dimeljska kila.
Otočec	srna	Sepsa – *B. trehalosi* in *T. pyogenes.*
Čatež ob Savi	srna	Mehanska poškodba (verjetno ris).
Vrhe Vrabče	srna	Poškodba očesa (mehanska poškodba). Sepsa.
Gabrovka	srna	Tubulo-papilarni karcinom ledvic in zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Šentjur	srna	Zastrupitev s hrano.
Kobarid	jelen	Mehanska poškodba z abscesi (sepsa). Zaparazitiranost pljuč (rod *Dictyocaulus).*
Jurklošter	jelen	Ikrice trakulje *Taenia krabbei.*
Brezovica	srna	Sepsa – *Staphylococcus aureus* in *T. pyogenes.* Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).*

Vrhe	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Vrhe	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Pobrežje	srna	Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).* Številni gozdni klopi (*I. ricinus*).
Velike Lašče	srna	Parazitoza, pljuča, jetra, številni mehurnjaki (*Taenia lynciscapreoli*)
Log pod Mangartom	gams	Negativno na gamsje garje.
Čezsoča	gams	Negativno na gamsje garje.
Dobrnič	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Suha krajina	jelenjad	Sum na bolezen modrikastega jezika. Številne jelenje uši (*L. cervi*).
Ljubin	muflon	Sum na bolezen modrikastega jezika.
Stol Žirovnica	gams	Garjavost (*S. scabiei*).
Stol Žirovnica	srna	Razpadlo – neprimerno za preiskavo.
Železniki	gams	Sum na bolezen modrikastega jezika.
Mokronog	srna	Razpadlo – neprimerno za preiskavo.
Mokronog	srna	Razpadlo – neprimerno za preiskavo.
Remšnik	srna	Zastrupitev s hrano. Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).*
Trnovska vas	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Logatec	gams	Pljučnica. Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris).* Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Banja Loka	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*). Viseča ikrica trakulje *Taenia hydatigena*.
Destrnik	srna	Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Mislinja	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Chabertia* in *Trichuris).* Številni gozdni klopi (*I. ricinus*). Vnetje siriščnika.
Mislinja	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Poljčane	muflon	Sum na bolezen modrikastega jezika.
Kamnik	gams	Sum na bolezen modrikastega jezika.
Sela pri Kamniku	gams	Zaparazitiranost prebavil (rod *Trichuris).* Sum na bolezen modrikastega jezika.
Ruše	srna	Sepsa – *Staphylococcus aureus.* Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*). Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Suha krajina	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Ruše	gams	Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*). Sum na bolezen modrikastega jezika.
Jakob	srna	Sum na bolezen modrikastega jezika. Zaparazitiranost prebavil (rod *Trichuris).*
Borovnica	gams	Sum na bolezen modrikastega jezika.
Pristava	srna	Zastrupitev s hrano. Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Bakovci Lipovci	srna	Papilomatoza(CcPV1). Številne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus*).
Pesnica	zajec	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Dobrnič	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost pljuč (rod *Dictyocaulus*).
Trstelj Kostanjevica	divji prašič	Degenerativne spremembe na organih.
Pšata	srna	Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).* Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Solčava	gams	Garjavost (*Sarcoptes scabiei*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Mala gora	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom).
Mala gora	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodova *Haemonchus* in *Trichuris).* Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*). Posamezne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Brežice	srna	Papilomatoza (CcPV1).Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).*
Krško	srna	Papilomatoza (CcPV1).
Kobarid	gams	Zaparazitiranost prebavil (rod *Trichuris).* Zaparazitiranost pljuč (rod *Protostrongylus*).
Laško	srna	Zaparazitiranost prebavil (rodovi *Haemonchus, Trichuris* in *Chabertia*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Dictyocaulus*). Številne jelenje uši (*L. cervi*), dlakožeri (*Mallophaga*) in gozdni klopi (*I. ricinus*).
Vrhnika	srna	Aspergiloza (*Aspergillus fumigatus*). Zaparazitiranost pljuč (rod *Dictyocaulus*).
Vipava	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Zaparazitiranost prebavil (rod *Trichuris).*
Pristava	srna	Mehanska poškodba (verjetno trk z vozilom). Posamezne jelenje uši (*L. cervi*) in gozdni klopi (*I. ricinus*). Zaparazitiranost prebavil (rod *Haemonchus).*
Kobarid	gams	Garjavost (*S. scabiei*).
Log pod Mangartom	gams	Mehanska poškodba (padec).

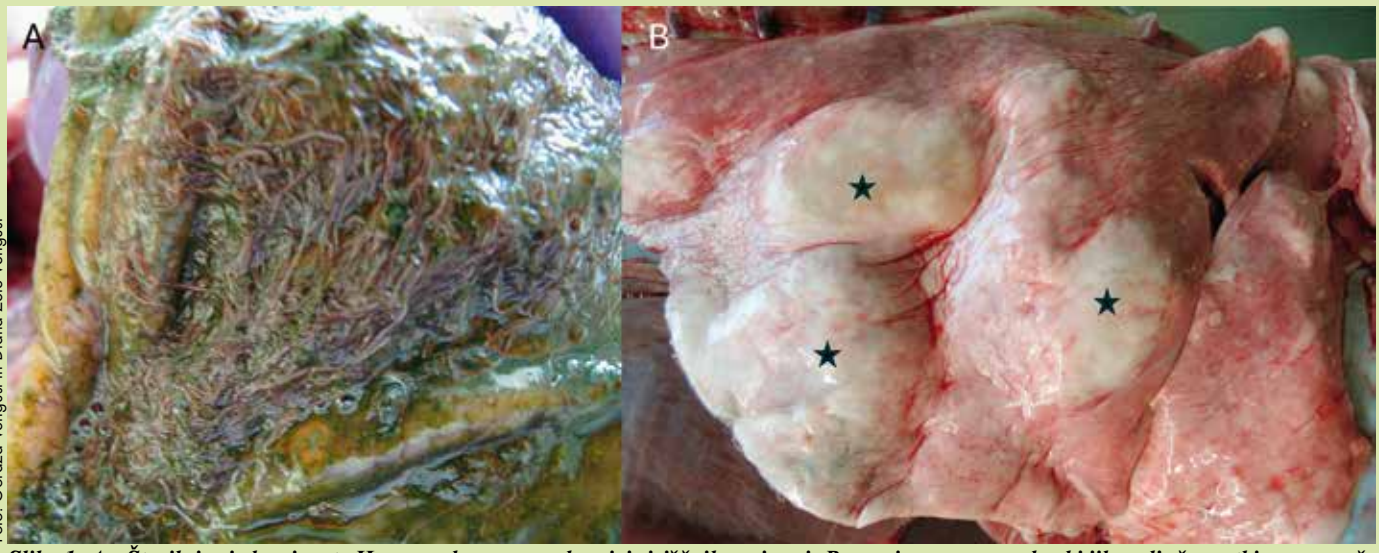

Foto: Gorazd Vengušt in Diana Žele Vengušt

Slika 1: A – Številni zajedavci vrste Haemonchus sp. na sluznici siriščnika pri srni; B – vezivne spremembe, ki jih v pljučnem tkivu povzroča mali pljučni zajedavec vrste Muellerius sp. (črne zvezde) pri srni.

Vseeno so bile, v primeru potrditve zoonoze ali posebno kužnih bolezni, lovske družine takoj obveščene po telefonu. Ob tej priložnosti se lovcem lepo zahvaljujemo za razumevanje in potrpežljivost.

Vzroke pogina ali bolezni pri najdeni poginjeni ali prizadeti odstreljeni divjadi ugotavljamo na vzorcih, poslanih iz različnih lovskih družin ali lokalnih veterinarskih ambulant oziroma izpostav **Nacionalnega veterinarskega inštituta**, kamor jih prinesete lovci. Pri svojem delu uporabljamo akreditirane (certificirane) in validirane (preverjene) metode, s katerimi je mogoče z veliko zanesljivostjo ugotavljati, zakaj so živali zbolele ali poginile. Zaradi hitrega razvoja diagnostike imamo možnost, da nabor diagnostičnih metod in preiskav, ki jih opravljamo pri divjadi na veterinarski fakulteti, vsako leto razširimo. Za določitev diagnoze uporabljamo, odvisno od primera, različne diagnostične metode oziroma njihove kombinacije, med katerimi so pogostejše patoanatomska sekcija, mikrobiološke, molekularne, parazitološke, patohistološke preiskave, slikovna diagnostika in različne meritve.

Na VF v Ljubljani smo v letu 2025 opravili 186 raztelesb in patoanatomskih pregledov organov prostoživečih živali s spremljajočimi laboratorijskimi preiskavami (bakteriološke, parazitološke, virološke in molekularne preiskave ter RTG), ki smo jih prejeli iz 123 različnih lovskih družin ***(Preglednica 1)***. Pregledali smo deset različnih živalskih vrst (srnjad, gams, lisica, navadni jelen, jazbec, dihur, volk, kozorog, poljski zajec, divji prašič) različnih starosti in spolov.

Najpogostejši vzrok za pojav bolezni oz. pogina

V letu 2025 so bili številni pogini prostoživečih prežvekovalcev povezani z zajedavci. Največ težav povzročajo črevesni in pljučni zajedavci, ki živali oslabijo z izgubo krvi in hranil, povzročajo vnetja ter zmanjšujejo splošno odpornost. Črevesni zajedavci pogosto poškodujejo prebavila in povzročajo slabokrvnost ter drisko, medtem ko pljučni zajedavci otežujejo dihanje in dodatno oslabijo organizem. Takšna kombinacija obremenitev je posebno nevarna za mlade ali oslabljene živali. Med črevesnimi zajedavci je med pogosteje potrjenimi rod *Haemonchus* ***(slika 1A)***, ki zajeda v siriščniku. Okužba z zajedavcem povzroča močno slabokrvnost in izčrpanost, ki ju pogosto spremlja driska. Živali se okužijo med pašo na okuženih površinah. Podobno učinkuje okužba z zajedavcem iz rodu *Chabertia*, ki poškoduje črevesno sluznico debelega črevesa in povzroča krvavitve, kar dodatno oslabi organizem. Pljučni zajedavci iz rodov *Protostrongylus* ***(Slika 1B)*** in *Dictyocaulus* otežujejo dihanje in zmanjšujejo odpornost, zlasti če delujejo skupaj s črevesnimi zajedavci. Ko se žival okuži z vsemi naštetimi vrstami zajedavcev hkrati, se občutno poveča tveganje za pogin.

Zanimivi primeri

– Okužba z bakterijskimi vrstami, ki povzročajo septikemične oblike bolezni ali abscese

Že nekaj led zapored opažamo več okužb z bakterijskimi vrstami, ki povzročajo septikemične oblike bolezni ali absce-

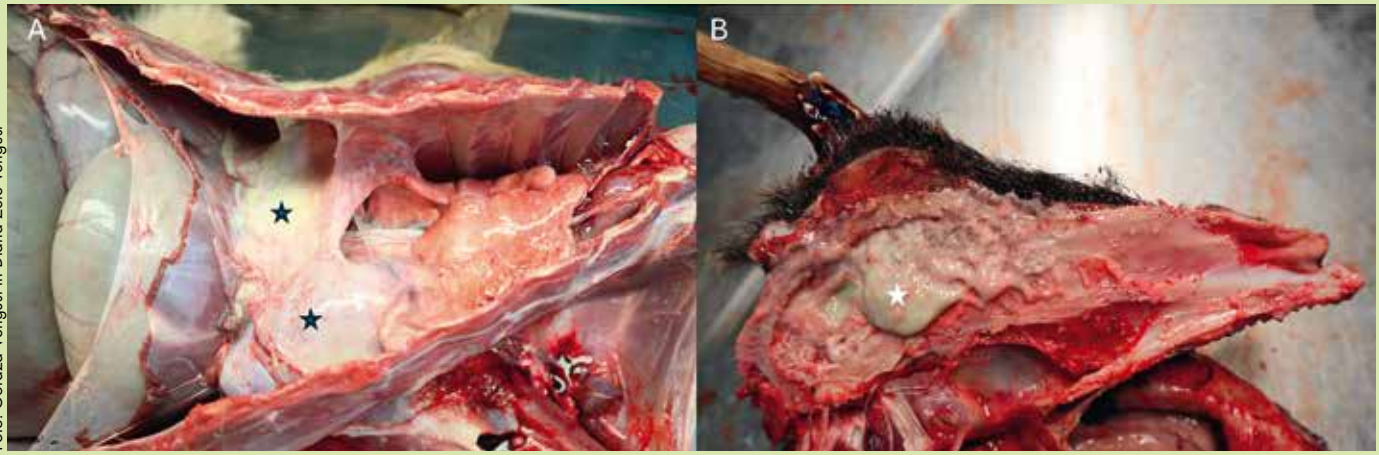

Foto: Gorazd Vengušt in Diana Žele Vengušt

Slika 2: A – Gnojne spremembe v srninem prsnem košu, ki jih povzroča bakterija vrste Trueperella pyogenes (črni zvezdi); B – gnojne spremembe na srninih možganskih ovojnicah, ki jih povzroča bakterija vrste Trueperella pyogenes (bela zvezda).

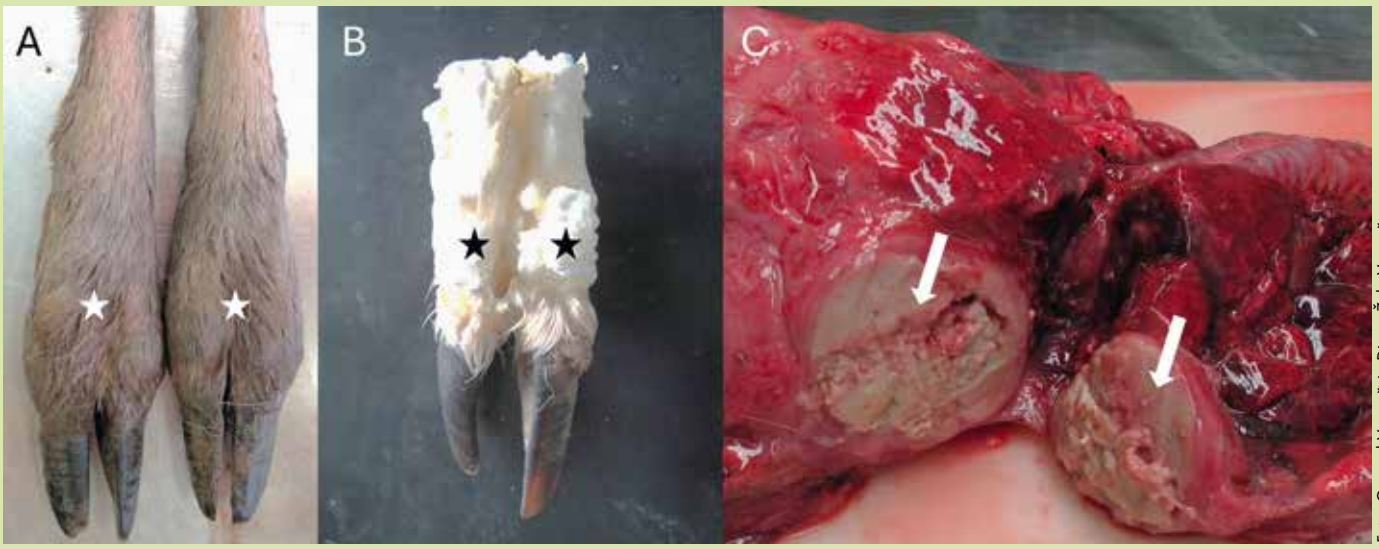

Foto: Gorazd Vengušt in Diana Žele Vengušt

Slika 3: A – Zadebeljeni sklepi prstnic (beli zvezdi) pri srni; B – brstenje kostnine prstnic (črni zvezdi) pri srni; C – absces (aspergilom) v pljučih (beli puščici) pri srni po okužbi z glivo Aspergillus fumigatus

se npr. *Trueperella pyogenes* ***(slika 2A in B)***, *Staphilococcus aureus* in *Bibersteinia trehalosi*. V letu 2025 smo njihovo prisotnost potrdili pri poljskem zajcu, srnjadi in gamsu. Pri srnjadi redno ugotavljamo okužbe z bakterijo vrste *T. pyogenes*. Bakterijo največkrat potrdimo v prizadetem pljučnem in možganskem tkivu, tokrat smo njeno prisotnost potrdili še v maternici. Zaradi okužbe nastanejo abscesi v pljučih in gnojne naslage na možganskih ovojnicah. *T. pyogenes* se najpogosteje zadržuje v zemlji in na sluznicah zdravih živali. Živali prizadene predvsem v obdobjih z daljšim vlažnim in mrzlim vremenom, ko je odpornost nekoliko zmanjšana. Pogosto se z omenjenim povzročiteljem pri srnjadi srečujemo v spomladanskem obdobju, ko so živali še dodatno obremenjene z zajedavci oziroma samice z brejostjo.

Z besedo pastereloza označujemo okužbe živali in človeka z nekaterimi vrstami bakterij iz rodov *Pasteurella* in *Bibersteinia*, ki jih uvrščamo v družino Pasteurellaceae. Nekatere vrste iz omenjenih rodov lahko delujejo kot povzročitelji pljučnic in septikemij (vdor bakterij v kri) pri prostoživečih živalih, ki posledično povzročijo pogin živali. Bolezen izbruhne, ko je gostiteljeva odpornost zaradi delovanja različnih stresorjev šibka ali kadar se organizem bojuje s sočasnimi okužbami. Bakterija vstopi v organizem z zaužitjem ali vdihovanjem, nato se naseli v zgornjih dihalih, predvsem v predelu tonzil. Spremembe, ki jih povzročajo pasterele, so odvisne od mesta, oblike in trajanja bolezni ter obrambnega odgovora gostitelja.

– Okužba z glivo *Aspergillus fumigatus* z redko spremembo na kosteh okončin

Pri srni smo potrdili izjemno redko okužbo z glivo *Aspergillus fumigatus*, ki je prisotna povsod v naravi, zlasti kjer razpada organski material. Ko delamo s takim materialom (npr. oranje, sečnja drevja, čiščenje silosov …), se spore glive sproščajo v okolje (zrak, voda, zemlja …). Žival spore vdihne in prek dihalnih poti vstopijo v pljuča. Praviloma se okužba razvije pri sicer imunsko oslabljenih živalih. Gliva *Aspergillus* najpogosteje napada pljuča ***(slika 3C)***, redko druge organe. Občasno se pri okuženih živalih pojavijo tudi spremembe na kosteh v obliki brstenja kostnine ***(slika 3A in B)***. Vzrok za brstenje kostnine ni popolnoma pojasnjen, verjetno pa je oblika bolezni posledica gnojnih sprememb v prsni ali trebušni votlini. Aspergilozo, ki se kaže z brstenjem kostnine, imenujemo Mariejeva bolezen in je izredno redka. Po navadi poteka brez vidnih kliničnih znakov. Pri pregledani živali je bilo, upoštevajoč obseg in stopnjo prizadetosti kosti in sklepov, gibanje živali ne samo zelo omejeno, pač pa tudi zelo boleče. Trajanje bolezni je težko oceniti, saj je inkubacijska doba odvisna od števila povzročiteljev bolezni, lokacije spor v organizmu, morebitnih sočasnih bolezni in imunskega stanja gostitelja.

– Bolezen modrikastega jezika

Lani ste lovci v poznem poletju opazili izrazito povečan pogin muflonov, gamsov in srnjadi. Pri divjadi klinični znaki vključujejo otekanje glave, slinjenje, razjede v ustni votlini, šepanje in pogine. Ob pregledu smo ugotavljali spremembe, značilne za bolezen modrikastega jezika. Prisotnost virusnega dednega materiala virusa modrikastega jezika (BTV) je bila potrjena pri vzorcih dveh muflonov in enega gamsa v virološkem laboratoriju VF. Pričakovano so množični pogini prostoživečih prežvekovalcev sovpadali z množičnimi pogini drobnice, zato večina laboratorijskih potrditev okužb ni bila opravljena zaradi preobremenjenosti virološkega laboratorija. Bolezen modrikastega jezika je nenalezljiva virusna bolezen domačih in prostoživečih prežvekovalcev. Povzroča jo virus iz družine *Reoviridae*, rod *Orbivirus*, kamor trenutno prištevamo 36 serotipov, od katerih jih 24 lahko povzroča bolezen. V Sloveniji sta se v letu 2025 pojavila serotip 4 in 8. V Evropi so pri prežvekovalcih ugotovili še serotipe 1–3, 6, 9, 11 in 16. Serotip 8 (BTV8) je zelo virulenten za številne živalske vrste in je bil ugotovljen pri vseh pomembnih izbruhih z večjo ekonomsko škodo. Do pred nedavnim je veljalo, da BTV povzroča bolezen samo pri prostoživečih prežvekovalcih novega sveta (npr. poddružini Odocoileinae in Capreolinae), vendar so se zadnji izbruhi klinične oblike bolezni, kot posledica delovanja BTV8, pojavili tudi pri živalih iz družin Bovidae, Cervidae in Camelidae v Evropi, Ameriki in Aziji.

Čeprav bolezen najbolj prizadene ovce, je govedo glavni rezervoar virusa med sesalci in ima ključno vlogo pri njenem širjenju ter obvladovanju. Bolezen se širi s piki okuženih krvosesnih mušic iz rodu *Culicoides*. Mušice (vektorji) so najbolj aktivne v obdobju od aprila do decembra, zato se bolezen pojavlja sezonsko. Ker je bolezen virusna, ni specifičnega zdravljenja. Ko je bolezen enkrat prisotna, je edini oziroma najučinkovitejši ukrep za preprečevanje okužbe preventivno cepljenje domačih prežvekovalcev. Zaradi izbruha v letu 2025 je za leto 2026 predpisano obvezno cepljenje proti serotipom BTV 3, 4 in 8. Cepljenje je ključen ukrep za preprečevanje širjenja bolezni, zmanjševanje gospodarske škode in zaščito zdravja živali. BTV ne vpliva na ljudi ali varnost hrane. Meso okuženih živali je varno za uživanje.

– Pojav Aujeszkijeve bolezni

Virus bolezni Aujeszkega je bil potrjen

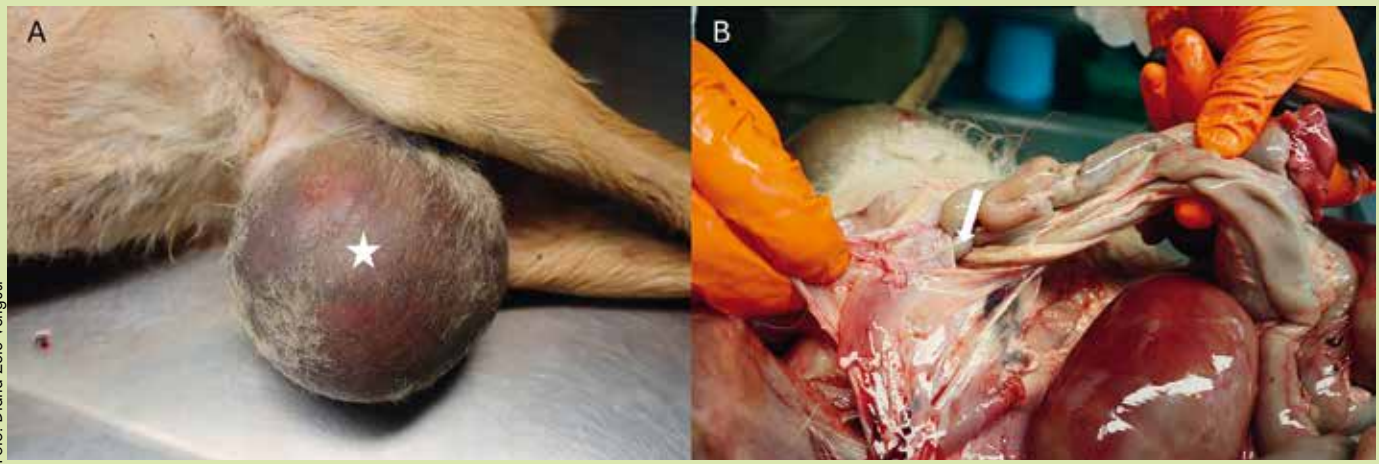

Foto: Diana Žele Vengušt

Slika 4: A - Ingvinalna oz. dimeljska hernija pri srnjaku (bela zvezda), B – ingvinalni kanal, v katerega vstopi del debelega črevesa (bela puščica) pri srnjaku.

pri treh lovskih psih in lisici. Tako kot v prejšnjih letih okužbe največkrat nastanejo pozimi, ob pogostejših skupinskih lovih, ko uplenitev več divjih prašičev pomeni povečano možnost izpostavitve lovskih psov okuženim prašičem. Povzročitelj BA je *Suid herpesvirus* tipa 1, ki spada v družino Herpesviridae. V naravi virus slabo preživi, njegovo preživetje se poveča v organskem materialu. Kapljični prenos virusa je manjši zlasti v vročem in suhem vremenu, ki virusu ne ustreza. Možnost prenosa se poveča v mrzlem in vlažnem vremenu. Sončna svetloba ga hitro uniči.

Zaradi zmanjševanja možnosti prenosa bolezni prostoživečih živali na ljudi svetujemo, da trupel ne odpirate in jih v pregled pošljete v najkrajšem mogočem času po najdbi/odstrelu. Če svežega trupla ni mogoče dostaviti v krajšem časovnem obdobju (dva do tri dni), vas prosimo, da truplo zamrznete.

Truplo naj spremlja dopis, ki vsebuje:

1. ime lovske družine,
2. kontaktno telefonsko številko,
3. pripis: sekcija: dr. Vengušt – sum na bolezen.

Trupla sprejemamo na naslovu: *Veterinarska fakulteta, Inštitut za patologijo, sodno veterinarstvo, prostoživeče živali, čebele in akvakulturo, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana* ali na območnih enotah Nacionalnega veterinarskega inštituta (https://www.vf.uni-lj.si/podrocje/obmocne-enote-nvi) po predhodnem dogovoru. O rezultatih osnovnih preiskav (v letu 2026 ni sofinanciranja LZS) vas bomo obvestili na uradno elektronsko pošto lovske družine.

Za vprašanja s področja zdravja divjadi smo vam na inštitutu na voljo na telefonskih številkah (01) 47-79-196 in (01) 47-79-847 vsak delovnik.

V zraku virus lahko preživi do sedem ur in lahko potuje po zraku v kapljicah do 2 km daleč. Psi se največkrat okužijo z uživanjem mesa in notranjih organov okuženega divjega ali domačega prašiča. Prav tako se lahko okužijo z grizenjem obolelega prašiča. Pri psu je pojavnost bolezni brez neposrednega stika z okuženim prašičem izjemno redka. Prenos virusa med okuženim in zdravim psom še ni bil dokazan. Podobno velja tudi za domačo mačko. Kljub visokemu odstotku pozitivnih divjih prašičev na prisotnost protiteles proti virusu BA je v določenem časovnem obdobju le malo prašičev kužnih (z virusom v organizmu). Priporočljivo je, da na lovu psov ne spodbujamo k fizičnemu stiku z ranjenim in uplenjenim divjim prašičem. Pes naj divjad poišče, jo glasno goni in ko je divjad uplenjena, naj jo spoštljivo pusti počivati.

– Dimeljska hernija

Pri srnjaku smo potrdili ingvinalno oz. dimeljsko hernijo ***(slika 4A)***, ki je izredno redek pojav pri prostoživečih živalih. Dimeljska hernija je najpogostejša oblika kile, pri kateri del črevesja ***(slika 4B)*** ali maščobnega tkiva skozi oslabljeno trebušno steno (ingvinalni kanal) izstopi v dimeljski predel, kar povzroči vidno izboklino. Premer ingvinalnega kanala (kratek, poševen prehod v spodnjem delu trebušne stene, ki povezuje trebušno votlino z zunanjimi genitalijami) je dovolj širok, da del debelega črevesa spolzi v vaginalni podaljšek. Zaradi težnosti skozi kanal prehaja vedno več debelega črevesa in vnetne tekočine, posledica česar je postopno večanje modnika in vse večji pritisk na modi in nadmodka. Verjetno bi se sčasoma ukleščilo črevesje, nastali bi prekinitvi pasaže blata in dotoka krvi v ukleščeni del črevesa, kar povzroči pogin zaradi odmrtja dela črevesa in okužbe. Eden od morebitnih vzrokov za nastanek hernije je prepozen spust mod, kar zavre zapiranje ingvinalnega kanala. Hernija je pogostejša pri mlajših samcih.

Kako ravnati, ko v lovišču najdete bolno/poginjeno žival?

Za lovske družine je zelo priporočljivo sledenje vzrokom poginov divjadi v loviščih oziroma odstrel živali, ki se obnašajo/gibajo nenavadno ali kažejo bolezenske znake. Trupla takih živali pošljite na pregled na **Inštitut za patologijo, sodno veterinarstvo, prostoživeče živali, čebele in akvakulturo** Veterinarske fakultete v Ljubljani. Vse preiskave divjadi, ki jih opravljamo na inštitutu, so za lovske družine brezplačne, zato vas pozivamo, da to možnost izkoristite. Po opravljenih preiskavah na naslov lovske družine prejmete poročilo. **Na preiskavo ne pošiljajte povoženih in zelo razpadlih, zelo obžrtih ali mumificiranih trupel.**

dr. Gorazd Vengušt in dr. Diana Žele Vengušt,
Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, Inštitut za patologijo, sodno veterinarstvo, prostoživeče živali, čebele in akvakulturo
Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana

Viri so na voljo pri avtorjih.

Zahvala

Zahvaljujemo se Lovski zvezi Slovenije in Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki ves čas sodelujeta z Veterinarsko fakulteto v Ljubljani in omogočata neprekinjeno spremljanje zdravstvenega stanja pri prostoživečih živalih. Posebno se zahvaljujemo vsem lovskim družinam in posameznikom, ki v preiskave pošiljajo trupla živali in nam tako omogočajo redno spremljanje in stalen pregled stanja na področju zdravja prostoživečih živali v Sloveniji.

O TISTI POLOVICI GOZDA, KI JE NE VIDIMO

Ob obisku gozda nam pogled vedno nese nekam v daljave in višave. V krošnje dreves, v veje ali vsaj v grmičevje, ki se nam nastavlja na pot. Na tla pogledamo največkrat v jeseni, ko nabiramo plodove drevesnih vrst ali pa med listjem motrimo nam ljudem tako zelo ljube gobe. Le malokdaj se ob tem vprašamo, kaj se skriva pod površjem gozdnih tal. Kako je tam videti življenje in koliko neskončno različnih kemijskih procesov poteka povsem skrito pred našimi očmi. Pod površjem tal se skriva tista polovica gozda, ki je nikoli ne vidimo, pa vendar brez nje gozda sploh ne bi bilo. Gozdni svet, skrit pod našimi nogami, je resnično skrivnosten. Težko ga je proučevati in včasih ga je tudi precej težko razumeti, pa vendar se tam dogajajo bistveni procesi za rast prav vsake rastline našega zelenega planeta. Zakopljimo naše misli v globine, med korenine in koreninice, med rove in brloge in odkrijmo skrivnosti podzemnega sveta našega gozda.

Polovice gozda nikoli ne vidimo

Talne razmere so tiste, ki v veliki meri določajo rast gozda. Razpoložljivost hranil, mineralov, vode, struktura in tekstura tal … na eni strani omogoča, na drugi strani pa omejuje rast dreves. Dobro razraščen koreninski sistem drevesa je ključen za njegovo uspešno rast. Drevesa v želji po čim boljših možnostih rasti svoje korenine pošiljajo globoko in daleč od sebe – kolikor le lahko! Ljudje se ne zavedamo, kako daleč lahko sežejo korenine enega samega drevesa. Lahko si predstavljate, da je raziskovanje podzemnega sveta korenin še posebno zahtevno in težaško delo, toda kljub temu so raziskovalci, ki svoje znanstveno delo posvečajo prav tej tematiki. Ugotavljajo, da je koreninski sistem dreves praviloma veliko bolj širok kot globok. Vzdolžne korenine lahko segajo daleč čez rob drevesne krošnje. Drobne koreninice predstavljajo tudi do 90 % celotne dolžine koreninskega sistema. Posamezne korenine nekaterih drevesnih vrst, ki so prilagojene na izredno sušne razmere, lahko segajo tudi več deset metrov v globino. Zanimivo je manjše drevo iz puščave Kalahari (Bocvana v Afriki), pri katerem so povsem po naključju našli korenine na globini 68 metrov – ob tem, ko so vrtali naftno vrtino. Kakšna neverjetna vztrajnost in kako strašno željo po preživetju je iskanje kapljic vode globoko globoko pod površjem tal.

Na drugi strani ekstremov pa je vsem dobro znana smreka. Zanjo je značilen izjemno plitek koreninski sistem. Glavnina njenih korenin in koreninic je namreč v zgornjih 25 centimetrih pod površjem tal, kar je vzrok za vetrolome v smrekovih gozdovih. Že malo močnejši sunki vetra lahko mogočne, desetletja stare smreke prevrnejo kot za šalo. V gozdu lahko vidimo celotne koreninske sisteme prevrnjenih dreves, ki jih imenujemo kar koreninski krožnik.

Naloge koreninskega sistema rastlin so sicer večplastne. Najočitnejše je zagotavljanje mehanske stabilnosti drevesa, pod mikroskopom z zares veliko povečavo pa bi morali opazovati vse tiste kemične in biološke procese, ki potekajo pod površjem tal. Korenine črpajo vodo z mineralnimi snovmi in na videz neživo prst pretvarjajo v rast novih delov rastline. Korenine se povezujejo s koreninami drugih dreves in z drugimi organizmi. Še posebno dober in prijateljski odnos imajo z nekaterimi glivami.

Jaz tebi, ti meni

Drevesa ne bi bila tako uspešna, če jim pri rasti ne bi pomagale glive. Kdo bi si mislil – toda pod površjem gozdnih tal poteka srdito tekmovanje za prostor in hranila v tleh, kar v resnici pomeni tekmo za preživetje. Drevesne korenine imajo zelo omejeno rast, zato vase prijazno sprejmejo koreninice mikoriznih gliv, ki imajo lahko svoje omrežje razprostrto zelo daleč in zelo na široko. Od take povezave imajo korist drevesa in glive. Drevo glivi podarja ogljikove spojine, ki jih je pridelalo v procesu fotosinteze, medtem ko gliva drevesu pomaga pridobivati vodo in mineralne snovi iz tal. Tako prijateljsko sodelovanje se je v milijonih let izkazalo kot neprecenljivo zavezništvo. Čeprav je partnerstvo med glivami in drevesi skrito pred našimi očmi, lahko v gozdu kdaj opazimo tudi jasne znake, ki kažejo nanj. V jeseni namreč iz micelija – koreninic gliv zrastejo gobe. Pod brezami najdemo brezovega deda, pod trepetlikami trepetlikovega turka, pod macesni macesnovo lupljivko in lahko bi naštevali v nedogled. Jesenski gobani niso tako zelo izbirčni, ko izbirajo drevesne vrste, s katerimi bodo prijateljevali, in

Vse foto: Matej Kišek Vovk

Pod površjem tal se skriva tista polovica gozda, ki je nikoli ne vidimo, pa vendar brez nje sploh ne bi bilo gozda.

Za smreko je značilen izjemno plitek koreninski sistem, zaradi česar so ob močnejših vetrovih in neurjih pogosti vetrolomi smreke.

Jesenski goban je mikorizna vrsta, ki se z micelijem povezuje z različnimi drevesnimi vrstami.

sodelujejo s številnimi drevesnimi vrstami, tako iglavci kot listavci.

Ko govorimo o mikorizi in čudovitem prepletu koreninic gliv in dreves, gredo nekateri strokovnjaki še dlje. Slaven nemški gozdar **Peter Wohlleben** v svoji knjigi ***Skrivno življenje dreves*** o mikorizi piše kot o nekakšnem gozdnem internetu. Slednje mnogi razumejo preveč dobesedno in preveč mistično. Včasih mi kdo celo postavi vprašanje, ali verjamem v obstoj interneta v gozdu, čeprav pri tem ni kaj verjeti, temveč so povezave med drevesi golo dejstvo. Drevesa so med seboj neverjetno tesno povezana in prek koreninskega prepleta na nek način skrbijo za svoje potomce in za tiste člane svojega sestoja, ki so oslabeli in se jim ne piše dobro. To je tudi način, kako lahko preživijo mlada drevesa, ki v senci odraslih čakajo desetletja ali celo stoletja dolgo, da se nad njimi vendarle pojavijo sončni žarki, ki jim dajo energijo za rast. Povezava jaz tebi, ti meni je tako v rastlinskem svetu zmagovalna in kar kliče, da se tudi ljudje kdaj ozremo po njej in se zgledujemo po rastlinski logiki.

Korenine, ki jim voda ne vzame sape

Drevesa načeloma niso zadovoljna s premokrimi tlemi, saj začno njihove koreninice gniti in propadati, toda nekaj je tudi takšnih vrst, ki svoje korenine nadvse rade poganjajo v močvirjih in močvarah ter jim to povsem ustreza. Navkljub temu pa morajo biti korenine tudi pri teh vrstah dobro prezračene in zato nekatere vrste k višku poganjajo zračne korenine. Vrsta, za katero so značilne nadvse nenavadne korenine, ki kot kakšne čudne gozdne prikazni rastejo iz tal tudi nekaj deset centimetrov visoko, je močvirski taksodij (*Taxodium distichum),* ki raste v močvirjih in poplavnih ravnicah jugovzhodnega dela ZDA. V Sloveniji ga lahko vidimo predvsem kot posebnost – v kakšnih večjih dendroloških zbirkah, parkih in vrtovih.

Tudi v naboru naših domačih vrst je nekaj takšnih, ki obožujejo poplavljena tla in so njihove korenine pogosto namočene v vodo. Takšna je črna jelša (*Alnus glutinosa*), ki je razvila poseben prezračevalni sistem v koreninah (tkivo z velikimi medceličnimi prostori, prek katerih se prenaša kisik iz nadzemnih delov v korenine). V stiski lahko črne jelše poženejo tudi nove korenine na steblu, ki drevesu omogočajo vezavo kisika. Kljub temu pa jelša ni drevo, ki bi zmoglo rasti v razmerah stalne poplavljenosti, le ne moti je, če je del leta zalita z vodo.

Poleg črne jelše naj omenim še hrast dob (*Quercus robur*) – značilno drevo nižinskih poplavnih gozdov. Občasna poplavljenost mu ne škodi, saj se lahko korenine začasno prilagodijo na razmere brez kisika. Za to izjemno drevesno vrsto je prava škoda, da ji vse bolj in bolj zmanjkuje okolij, kjer bi lahko rasla. Poplavni nižinski gozdovi namreč izginjajo zaradi vse bolj reguliranih in ujetih rek, ki jim več ne dovolimo razlivanja. Poplavnim gozdovom pa smo uredili učinkovito drenažo, ki odvečno vodo slej ko prej usmeri v kakšno bližnjo strugo.

Biti korenina pod asfaltom

Kako pomemben je dobro razraščen in učinkovit koreninski sistem drevesa, se lahko prepričamo tudi v mestih. V

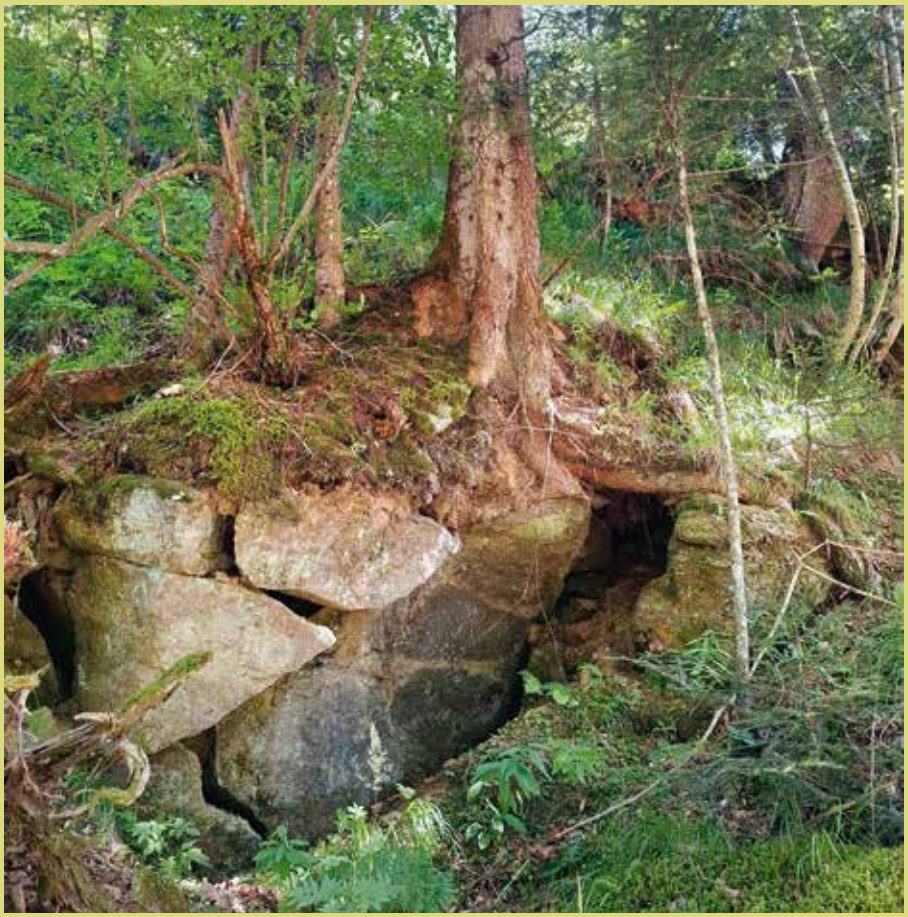
Zračne korenine (pnevmatofore) močvirskega taksodija

mestnem okolju namreč rastejo drevesa, katerih korenine so velikokrat ujete pod pločnike, asfaltirane ceste, tik do debel pa so tla natančno obložena s tlakovci. Ljudje si ob tem še drznejo jeziti in drevesom namenjati grde poglede, če ujete korenine privzdignejo asfaltne površine ali povzročijo razpokanost pločnikov. Prav zares ni lahko biti korenina pod asfaltom!

Po eni strani si v mestih strahotno želimo dreves, ki omogočajo senco in nas hladijo, po drugi strani pa jih ujamemo v tla, ki so za njihovo rast povsem neprimerna. Mestno drevje zaradi tega trpi in je v stresu. Prav je, da se zavedamo, da je treba poskrbeti že za ustrezno sajenje dreves v mestnem okolju. Jama, v katero vtaknemo drevesce, mora biti vsaj dvakrat večja od koreninske grude. Ko se korenine razraščajo, morajo imeti na voljo dovolj prostora in kakovostne zemlje, da lahko dolgoročno zagotavljajo rast drevesu. V zbitih mestnih tleh je treba poskrbeti tudi za zračenje korenin in za drenažo, ki preprečuje zastajanje vode in posledično gnitje korenin.

Mestna drevesa rastejo v izjemno slabih razmerah – pogost vir težav so zbita tla in poškodovane drevesne korenine.

Smreka, ki se je ukoreninila na izjemno skalovitem pobočju (nad slapom Svitan na Jurgovem, Pohorje).

Zanimivosti

• Eno najbolj nenavadnih dreves našega planeta je drevo tisočerih korenin, ki se spreminjajo v tisočera debla. Tako drevo ne raste le v kakšnem pravljičnem svetu, ampak je povsem resnično in dogaja se točno tako, kot je zapisano! V latinščini je krščeno kot *Ficus macrophylla,* v deželici pod Alpami bi mu lahko rekli velikolistni fikus. To drevo iz svojih vej poganja zračne korenine, ki rastejo proti tlom. Ko po nekaj letih rasti dosežejo tla, poženejo prave koreninice, se odebelijo in postanejo nosilni steber krošnje. Drevo tako raste in raste, se širi v prostoru in v resnici je težko najti rob njegove krošnje. Največji primerki tega drevesa pa ne rastejo pri nas, temveč jih lahko vidimo na Siciliji. V Palermu lahko občudujemo izjemna drevesa. Krošnja največjega pokriva površino okrog 3000 m^2 in je drevo z največjo krošnjo v Evropi. Velikolistni fikus sicer izvira iz deževnega gozda Avstralije, za katerega je značilna velika gostota krošenj, ki na gozdna tla prepustijo le malo svetlobe. Semena velikolistnega fikusa kalijo kar nekje v krošnjah drugih dreves, v razpokah ali razbrazdani skorji. Ko vzklijejo, poženejo zračne korenine do tal in si tako izborijo svoje mesto v gozdu.

Velikolistni fikus s svojih vej poganja korenine. Ko se dotaknejo tal, se razrastejo v zemljo in tedaj šop korenin postane novo deblo.

Bistvo je očem nevidno ...

Pri proučevanju dreves in drevesnih korenin se šele dobro zavemo kompleksnosti in popolnosti gozdnega ekosistema ter vseh čudovitih mehanizmov narave, ki omogočajo obstoj in rast gozda. Polovice gozda sicer res nikoli ne vidimo, toda prav je, da se zavedamo, da brez nje ne bi bilo tiste druge polovice, ki jo tako zelo radi vidimo, vanjo zahajamo in jo iskreno občudujemo. *»Bistvo je očem nevidno,«* je citat iz legendarnega francoskega literarnega dela z naslovom ***Mali princ***. Naj bo to zaključna misel, ki bi jo lahko na nek način prenesli tudi v podzemni gozdni svet.

Dr. Mateja Kišek Vovk

Viri in literatura:

Canadell s sod. 1996. Maximum rooting depth of vegetation types at the global scale. Oecologia. 108: 583–595.

Craig E. Martin in Sarah K. Francke. 2015. Root aeration function of Baldcypress Knees (*Taxodium distichum*). International Jaournal of Plant Science.176: 2.

Tanja Mrak in Hojka Kraigher. 2019. Vpliv suše na drobne korenine dreves in ektomikorizo v gozdnih ekosistemih. Acta Silvae et Ligni. 120: 1–12.

Zala Zorenč. 2012. Problematika gojenja dreves v mestih. Diplomska naloga, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo.

https://mojmalisvet.kmeckiglas.com/drevo-tisocerih-stebrov/

KRATKOCEVNO OROŽJE LOVCEV – IZBIRA NAZIVNEGA KALIBRA

V tem prispevku bomo pregledali najpogostejše nazivne kalibre kratkocevnega orožja slovenskih lovcev in predlagali nekaj nasvetov glede izbire primernega nazivnega kalibra kratkocevnega orožja.

Slovarček pojmov

Kaliber označuje notranji premer cevi (razdaljo med dvema poljema) ali premer izstrelka ***(slika 1)***. Ko lovci v pogovoru vprašamo: »*Kateri kaliber pa ti uporabljaš?*« s tem dejansko mislimo na **nazivni kaliber**. Kljub temu pojem pogosto napačno poimenujemo samo z besedo kaliber. To ni najbolj pravilno, čeprav vsi vemo, o čem govorimo.

Nekdo me je poskušal prepričati, da je pravilneje, če vprašamo: *»Kateri naboj pa uporablja tvoje orožje?«* Lahko bi mu odgovoril, da moj isti revolver lahko uporablja tako naboje .357 Magnum, naboje .38 Special, z dodatnim menjalnim bobničem pa tudi naboje 9 × 19 mm. *»Ne, ne, mislil sem, kateri premer krogle uporablja tvoje orožje?«* bi se prijatelj najbrž popravil. Odgovoril bi mu, da ta revolver (Ruger Blackhawk) lahko uporablja krogle s premerom 9,07 mm (.357“), v primeru menjalnega bobniča 9 × 19 mm pa tudi krogle premera 9,02 mm (.355“) naboja 9 × 19 mm.

Z besedno zvezo **nazivni kaliber** pravilneje določimo orožje in naboje. Pri orožju podatek o nazivnem kalibru točneje pove, za katere naboje je namenjeno. Ležišče naboja, prehodno zoženje in izžlebljeni del cev so namreč enkratna kombinacija dimenzij, ki so namenjene in v popolnosti ustrezajo samo enemu nazivnemu kalibru oz. naboju, ki ga vstavimo v ležišče naboja. Značilnost nazivnega kalibra je, da **metrični sistem** označevanja **nabojev** najpogosteje vključuje osnovni premer in dolžino tulca v mm (9 × 19 mm).

Anglosaški sistem pretežno navaja le mere krogle v stotinkah ali tisočinkah palca oz. inče (.32 ACP). Včasih je dodano ime podjetja, ki ga je razvilo (.40 **Smith & Wesson (S & W)**, .357 **SIG**, .45 Automatic **Colt** Pistol). Ime lahko nakazuje, da gre za močnejši, »povečan« naboj (.357 S & W **Magnum**), drugih informacij o tulcu pa natančno ne omogoči. Včasih zasledimo tudi kombinacijo obeh sistemov; npr. 7-08 Remington, ki je v ZDA zelo priljubljen naboj s 7 mm kroglo na osnovi tulca .308 Winchester.

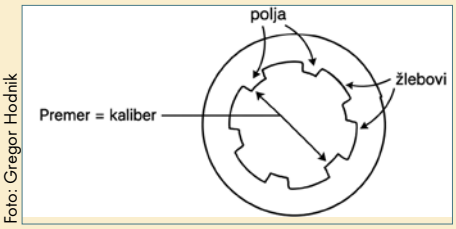

Foto: Gregor Hodnik

Slika 1: Kaliber – premer med dvema poljema v cevi

Nekaj statistike

Po podatkih **Ministrstva za notranje zadeve** (MNZ) z 11. septembra 2025 imamo lovci v orožnih listih za lov in na dovoljenjih za posest (razlog lov) vpisanih natanko **3360** revolverjev in **7585** polavtomatskih pištol, skupno **10.945** kosov kratkocevnega »lovskega« orožja. Podatki MNZ iz 2022 pa prikažejo število kratkocevnega orožja po nazivnih kalibrih. Zanimivo je, da se je število lovskega kratkocevnega orožja od leta 2022 (6830) do leta 2025 povečalo za več kot 4000 ***(preglednica 1)***.

Preglednica 1: Število lovskega kratkocevnega orožja po nazivnih kalibrih (2022)

Pripravil: Gregor Hodnik (vir: MNZ, 2022)

Najpogostejši nazivni kalibri pri lovcih

Na kratko bom opisal nekaj značilnosti posameznih nabojev, ki jih uporabljajo slovenski lovci. **6,35 mm** je pogosto poimenovan mišji kaliber, poznamo ga tudi pod oznako **.25 ACP**.

7,65 mm Browning (7,65 × 17 mm), znan tudi pod oznako **.32 ACP**, je v našem prostoru dobro zastopan (126) po zaslugi pištol podjetja Crvena Zastava M70, znanih pod ljubkovalnim vzdevkom čebelica.

7,62 × 25 je naboj slovite ruske pištole TT in ga odlikuje visoka hitrost 6 g krogle in tulec stekleničaste oblike. Veliko (432) teh pištol med slovenskimi lovci povezujem z razširjenostjo pištol Zastava M57 na naših tleh. Zanimivost: naboji 7,65 × 17, 7,62 × 25 in naboji kot .308 Winchester/.30-06 ipd. uporabljajo krogle povsem enakega premera.

7,62 Nagant (7,62 × 38 mmR) je starejši revolverski naboj za sedemstrelni revolver M1895. Posebnosti: krogla naboja je popolnoma vgnezdena v tulec. Rob tulca se ob strelu poravna s cevjo, kar preprečuje uhajanje plinov.

.32 S & W Long (7,65 × 23R) in **.32 Colt New Police** sta starejša (1896), praktično identična in izmenljiva revolverska naboja.

9 × 17 Browning (znan tudi kot **9 mm kratki**, **.380 ACP** ali **9 mm Browning**): krogle so mase 6,5 g s hitrostjo 280–300 m/s. V nemško govorečem delu Evrope je znan kot 9 mm Kurz (kratki) ***(slika 2)***.

9 × 18 mm Makarov je sovjetskega izvora. Krogle so širšega premera kot pri preostalih nabojih tipa »9 mm«, saj ima krogla premer 9,27 mm (0,365 inča), v primerjavi s premerom krogle 9,017 mm (0,355 inča), ki jo uporablja 9 × 19 mm Parabellum.

9 × 19 mm Parabellum (znan tudi kot 9 mm Luger, 9 mm NATO oz. dolga devetka) je najbolj razširjen pištolski naboj na svetu. Naboj je leta 1901 razvil **Georg Luger**, izraz **Parabellum** pa izvira iz mota podjetja **DWM**, ki je s konstruktorjem razvilo pištolo Luger P08: *»Si vis pacem, para bellum.« (»Če želiš mir, se pripravljaj za vojno«.)* Nudi odlično kombinacijo učinkovitosti, velike zmogljivosti nabojnika in zmernega odsuna. Krogle mase 8 g imajo hitrost okoli 360 m/s ***(slika 3)***.

Foto: Gregor Hodnik

Slika 5: Naboji .38 Special, 357 Magnum, 500 Smith & Wesson, 44 Magnum in .44 Special

Foto: Gregor Hodnik

Slika 2: Oznaka nazivnega kalibra na cevi Astre 300 iz leta 1942

Foto: Gregor Hodnik

Slika 3: Primerjava nabojev 9 x 17, 9 x 19 mm in 9 x 18 Makarov

Foto: Gregor Hodnik

Slika 4: Naboji v cilindru revolverja Ruger Blackhawk

Naboj **9 × 21** je podaljšana »civilna« različica 9 × 19 mm, saj Italija strelcem do leta 2021 ni dovoljevala uporabe vojaških nabojev. Ima identične balistične lastnosti kot 9 × 19 mm. Tu je še hitri **.357 SIG**, stekleničaste oblike, ki ima osnovo v tulcu .40 S & W, a s kroglo 9 mm.

.38 Special in .357 Magnum – Po ameriški državljanski vojni so revolverje na črn smodnik – prednjače znamke Colt, Model 1851, **kalibra .36"** predelali za enovit naboj tako, da so jim izstružili bobnič. Premer krogle je ostal 0,360", zunanji premer tulca pa je postal 0,38". Zato so nov naboj poimenovali **.38 Colt**. Sredi 1870-tih je podjetje **Colt** tulec podaljšalo za 3/8". Zasnovali so sodobno kroglo z mazivom v kanalu krogle, znotraj tulca. Krogla je dobila nekaj manjši premer 0,358". Tako je nastal naboj **.38 Long Colt**.

Ko je podjetje **Smith & Wesson** 1898 posodobilo tulec naboja .38 Long Colt, je novega poimenovalo **.38 S & W Special** (9,07 × 29 mmR). A z 230 m/s začetne hitrosti ni dolgo zadoščal potrebam ameriške policije.

Leta 1935 je isto podjetje naboju **.38 Special** spet podaljšalo tulec in ga napolnilo s počasno gorečim smodnikom za hitrost 430 m/s. V aprilu 1935 je tako nastal **.357 Magnum** (9,07 × 33 mmR). Ker je .357 Magnum le podaljšana in močnejša različica **.38 Special**, lahko iz revolverja .357 Magnum streljamo naboje .38 Special, ne pa obratno. Tulec so podaljšali, da prepreči vstavitev močnejšega naboja .357 Magnum v revolver kalibra .38 Special ***(slika 4)***. Od kod izraz magnum? Standardna vinska steklenica je imela prostornino 0,75 l. Steklenice z dvojno prostornino (1,5 l) pa so bile znane kot ***magnum***.

Pozneje se je zgodba ponovila tudi pri drugih nabojih. Naboj **.44 S & W** je bil podaljšan najprej enkrat (.**44 Russian**), nato še leta 1907, da si je pridobil ime »Special« (.**44 Special**). Spet je bil podaljšan in ojačan 1955, ko je postal **.44 Magnum**. (10,9 × 33R).

Naboj **10 mm Auto** (10,17 × 25 mm) so razvili leta 1983 na pobudo **Jeffa Cooperja** z željo po zmogljivejšem naboju za polavtomatske pištole. Dokaj močan naboj je zelo primeren za lov, zaradi močnejšega odsuna pa je za del strelcev manj obvladljiv, kar je spodbudilo razvoj njegove šibkejše različice.

Naboj **.40 S & W** (10,17 × 22 mm) sta 1990 razvila Smith & Wesson in Winchester kot šibkejšo različico naboja 10 mm Auto. Nastal je na podlagi izkušenj ameriškega FBI, ki je po uporabi naboja 10 mm Auto želel podobno učinkovit naboj, a z manjšim odsunom. .40 S & W je hitro postal eden najbolj razširjenih policijskih nabojev na svetu, saj je ponujal dobro ravnovesje med močjo, kapaciteto nabojnika in obvladljivostjo. Čeprav ga je nekdaj uporabljalo veliko policistov v ZDA, ga je v zadnjem času zamenjal 9 x 19 mm Parabellum. Še vedno je pogost, a ne več tako kot ob nastanku.

Naboj **.45 ACP** (Automatic Colt Pistol) **(11,43 × 23 mm)** sta leta 1904 zasnovala **John Moses Browning** in Colt. Standardna krogla mase 14,9 g ostaja podzvočna, zato je zelo primeren za uporabo z dušilci zvoka. Ima zmeren odsun in veliko zaustavno moč. Uporablja ga 190 slovenskih lovcev.

Preglednica 2: Štiri skupine nazivnih kalibrov po uporabnosti

SKUPINA	NABOJI (KALIBRI)	ZNAČILNOSTI
1 SKUPINA USMRTILNI STREL	• 6, 35mm • 7, 65mm • 7,62x25 • 7,62 Nagant • 9x17 • 9x18 makarov • .32 Colt • .32 S&W	Za to skupino nabojev je značilna **slaba izbira streliva** in s tem **primernih lovskih projektilov**, ki morajo opraviti neko nalogo. Ob dobro namerjenem strelu so **primerni za usmrtilni strel.**
2 SKUPINA UNIVERZALNA UPORABA, OBVLADLJIVI	• 9x19 • 9x21 • .357 SIG • .38 Special • .40 S&W • .44 Special • .45 Auto Rim	Z nekaj vaje **obvladljivi**, dokaj dobra izbira streliva.
3 SKUPINA UNIVERZALNA UPORABA, ZA IZKUŠENE STRELCE	• .357 Magnum • .44 Magnum • .45 ACP • 45 Colt • 10 mm Auto	Zahtevajo nekaj **več vaje**, da smo **natančni**. Dobra izbira streliva za lovske potrebe.
4 SKUPINA ZA NAJBOLJ IZURJENE STRELCE	• .454 Casull • .460 S&W Magnum • .50 Action Express • .500 S&W Magnum	**Težje obvladljivi**, revolverji so praviloma **veliki** in **težki**. **Strelivo ni poceni** in ker samo vaja naredi mojstra je težje doseči dobre rezultate. **Z ponovnim polnjenjem** (nežne polnitve) so lahko zelo primerna orožja.
POMEMBNO: Uspešnost strela je vedno odvisna od pravilne izbire streliva, poznavanja orožja, vaške in odgovorne uporabe.		

Vir: Polenar Tactical

Pripravil: Gregor Hodnik (narejeno s pomočjo UI; ni lektorirano)

Slika 6: Kompaktni revolver .500 Smith & Wesson Magnum v toku BGS

Po prvi svetovni vojni je ostalo veliko presežnih vojaških revolverjev, prirejenih za naboj .45 ACP. Ker ta naboj nima roba, so bile za naboje za pravilno namestitev in izmet potrebne okrogle sponke (ang. moon clips). **.45 Auto Rim** je v bistvu naboj .45 ACP z dodanim robom (R), ki ne potrebuje sponke.

Naboj **.45 Colt** (11,43 × 33 mm R) je leta 1872 razvil **Colt**. Sprva je bil polnjen s črnim smodnikom. Zaradi odličnega razmerja med močjo, natančnostjo in zanesljivostjo je postal eden najuspešnejših revolverskih nabojev vseh časov in ostaja priljubljen še dandanes. **.45 Colt** velja za standardnega. Njegova »prva« magnum različica je potentni **.454 Casull**, čeprav nima imena magnum. Njegovi tlaki so na ravni puškovnih in ravno zaradi ostrega odsuna je znan kot »zvijalec zapestij«. Še podaljšan, še močnejši je postal **.460 S & W Magnum**.

Na osnovi naboja .45 Colt je **Dick Casull** leta 1957 razvil **.454 Casull** (11,5 × 35 mm R). Naboj uporablja podaljšan in zelo ojačan tulec, deluje pri bistveno višjih tlakih ter dosega skoraj dvakrat večjo kinetično energijo kot standardni .45 Colt. Zaradi izjemne zmogljivosti je postal eden najmočnejših revolverskih nabojev svojega časa. Za povečanje kinetične energije občutite petkratnik odsuna .45 Colt.

Leta 2005 sta podjetji Smith & Wesson in Hornady predstavili naboj **.460 S & W Magnum** (11,5 × 48 R), ki temelji na tulcu .454 Casull. Tulec je še podaljšan, kar preprečuje uporabo v revolverjih .454 Casull, omogoča še več smodnika in bistveno višje hitrosti izstrelka. Z nekaj lažjo kroglo hitrosti 734 m/s velja za najhitrejši revolverski naboj, kar je bil edini vzrok njegovega nastanka. Zaradi skupnega premera krogle lahko revolverji nazivnega kalibra .460 S & W Magnum uporabljajo tudi naboje .454 Casull in .45 Colt, kar strelcu omogoča izbiro med blagim, srednje zmogljivim ali izjemno močnim strelivom z istim orožjem.

Naboj **.50 Action Express** (12,7 × 33 mm) so leta 1988 razvili za uporabo v znameniti pištoli Desert Eagle. Takrat je bil najzmogljivejši serijsko izdelani naboj za polavtomatske pištole. Odlikujejo ga zelo velika energija, težke krogle in močan odsun.

Naboj **.500 S & W Magnum** (12,7 × 41 mm) sta leta 2003 razvili podjetji Smith & Wesson in Cor-Bon, da bi izdelali najzmogljivejši serijski revolverski naboj na svetu. Namenjen je predvsem lovu na veliko in nevarno divjad ter zaščiti pred velikimi zvermi. Zanj so značilni izjemno velika kinetična energija, zelo težke krogle, globoka prodornost in izrazito močan odsun. Zato so potrebni robustni revolverji in izkušen strelec. Za večino strelcev je težko obvladljiv, orožje pa preveliko in pretežko za udobno nošnjo ***(slika 5)***.

Primernost nazivnih kalibrov za lovsko uporabo

Kaj naj bi **lovska krogla** kratkocevnega orožja zmogla, sem opisal. Njene naloge so lahko različne: od preprostega do zahtevnega usmrtilnega strela vse do samoobrambe pred nevarno divjadjo. **Uporabnike** sem na podlagi več meril razdelil v štiri skupine glede na njihove potrebe: 1. lovec, ki nosi kratkocevno orožje izključno za namen usmrtilnega strela; 2. lovec, ki kot gonjač ali kot strelec na stojišču sodeluje v pogonu ali pritisku, kjer lovijo ali se lahko pojavi nevarna divjad, 3. vodnik psa krvosledca – iskalec obstreljene ali ranjene divjadi, 4. lovski čuvaj.

Izhajajoč iz tega sem tudi **nazivne kalibre** kratkocevnega orožja slovenskih lovcev razdelil v štiri **uporabnostne skupine**. Druga in tretja skupina sta priporočljivi in najbolj uporabni tako glede usmrtilnega strela kot samoobrambe ***(preglednica 2)***.

Zakaj tako? Večinoma je izbira nazivnega kalibra tesno povezana z izbiro oz. pomanjkanjem ustreznega lovskega streliva (neprimerna krogla). Naboj 7,62 × 25 ni ravno šibak, a težje je dobiti primerne krogle. Poleg tega so skoraj vse pištole slovenskih lovcev v 7,62 x 25 pištole Zastava M57, ki niso idealne za lovca. Nazivni kaliber .50 Action Express je povezan z določenim tipom orožja, ki je 2 kg težka pištola Desert Eagle. Nazivni kaliber oziroma naboj je tesno povezan tudi z velikostjo (in odsunom) orožja, ki je za običajnega lovca lahko neprimeren. Ustrezno lovsko kroglo je mogoče uporabiti tudi pri manj primernih nabojih – če si lovec sam polni strelivo, a takih nas je zelo malo. Kdor si sam polni strelivo, lahko tudi napolni strelivo manj močno in tako omili odsun. Le v takem primeru je za lovca zelo uporaben tudi kompakten revolver .500 S & W Magnum, ki ga vidimo v toku slovenskega izdelovalca BGS ***(slika 6)***.

Skušnjave magnumov

Ob nakupu revolverja .44 S & W Magnum sem dobro vedel, v kaj se podajam. A ker si sam polnim prav vse svoje strelivo, sem vedel, da bom imel popolno kontrolo nad tem orožjem – strelsko izkušnjo po moji meri ***(sliki 7 in 8)***.

Ob nastanku .44 S & W Magnum v ZDA sredi 1950-tih je bil ta naboj znan kot »najmočnejši revolverski naboj na svetu«. Iz tistega časa je nešteto zgodb, ko so v trgovini prodajali »rabljen« revolver .44 S & W Magnum, poleg pa škatlo nabojev,

Foto: Gregor Hodnik

Slika 7: Cilinder revolverja z vidnimi kroglami naboja .44 Magnum

Foto: Gregor Hodnik

Slika 8: Naboja .44 S & W Magnum z izstreljenima kroglama

Foto: Gregor Hodnik

Slika 9: Revolver Smith & Wesson, model 629 z lesenim ročajem KSD

v kateri je manjkalo samo nekaj nabojev. Strelec je po nekaj strelih dobil takšen odpor in strah pred odsunom, da je orožje prodal skupaj z neporabljenimi naboji.

Nek strelec, ki je kupil zelo lahek (745 g) revolver .44 S & W Magnum, model 325 PD, ga je kmalu prodal (hmm, zakaj le?), meni pa je podaril tri škatle streliva. S prijateljem strelcem sva nekega dne odšla na strelišče. Streljala sva tudi z mojim revolverjem, in sicer najprej z ročno napolnjenim strelivom. Strelivo je bilo po moči nekje na ravni .44 S & W Special, kar pomeni, da so imele 16,2 g krogle hitrost nekje 280 m/s. Prijetno; strelec lahko to polnitev strelja ves dan, ne da bi razvil strah pred pokom in odsunom. Nato sem predlagal, da postreljava tovarniško strelivo. Prijatelj ima dobrih 120 kg, je velik in močan. Po treh bobničih (18 strelih) sem opazil, da mu ob robu čela teče znoj, obraz je izkazoval nelagodje. Odsun polnokrvnega streliva, sedaj s hitrostjo krogle 400 m/s, je bil brez pretiravanja podoben topemu udarcu bejzbol palice po dlani; neprijeten. Vsak strel je terjal zbranost in dober, močan prijem. Ko je ostalo še ducat nabojev, sva se spogledala, češ: *»Daj jih ti.« »Ne, daj jih kar ti, ki si lastnik.«* Nato sva z odporom skupaj postrelila še vsak pol nabojev v pomenu: *»Kar se mora, se mora.«* Ta zgodba opomni, naj lovca ne premami zveneče ime »magnum«, ampak naj izbere orožje, ki ga bo obvladal in z veseljem uporabljal. Nam, ki si lahko sami po meri polnimo naboje, je svet močnih revolverskih orožij prijaznejši.

Zaradi okvare ročajev sem gumirane tovarniške ročaje zamenjal z lesenimi podjetja **KSD** ***(slika 9)***. Čudovit ročaj, a udobje strela – v primerjavi z gumijastim – precej slabše. Ob prvi priložnosti sem spet »presedlal« na gumijaste ročaje **Monogrip** podjetja **Hogue**. Malenkosti štejejo!

Anketa med lovci

Od šestnajstih lovcev, ki so se že lani jeseni odzvali na poziv za izpolnitev ankete, jih deset uporablja pištolo 9 × 19 mm, trije revolver .357 S & W Magnum (dva uporabljata tudi 9 × 19), eden pištolo 10 mm AUTO in eden .44 S & W Magnum (uporablja tudi 9 × 19). Večina je resnih uporabnikov kratkocevnega orožja pri lovu. Na vprašanje, zakaj so si izbrali ta nazivni kaliber, jih je nekaj odločitev utemeljilo takole:

»Kaliber 9 x 19 mm uporabljam samo zato, ker imam največ izbire pri samemu strelivu.«

»Kaliber 9 x 19 je univerzalen, dovolj močan za zaustavitev, seveda odvisno od natančnosti zadetka.«

»10 mm AUTO. Močnejši od 9 x 19, večji premer krogle kot .357 Magnum, manj odsuna kot .44 Magnum. Čim močnejši za učinek na živali in hkrati ne premočan ter nepraktičen za strelca.«

»Dolgocevni revolver .357. Ker je bila ugodna cena.«

Zaključek

V toku slovenskega lovca sta najpogostejša pištola 9 × 19 mm in revolver .357 Magnum, ki za skoraj desetkrat prekašata tekmeca na drugem mestu. Ravno zaradi razširjenosti 9 × 19 mm sem v prejšnjih prispevkih precej prostora namenil ustreznim kroglam za ta naboj, uporabnikom namenil določena priporočila in opisal nekaj praktičnih primerov. Naslednjič bom opisal primerjavo/uporabnost polavtomatske pištole in revolverja, kjer gre za razmerje 70 % : 30 % v korist pištol. Seveda izključno z vidika lovca, saj je ta tema slabo obdelana, kratkocevnega orožja med lovci ni malo, zakon pa jasno navaja, da so lovsko orožje poleg pušk tudi ***revolverji in pištole (preglednica 3)***.

Gregor Hodnik

Pištole		Revolverji	
Nazivni kaliber	Število	Nazivni kaliber	Število
9x19	3195	.357 Magnum	2042
7,62 x 25 TT	432	.38 Special	242
.45 ACP	190	.44 Magnum	195
9x17	134	.45 Colt	50
7,65mm / .32 ACP	126		
.40 S&W	89		

Pripravil: Gregor Hodnik (vir: MNZ, 2022)

Preglednica 3: Pištolski in revolverski nazivni kalibri po razširjenosti

Lov je skupni smisel, naloga in obveznost

Pogovor z dr. Walterjem Brunnerjem, koroškim deželnim mojstrom in predsednikom Koroškega lovstva (Kärntner Jägerschaft) ter predsednikom Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora (DSLZJAP) Z njim se je pogovarjal Franc Wakounig, član predsedstva Kluba prijateljev lova (KPL) Celovec in Uredniškega odbora Lovske zveze Slovenije (LZS).

Pred nedavnim je dr. ***Walter Brunner****, po poklicu pravnik v Celovcu, sicer pa koroški deželni lovski mojster, to je predsednik* ***Koroškega lovstva*** *(Kärntner Jägerschaft) in s tem več kot 14.000 lovk in lovcev v deželi ter* ***Delovne skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora*** *(DSLZJAP), praznoval svojo 70-letnico. Odraščal je v kmečki družini v kraju Lessachtal, po slovensko Lesna dolina, na skrajnem jugozahodu dežele. Oče je bil tudi gostilničar in župan, ki je v modrem spoznanju, da je posest minljiva, znanje pa ostane, veliko pozornost namenjal izobrazbi dveh sinov in dveh hčera ter spoštljivemu sožitju in sobivanju ljudi. Ni pa bil lovec. V vzhodnotirolskem Lienzu je Walter Brunner obiskoval gimnazijo in po maturi na Dunaju zaključil študij pravnih ved. Izobrazbo za pravnika je pridobil v Innsbrucku. Zatem je v Celovcu odprl svojo advokaturo. Lovski izpit je opravil kot mlad advokat. Leta 1999 je kot pravnik in lovec v Koroškem lovstvu prevzel sprva nalogo izpitnega komisarja, nato pa referenta za lovsko pravo. Leta 2004 je bil izvoljen za namestnika deželnega lovskega mojstra, leta 2019 pa je postal deželni lovski mojster, torej predsednik Koroškega lovstva. Še prej, in sicer leta 2012, je po* ***Francu Golji*** *prevzel predsedstvo DSLZJAP. Dr. Brunner je poročen, oče treh sinov, ki so vsi lovci in dejavni v znanstvenih, pravnih in gospodarskih panogah.*

Gospod dr. Brunner, najprej iskrene čestitke za 70-letnico in veliko uspeha pri izvrševanju dveh pomembnih predsedniških funkcij, namreč koroškega deželnega lovskega mojstra in predsednika DSLZJAP. Znani ste, da organizaciji vodite kolegialno in v duhu iskanja rešitev odprtih vprašanj, kar ni vedno samoumevno ali enostavno ...

... morda zato, ker sem pravnik. To je bila že pot mojega očeta, ki nam je vedno govoril, da je treba sosedu in vsakomur, ki potrebuje pomoč, pomagati.

Kakšen pravni status ima Koroško lovstvo (Kärntner Jägerschaft) kot priznana zastopniška organizacija koroških lovk in lovcev in kako je postala lastnica svojega sedeža, gradu Mageregg?

Sprva je bilo Koroško lovstvo organizirano kot društvo. Po koncu druge svetovne vojne je bila Avstrija razdeljena na štiri zavezniške cone. Koroška in Štajerska sta bili pod Angleži. Lov je sprva bil prepovedan. Po daljših pogajanjih je uspelo angleške oblasti le prepričati, da lovci zaradi nošenja strelnega orožja niso nobena nevarnost za družbo in splošno varnost ter da je urejen lov potreben. Koroško lovstvo je bilo naposled ustanovljeno kot pravna oseba ali korporacija javnega prava. Dežela Koroška, ki je pristojna za lovske zadeve, je zaradi subsidiarnosti na Koroško lovstvo prenesla izvajanje določenih javnih pooblastil in nalog, npr. lovske izpite in izstavljanje spričeval, določanje odstrelnih načrtov in tudi disciplinsko pravico ter prostorsko načrtovanje biologije divjadi. Zdajšnji sedež Koroškega lovstva v gradu Mageregg na severu Celovca je Koroško lovstvo kupilo v letih okrog 1960 s pomočjo akcije gradbenega kamna, kar pomeni, da so vsi lovci solastniki tega dejanskega zaklada. Dostop je za vsakogar prost. Če sem dobro seznanjen, so tudi slovenski lovci na podoben način zgradili svoj sedež na Župančičevi 9 v Ljubljani. Pri našem obisku letos spomladi na LZS nas je navdušila obnova tega objekta. Tudi mi nameravamo naš sedež gradbeno posodobiti.

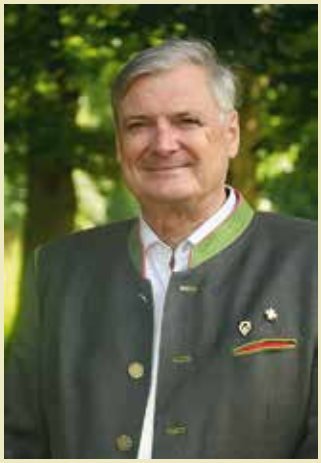

Foto: Franc Wakounig

Dr. Walter Brunner

Foto: Franc Wakounig

Z leve: predsednik LZS Alojz Kovšca in dr. Walter Brunner

Ali Koroško lovstvo za opravljanje nalog od dežele prejema finančno nadomestilo?

Koroško lovstvo je ena od redkih organizacij s pravico javnosti, ki se vzdržuje sama. Sleherni lovski upravičenec, najsi je to lastnik zasebnih lovišč ali zakupnik občinskih, deželi na leto odvaja t. i. lovsko dajatev, neke vrste davek. Polovico dajatve prejme Koroško lovstvo, polovica pa gre v splošni proračun dežele. Sicer pa, kot rečeno, smo za finance Koroškega lovstva odgovorni sami.

Kako na avstrijskem Koroškem rešujete lovska vprašanja?

Koroška politika, torej vse v deželnem zboru zastopane stranke, pojmujejo lov kot sporazumno materijo. Tako stališče je zelo dragoceno, saj vsa odprta in pereča lovska vpra-

Foto: Franc Wakounig

Z leve: dr. Walter Brunner in predsednik KPL Celovec Janez Kaiser

šanja rešujemo med Koroškim lovstvom in politično pristojnimi dežele v duhu dialoga in konsenza. Takšen medsebojni odnos in skupna politična volja v lovskih zadevah v drugih avstrijskih zveznih deželah nista samoumevna. V Avstriji je lov v pristojnosti zveznih dežel.

Kaj pa starostna struktura Koroškega lovstva?

Koroško lovstvo šteje nekaj več kot 14.000 članic in članov. Število lovk in lovcev ter zanimanje za lov rasteta, predvsem opažamo več lovk. To je po eni strani razveseljivo tudi zato, ker se starostna struktura uravnoveša, po drugi pa moramo skrbeti, da imajo lovke in lovci tudi možnost izvajanja lova.

V Evropi na splošno je lov vse bolj pod kritičnim drobnogledom družbe. Tak razvoj pospešujeta odtujevanje družbe od narave, predvsem urbanega dela prebivalstva, in opazen razvoj lova v zgolj prostočasno zabavno dejavnost. Kako skuša Koroško lovstvo tak razkorak spraviti na skupni imenovalec?

To, da prebivalstvu posredujemo smisel in naloge lovstva, je stalen izziv. Ne le mestnemu, urbanemu prebivalstvu, tudi podeželskim ljudem je narava postala že presneto tuja. Nedolgo tega je bilo povsem samoumevno, da smo za pridobivanje hrane zaklali živino doma. To je bil normalen življenjski krog od rojstva do smrti. Dandanes sicer vse več ljudi govori o tem življenjskem krogu, a vse manj ga tudi dojema. Tudi Evropska unija ne olajšuje tega razcepa, saj je tam očitno preveč ljudi, ki tega kroženja ne razumejo. Zato smo tem bolj veseli mladih ljudi, ki želijo to življenjsko pravilo in modrost posredovati drugim.

Ali ni zato potrebno, da se razne deželne lovske zveze čezmejno povezujejo? Iztočnica je DSLZJAP, najstarejše tozadevno evropsko čezmejno združenje lovskih zvez?

Zame je to v vsakem pogledu ključ do uspeha. Ustanovitelji DSLZJAP so bili daljnovidni lovski funkcionarji LZS, Koroškega lovstva in Štajerskega deželnega lovstva. Leta 1952 so hladni vojni in zaprtim mejam navkljub na srečanju v Celovcu sklenili, da trajnostno lovsko sodelovanje prek vseh družbenopolitičnih, ideoloških in upravnih meja ter različnosti lovskih sistemov in ob enakopravnem ter spoštljivem in samoumevnem upoštevanju treh jezikov, slovenščine, nemščine in italijanščine kot uradnih jezikov, nujno potrebuje tudi ustrezno organizacijsko obliko. To je bilo rojstvo DSLZJAP. Tako je ostalo vse do zdaj. Mi smo edinstvena evropska čezmejna lovska pobuda z različnimi ureditvami lova. Soočamo se z enakimi in podobnimi težavami in izzivi, učili in učimo se iz naše skupne in dostikrat bridke zgodovine. Odlikujejo nas strokovnost, vztrajnost, medsebojno prijateljsko spoštovanje in stvarnost brez cenenih teatralnih primesi. To pa seveda pomeni, da smo odprti za nove izzive in spremembe v lovu.

Med izzive in spremembe sodi vrnitev velikih zveri, predvsem volka, medveda in šakala. Kako Koroško lovstvo sprejema ta izziv?

Kot koroški deželni lovski mojster sem trdno prepričan in menim, da mora ob strogem upoštevanju zakonskih določil, lovske pravičnosti in lovske etike za vso divjad veljati lovna doba. Ne smemo dovoliti, da bi zavladala logika ilegalnih metod krivolova in zastrupljanja.

Foto: Gloria Horn

Dr. Walter Brunner na obisku na sedežu LZS letos spomladi

Zadnja leta so se stiki med LZS in Koroškim lovstvom še poglobili. Na zadnjem srečanju v Ljubljani letos spomladi ste se dogovorili za skupno izjavo, ki je v pripravi. Ali bi v čezmejno sodelovanje vključili na primer tudi Štajersko deželno lovstvo?

Zvezi imata različne izkušnje s povezovanjem. LZS goji in krepi tesne stike z vzhodnimi in južnimi evropskimi lovskimi zvezami, kar koristi vsem. Očitno so manjše države uspešnejše pri navezovanju stikov kakor velike. Mi podpiramo vključitev Štajerskega deželnega lovstva v skupno izjavo in spoštljive medsebojne odnose.

Pri stikih med LZS in Koroškim lovstvom pomembna vloga pripada KPL Celovec, strokovnemu in stanovskemu zastopstvu slovenskih lovk in lovcev na avstrijskem Koroškem. Kako vi ocenjujete njegovo delovanje?

Kot vidimo, so dobri stiki in odnosi zelo pomembni in pri tem je KPL nadvse dragocena podpora, saj njegovi člani obvladajo jezike in poznajo kulturna ozadja sosednjih zvez ter se aktivno vključujejo v čezmejno sodelovanje. Naj omenim le trijezični lovski slovar in možnost medsebojnega pridobivanja lovskih kart. Za svoje dolgoletno delovanje je letos KPL prejel koroški deželni grb, že prej pa je v okviru evropskega projekta in v sodelovanju z LZS ter s Koroškim lovstvom izdal omenjeni trijezični lovski slovar, edini v celotni Evropski uniji. Podelitev deželnega grba je za KPL priznanje njegovemu delu in potrdilo, da sosedstvo dobro deluje na lovski ravni v deželi in prek meje. Hkrati pa KPL krepi samozavest slovenskih sodeželanov in dvojezičnost v deželi.

Pred nami je zasedanje DSLZJAP, ki bo letos oktobra na Tirolskem. Katero misel bi mu dali kot popotnico na pot?

Osnovna zamisel ustanoviteljev DSLZJAP je bila, da je in naj bo lov skupni smisel, naloga in obveznost sosednjih lovskih zvez. To je vprašanje pokončnosti, drže in etičnega odnosa do lova. Prav to je dodana vrednost za vse v tem skupnem prostoru.

Hvala za pogovor.

DR. MATEJA KIŠEK VOVK

SLADKI KOSTANJČKI V BODEČEM OBJEMU

Oktobra se listje listnatih dreves dokončno poslovi od svojih vej. Od jesenskih temperatur je odvisno, ali pride jesen v impresivnih barvnih odtenkih ali listje dreves pade v sivino meglenih mrzlih dni. Jesenske barve kostanjev so lahko še posebno ognjevitih in žarečih bakrenih odtenkov. Med listjem pa so pod kostanjevimi drevesi v jeseni tudi zelo bodeče ježice, ki v sebi skrivajo sladke kostanje. Če so debelušni, so še posebno všečni in z veliko vnemo jih mečemo v košarice, s katerimi smo se odpravili na jesenski gozdni potep. V jeseni je navadni kostanj še zadnja drevesna vrsta, ki nas bogato obdari. Potem, ko so bili kostanji pobrani, je nekoč z neba padel le še sneg – poudarjam, da nekoč, ko je vreme kazalo nekoliko drugačne vzorce, kot jih kaže dandanes.

KOSTANJEVA MEDENA OMAKA

Kostanjev med je značilnega, grenko trpkega okusa. Nekateri ga obožujejo, drugim je malo manj všeč, v vsakem primeru pa je v kostanjevi omaki, ki jo prelijemo čez ravno prav pečeno divjačinsko meso, odličen! Za kostanjevo omako se moramo malce potruditi, saj je treba kostanj najprej nabrati in speči. Kostanju prerežemo zunanjo trdo lupino, ga spečemo in pri tem pazimo, da plodovi lepo porumenijo in niso zažgani. V posodi pripravimo omako tako, da jušni osnovi dodamo konjak, rdeče vino in kuhamo toliko časa, da je tekočine za polovico manj. Dodamo kostanjev med, jabolčni kis in olupljene pečene kostanje. Kuhamo še 10 minut, da se kostanji povsem zmehčajo. Ko je omaka primerne gostote, ji tik preden jo ponudimo, dodamo še maslo, ki omaki pričara bogato, svilnato teksturo in jo prelijemo čez divjačinsko meso. Še posebno se poda k fazanu.

Sestavine:

- 250 g kostanja
- 2 žlici kostanjevega medu
- 0,5 l jušne piščančje osnove
- 1 dcl rdečega vina
- 0,5 dcl konjaka
- 2 žlici jabolčnega kisa
- 30 g masla

Foto: Mateja Kišek Vovk

Kostanj v ognjenih jesenskih barvah

Navadni kostanj je drevesna vrsta, ki izvira iz Male Azije. Če bi se po naših gozdovih sprehajali pred dobrimi 2000 leti, o kostanjih ne bi bilo ne duha ne sluha. Kostanje so s seboj v žepih in culah nosili Grki in Rimljani, ko so se selili po osrednjeevropskem prostoru. Zdaj evropski pravi kostanj raste povsod, vendar ga je zaradi bolezni v zadnjih desetletjih vse manj. Vsekakor se moramo truditi, da mogočna kostanjeva drevesa ohranjamo in jih morda spregledamo, ko se odločamo, od katerih dreves se bomo poslovili ob naslednji redni sečnji. Ko bomo spoznali, na kako čudovite načine lahko uporabljamo sladke kostanjčke, bomo imeli še več vzrokov, zakaj to drevesno vrsto puščati v gozdu. Kostanjevi plodovi so botanično oreški, a so po kemijski sestavi precej drugačni od večine drugih oreškov – prehransko so namreč bližje škrobnatim živilom. Kostanjeva moka vsebuje okrog 60 % škroba, sladkorje, beljakovine in le 2–4 % maščob. Je energijsko bogata, njena odlična lastnost pa je tudi, da ne vsebuje glutena. Tradicionalno so jo uporabljali za kaše, polente ali za kakšne močniku podobne jedi. Po toplotni obdelavi je tekstura kostanjev mokasta in nekoliko spominja na kuhan krompir. S kuhanjem se plodovi zmehčajo in nabreknejo, ob tem pa škrob postane dostopnejši prebavnim encimom. Kadar kostanj pečemo, pa iz plodov izhlapi voda in okus postane intenzivnejši.

KOSTANJEVA MOKA IN KOSTANJEV PIRE

Med slovenskimi gospodinjami je uporaba kostanja razširjena predvsem pri peki sladkih jedi. Slednje ni naključje, saj so kostanjevi plodovi že sami po sebi sladki in kar kličejo, da jih dodamo v takšne in drugačne deserte. Kostanjev pire je osnova za marsikatero sladico. Pripravimo ga tako, da kostanje kuhamo v vodi približno pol ure, še vroče olupimo, damo v lonec in prilijemo mleko, sladkor in vaniljev sladkor. Kuhamo še 15 minut, na koncu pa dodamo maslo in pretlačimo. Lahko si dovolimo dodati tudi nekaj kapljic ruma, ki doda ostrino in poudari okus. Tako narejen pire je lahko sladica že sam zase, lahko pa je osnova za kaj bolj zapletenega in kuharsko dovršenega, npr. za kostanjevo torto, rolado, tiramisu …

Sestavine:

- 500 g kostanja
- 250 ml mleka
- 60 g sladkorja
- 1 žlička vaniljevega sladkorja
- 20 g masla
- ščepec soli
- 2 žlici ruma (po želji)

Podobna osnova za nadaljnjo peko je tudi kostanjeva moka. Če želimo povsem naravno in domačo, se priprave moke lahko lotimo sami. Kostanjem zarežemo lupino in jih spečemo, olupimo, jih na drobno nasekljamo in povsem posušimo v sušilniku (ali v pečici). Posušene zmeljemo v fino moko, ki jo lahko uporabimo v številnih jedeh. Ena najbolj znamenitih jedi iz kostanjeve moke je italijanska kostanjeva pogača, ki je skrajno preprosta za pripravo. Narejena je iz kostanjeve moke, vode in oljčnega olja. Dodamo še rozine, orehe in rožmarin. Ko je pogača pečena, je mehka, nekoliko zbita in nikoli presuha. Po okusu je nežna, kostanjevo sladka in vredna grižljaja.

Sestavine:

- 300 g kostanjeve moke
- 400–450 ml vode
- 40 ml oljčnega olja
- ščepec soli
- rozine in orehova jedrca za posip
- vejica svežega rožmarina

Foto: Mateja Kišek Vovk

Kostanjeva pogača

Na kratko iz tujih medijev ...

Avstralija: Smrtonosna ptičja gripa H5, ki od leta 2021 uničuje populacije prostoživečih živali po vsem svetu, se širi po Avstraliji. Le nekaj tednov potem, ko je bolezen prispela v državo, mnogi ocenjujejo, da se na plaži Južne Avstralije vsak dan pojavi od 30 do 40 novih bolnih in umirajočih ptic. Oblasti so potrdile tudi prvi primer smrtonosne ptičje gripe H5 na otoku Phillip v Viktoriji, kjer je poginil okužen mali pingvin *(Eudyptula minor)*. Viktorija je nato začela s cepljenjem približno 5000 malih pingvinov na otoku Phillip in Sv. Kilda, da bi jih zaščitila pred smrtonosno boleznijo, kar naj bi bil največji program cepljenja divjih ptic na svetu. Čeprav je bilo cepljenje zahtevno, so se pingvini vsako noč vračali na otoka, kar je omogočilo, da so v dveh tednih prejeli potrebna dva odmerka. Zaradi ptičje gripe sta v Južni Avstraliji poginila tudi dva domorodna sesalca: navadni delfin *(Delphinus delphis)* in novozelandski krzneni tjulenj *(Arctocephalus forsteri)*. Pojavlja se tudi strah za družabnega lokalnega južnomorskega slona *(Mirounga leonina)*, Sammyja, ki se rad zadržuje v viktorijanskem žarišču ptičje gripe. Zaradi smrtonosnega seva je v letih 2025 in 2026 na avstralskem otoku Heard poginilo več kot 13.000 mladičev južnomorskega slona.

Vir: www.theguardian.com

Kenija: V narodnem parku Amboseli v južni Keniji je zaradi domnevne zastrupitve poginilo 18 slonov, večinoma samic in mladičev. Prvih 16 trupel so julija našli v zavetišču Kimana in na ranču Kuku Group, avgusta pa so odkrili še dva mrtva slona v rezervatu Kitenden B. Oblasti so zaradi suma zastrupitve aretirale štiri osebe, preiskovalci pa so zasegli potencialno strupene kemikalije in druge materiale. Predhodni laboratorijski izvidi kažejo na zastrupitev s cianidom, ki naj bi ga sloni zaužili prek pesticidov, ki so jih uporabili na bližnjih kmetijah, vendar povezava še ni potrjena. Kmetje obtožbe zavračajo in poudarjajo dolgoletno sobivanje s sloni. Organizacija WildlifeDirect zahteva neodvisno preiskavo in opozarja na nevarnost neustreznega nadzora pesticidov za ljudi, živino in prostoživeče živali.

Vir: https://news.mongabay.com

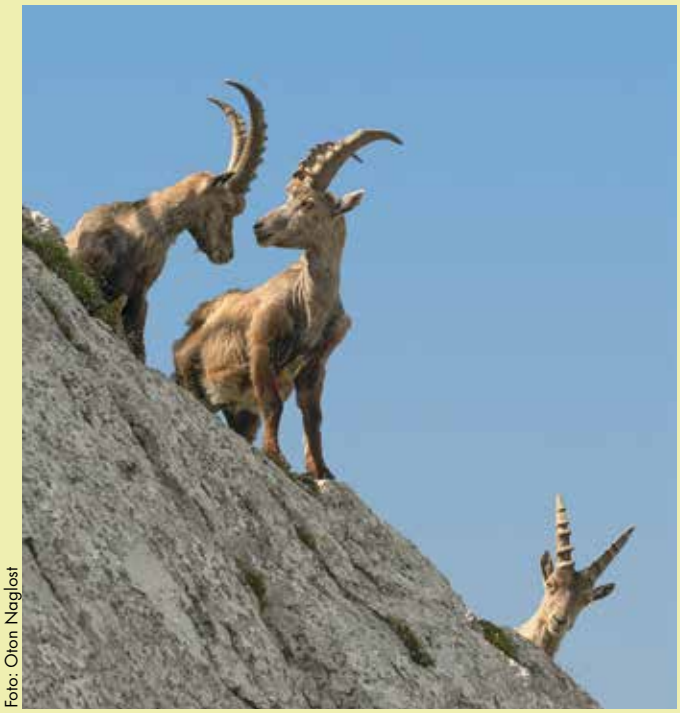

Foto: Oton Naglost

Finska: Na jugovzhodu Finske so pri treh poginulih divjih prašičih v občini Virolahti potrdili prvi primer afriške prašičje kuge v državi. Oblasti so vzpostavile območje okužbe, ki vključuje Virolahti, Miehikkälä in del Lappeenrante, ter prepovedale lov, da bi preprečile selitve divjih prašičev. Na trikilometrskem osrednjem območju so omejili tudi gozdarska dela, nabiranje jagodičevja in gob, sprehajanje psov brez povodca ter druge dejavnosti na prostem. Prepovedana je tudi uporaba krme in stelje z okuženega območja za prašiče, kmetijska mehanizacija pa lahko območje zapusti šele po čiščenju in razkuževanju. Čeprav strokovnjaki ocenjujejo tveganje širjenja kot razmeroma majhno, opozarjajo, da lahko divji prašiči prepotujejo več deset kilometrov na dan. Izbruh je prizadel tudi finski izvoz svinjine, saj je Kitajska prepovedala uvoz prašičev in divjih prašičev s Finske.

Vir: www.yle.fi

Švedska: Pozno poleti sta bila v Kronobergu na jugu Švedske dva napada volkov na ovce. Upravni odbor okrožja je prejel rezultate analize DNK, ki kažejo, da je oba napada izvedel isti volk. Gre za mlado volkuljo z norveškega območja Setten, ki je potomka priseljenega volka prve generacije (F1) in je zato genetsko zelo pomembna za švedsko populacijo volkov, predvsem za povečanje genetske raznolikosti. Upravni odbor Kronoberga proučuje možnost zaščitnega lova. Švedske smernice določajo, da je le-ta praviloma mogoč po dveh ločenih napadih istega volka na določenem območju v 12 mesecih. Pri genetsko pomembnih volkovih pa so določila strožja, saj morajo oblasti najprej proučiti druge možnosti za preprečevanje nadaljnjih napadov.

Vir: www.svenskjakt.se

ZDA: V Louisiani se bo oktobra prvič po več kot pol stoletja začela rekreativna sezona lova na aligatorje. Državna komisija za ribe in divje živali je leta 1962 lov prepovedala, da bi si vrsta lahko opomogla po desetletjih nenadzorovanega lova zaradi mesa in kože, zaradi česar se je njihovo število v naravi zmanjšalo pod 100.000. Zdaj je populacija ocenjena na več kot tri milijone, zato so oblasti uvedle strogo nadzorovan enomesečni lov v osmih območjih po državi. V žrebanju bo na voljo do 5000 dovolilnic, posameznik pa lahko pridobi največ dve. Prebivalci Louisiane bodo za dovolilnico plačali 25 dolarjev, obiskovalci pa 150 dolarjev na območje poleg 50 dolarjev prijavnine. Lov je namenjen izključno rekreaciji, zato ulovljenih aligatorjev ni dovoljeno prodajati. Louisiana tako sledi Floridi, kjer so podoben rekreativni program uvedli leta 1988.

Vir: www.theguardian.com

Filipini: Visajski jelen *(Rusa alfredi)* je ena najbolj ogroženih vrst sesalcev na Filipinih. Nekoč je živel na šestih otokih, zaradi krčenja gozdov in lova pa je zdaj omejen predvsem na otoka Panay in Negros. Zadnja ocena iz leta 2016 je približno 700 odraslih osebkov v naravi, vrsto pa so pozneje uvrstili med kritično ogrožene. Zato so raziskovalci z Univerze Silliman in filipinskega centra za genom Visayas prvič naredili osnutek genoma te vrste. Analiza DNK jelena Abrahama je pokazala zelo majhno genetsko raznolikost, kar kaže na dolgotrajno križanje v sorodstvu v populacijah v ujetništvu. Hkrati so odkrili redko gensko različico pri enem od še spolno aktivnih jelenov, ki bi lahko pripomogla k izboljšanju genetske raznolikosti populacije. Zato znanstveniki želijo vzpostaviti vzrejni program, ki bo temeljil na genomskih podatkih, in ponovno spodbuditi izmenjavo jelenov med različnimi ustanovami. S pomočjo okoljske DNK, fotopasti in sledilnikov bodo iskali tudi divje populacije in primerna območja za prihodnje izpuste. Cilj je povečati gensko raznolikost in dolgoročno vrsto vrniti v naravo.

Vir: https://news.mongabay.com

Nemčija: Dve mladi samici alpskega kozoroga *(Capra ibex)*, ki sta se skotili v živalskem vrtu Wilhelma v Stuttgartu, sta bili, skupaj z osmimi kozorogi iz drugih evropskih živalskih vrtov, izpuščeni v avstrijske Alpe. Cilj ponovne naselitve je izboljšati gensko raznolikost in povezovanje posameznih populacij. Čeprav v Alpah živi več kot 50.000 kozorogov in vrsta ni več ogrožena, so nekatere populacije med seboj izolirane, zato je njihova genska izmenjava omejena. V 19. stoletju je bil alpski kozorog zaradi intenzivnega lova skoraj iztrebljen. Preživela je majhna populacija v italijanskem narodnem parku Gran Paradiso, iz katere se je vrsta s strogim varstvom in ponovnimi naselitvami ponovno razširila po Alpah. Živalski vrt Wilhelma pri ohranjanju vrste sodeluje že desetletja in je za podobne projekte od leta 1994 prispeval 25 vzrejenih kozorogov.

Vir: www.pirsch.de

MARIJA PLEMENITAŠ

Župan Boštjan

Bilo je proti koncu sedmega desetletja 19. stoletja, takrat, ko je razbojnik Guzej strašil po Jezercih in s svojimi pajdaši ustrahoval sejmarje, gostilničarje, furmane, trgovce, prekupčevalce, pač premožneže, ki jim je cvenk žvenketal v žepih.

Sam razbojnik Guzej pa se je pogosto ustavil na vrhu Jezerc pri svoji ljubi.

V dobjanski cerkvi je na desni, moški strani na leseni klopi pod korom pisalo: Kačar Martin je Guzejev sin, Guzej je bil ravbar, Martin je pa maličjek.

Klopi že davno ni več, oseba, ki mi je to povedala, pa je dočakala častitljivo starost.

Guzejevci, kot so se imenovali predvsem premeteni možje, ki so sodelovali z razbojnikom Guzejem, so se med sabo prepoznavali tako, da so kadili čuka, na katerem so bile vgravirane tri svetle zvezdice.

Tiste davne jeseni so se Guzejevci prikradli na vrh Dobja, kjer je bil Miholov sejem. Pozneje so sejemsko dogajanje prestavili doli, v dolino, na Trate, in je sejem tam ostal, dokler podeželski sejmi niso povsem zamrli.

Razbojniki so se spretno pomešali med prekupčevalce, barantače in mešetarje ter oprezali, če bo kateri kmet prodal vole. Na sejmu so *glihali*, da je pokalo kot sto hudičev, se dušali, da je bilo vse popljuvano, in na vse načine hvalili robo, ki so jo prodajali, pa naj je šlo za vole ali za pest fižola.

Včasih je trgovina terjala spretne pogajalce in mešetarje, saj postavljena cena ni bila nikoli dokončna. Ceno je bilo treba ‚dol zbiti', pa ne s pestmi, temveč s spretnim pogajanjem in prepričljivimi besedami – z *glihanjem*.

Guzejevcev pa ni zanimal fižol cipro ali pa jajčka štajerskih kokoši.

Eden od spretnih razbojnikov se je osredotočil na prodajalca s parom težkih volov in na laškega mesarja, ki jih je želel kupiti. Kmet in mesar sta se dolgo pogajala in *glihala* za vole, ko pa sta se malo oddaljila od sejemskega vrveža, da bi si dokončno segla v roki in bi mesar kmetu odštel zajeten kupček denarja, se jima je previdno približeval tudi Guzejevec s pajdaši, da jim velika riba ne bi ušla.

Takrat je bil v Dobju občinski župan,

Narisal: Igor Pičulin

vrli mož iz vasi Ravno, Boštjan po imenu. Še vedno se pri tej hiši po domače reče Pri Boštjanek.

Župan Boštjan je bil zelo *brihten* mož, ki se je zavedal nevarnosti Guzejevcev. Organiziral je stalno vaško stražo, nekakšne varnostnike, ki so bili iz vrst domačinov, lovcev, ki so imeli orožje. Ti so budno oprezali, če bi se prikradel kakšen neznan in sumljiv moški na sejemsko prizorišče.

Pa se je zgodilo, da je bil Guzejevec hitrejši od županovih varnostnikov. V trenutku, ko je mesar odštel kmetu zajeten kupček bankovcev in ga je prodajalec volov prijel s svojimi močnimi rokami, je Guzejevec bliskovito skočil iz zasede in spretno iztrgal denar iz kmetovih rok. Ko je bežal, je preskočil nekaj *štantov*, jih grede še nekaj podrl in s strašnim truščem zmedel sejemsko dogajanje, nato pa stekel proti veliki Škobernelovi njivi zrele koruze.

A glej ga, zlomka! Boštjanovi fantje so se hitro odzvali, ga zgrabili in ga trdno držali, da jim ne bi ušel v koruzo, kjer naj bi ga čakali preostali pajdaši.

Brez pardona so ga strpali v občinsko keho, ki je bila v občinski hišici, namenjena občinskim revežem in brezdomcem. Tam notri, za *garkeljni*, naj bi Guzejevec počakal na razsodbo županovih odbornikov z županom na čelu.

Županovi varnostniki so se namenili postaviti stražo okoli velike njive zrele koruze, saj so se bali maščevanja Guzejevih pajdašev.

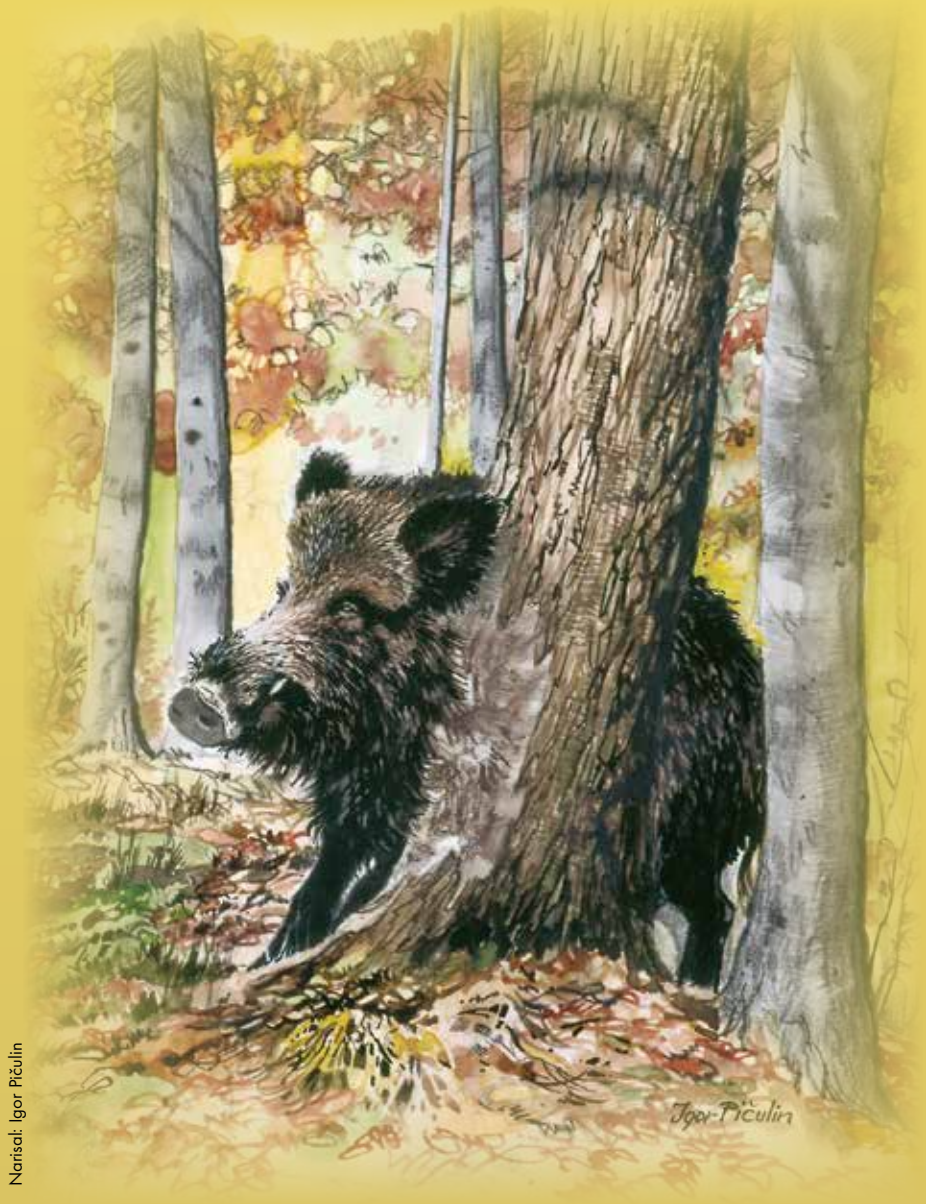
In res je ob prvem mraku nekaj zelo zašumelo v zreli koruzi.

Bolj ko se je temnilo, bolj je gomazelo in pokalo po koruznici. Nobeden od varnostnikov si ni želel preveč izpostavljati svoje kože, da bi se prepričal, kaj se na njivi zares dogaja. Res pa je bilo tudi, da je dal kmet, ki je dobil denar nazaj, za pijačo, da je od miz teklo, možem pa pogum v srce.

Županova straža je v polni pripravljenosti samo še čakala na županov ukaz za juriš na ogroženo njivo. Čeprav se je napetost stopnjevala ob vsakem poku koruznice, so se okajeni varnostniki že naveličali čakanja, pa tudi moč noči jih je silila v spanec. Župan pa je še modro čakal, da bo dal ukaz za napad na njivo.

Noč se je prevesila v megleno jutro. Kar naenkrat je južna straža zagledala prvega nepridiprava, ki se je leno primajal iz koruznega cirkusa, za njim pa še drug za drugim dva, trije, štirje …

Vsi so bili zelo zaraščeni. Nemarno ščetinasti. Vodja krdela je na široko zazehal, saj so se ščetinarji pošteno

Narisal: Igor Pičulin

utrudili v koruzni njivi. Leno so se premikali, saj je vsak nosil polno malho koruznih storžev. Previdno so vohali po meglenem jutranjem zraku, kot da bi nekaj pomembnega zaznavali in se leno pretegovali. Vodja je spet široko zazehal; o groza, zasvetili so se njegovi močni, beli čekani.

Mrzla jutranja meglena sapa je tudi stražarje ščegetala v zaradi mraza rdeče nosove. Eden od županovih mož je močno kihnil. Peterica nepridipravov se je podala v dir, da sta trava in prst *frčali* po zraku izpod njihovih ostrih parkljev. Županu Boštjanu so se zatresli košati sivi brki, kazalec je slikovito pritisnil na puškinega petelina, enako so se odzvali lovci stražarji.

Počilo je kot sto *zjakov*, da se je Dobje streslo.

Pet težkih divjih prašičev so položili na rosno travo. Dobjanski fantje in možje so vriskali od veselja, kajti takega kraljevskega ulova bi bil vesel sam cesar Franc Jožef.

Pravo rajanje pa se je šele začelo, ko so ljudje po vaseh izvedeli za zgodovinski dogodek.

Na nepridiprava v občinski koči pa so možje postave čisto pozabili.

Guzejevec je izkoristil zmedo in brez težav iz občinske hiše ušel na svobodo.

Ob tem spodrsljaju je župan Boštjan zamahnil z roko in modro dejal: »Bolje je krdelo divjih prašičev *mirkati*, kot pa se razbojniku Guzeju zameriti.«

Župan Boštjan je dvignil štefan šmarnice in nazdravil vrlim stražarjem: »Pebi, korajža velja!«

»Naj živi naš župan Boštjan,« so v en glas nazdravili zbrani možje, dvignili župana na močna ramena in ubrano glasno zapeli, da sta moč in pogum fantovskih pesmi odmevala vse tja do Planine in Bohorja …

FRANC ČERNIGOJ

Zgostila so se gozdna tla …

Zgostila so se gozdna tla
v bitje:
gostejše od gostega gozda,
od zraka med drevjem,
od korenin v zemlji.
Gostejše od zemlje same …

Narisal: Igor Pičulin

Foto: Andrej Tomažin

Avgust v znamenju vrhunskega lovskega strelstva

Državna prvenstva 2026 so zaznamovali odlični rezultati, popolni zadetki in obetavni mladi strelci. Konec avgusta je slovensko lovsko strelstvo doživelo enega svojih vrhuncev. Od 22. do 30. avgusta 2026 so se najboljši slovenski lovski strelci pomerili na državnih prvenstvih v različnih starostnih kategorijah in strelskih disciplinah. Posebno pozornost so pritegnili dosežki **Žane Osvald**, **Nejca Garmuta** in **Francija Vidmarja**.

Najprej so se 22. in 23. avgusta pomerili veterani in superveterani, od 28. do 30. avgusta pa so na strelišču Gaj pri Pragerskem potekali ***Dnevi lovskega strelstva 2026***. V okviru tekmovanj so potekala državna prvenstva v mali in veliki kombinaciji, streljanju s pištolo, na glinaste golobe, z malokalibrsko puško ter na tarčo bežečega merjasca. Od 101 prijavljenega tekmovalca na Dnevih lovskega strelstva jih je nastopilo 97, med njimi sedem strelk in štirje mladinci. Sobotno tekmovanje je slovesno odprl predsednik Lovske zveze Slovenije **Alojz Kovšca**, nedeljsko pa državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve **Franc Kangler**. Uradni program na strelišču Gaj se je začel v petek, 28. avgusta, z uradnim treningom in tradicionalno razstavo orožja ter lovske opreme. Na razstavi so sodelovali sponzorji in razstavljavci **Optics Trade**, **SlovArms**, **Hamex**, **RWS Ammunition**, **Artemis FSH** in **Jerman – i**, ki so s svojo podporo in predstavitvijo opreme pomembno prispevali k uspešni izvedbi prireditve.

Trije izjemni dosežki

Čeprav so tekmovanja ponudila številne kakovostne nastope, so še posebej izstopali Žana Osvald, Nejc Garmut in Franci Vidmar. Komaj 16-letna Žana Osvald je dosegla kar dve zmagi. V mali kombinaciji je osvojila prvo mesto med ženskami, uspešen strelski konec tedna pa je nadaljevala z zmago v veliki kombinaciji med članicami. Z mirnostjo, natančnostjo in zbranostjo je dokazala, da se lahko kljub mladosti uspešno meri z izkušenejšimi tekmovalkami. Njena dvojna zmaga je velik osebni uspeh in pomembna spodbuda za nadaljnji razvoj ženskega in mladinskega lovskega strelstva v Sloveniji.

Za enega najodmevnejših dosežkov je poskrbel Nejc Garmut, ki je v streljanju s kroglo dosegel vseh 200 mogočih točk. Takšen popoln rezultat je na državnih prvenstvih prava redkost, saj terja izjemno natančnost, mirnost in popolno zbranost pri vsakem strelu. Nejc je v skupni razvrstitvi velike kombinacije osvojil drugo mesto in si prislužil tudi naziv mojster strelec s kroglo.

Popoln rezultat je uspel tudi Franciju Vidmarju. V veteranski konkurenci je v streljanju z malokalibrsko puško dosegel vseh 100 mogočih točk in osvojil naslov državnega prvaka. Gre za redek in izjemno zahteven dosežek, ki potrjuje njegovo dolgoletno strelsko znanje, izkušenost ter sposobnost ohraniti popolno zbranost od prvega do zadnjega strela. Vidmar je bil uspešen tudi v kombinaciji, v kateri je med veterani osvojil drugo mesto, ter v streljanju s pištolo, kjer je zasedel drugo mesto.

Dosežki Žane Osvald, Nejca Garmuta in Francija Vidmarja so pomembno zaznamovali letošnja državna prvenstva. Hkrati so pokazali, da slovensko lovsko strelstvo uspešno povezuje mladostno nadarjenost, tekmovalno zrelost in dragocene izkušnje starejših generacij.

Vse foto: Bojan Gorenc

Z leve: predsednik LZS Alojz Kovšca, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve Franc Kangler ter predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje pri LZS Matija Janc

Velika strelska kombinacija

V posamični konkurenci velike kombinacije ***OPEN 2026*** je naslov državnega prvaka osvojil **Boštjan Sadek**. Drugo mesto je pripadlo **Nejcu Garmutu**, tretje pa **Mihi Finkštu**. V ekipni konkurenci je zmagala **Lovska zveza Maribor** pred **Savinjsko-Kozjansko zvezo lovskih družin** (ZLD) **Celje** in **ZLD Zasavje**.

Med mladinci je bil najboljši **Jan Garmut**, drugo mesto je osvojil **Žan Finkšt**, tretje pa **Igor Ostanek**. Med članicami je zmagala **Žana Osvald** pred **Nino Repnik** in **Matejo Bence**.

Posamično:
1. Boštjan Sadek
2. Nejc Garmut
3. Miha Finkšt

Ekipno:
1. LZ Maribor
2. Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje
3. ZLD Zasavje

Mladinci:
1. Jan Garmut
2. Žan Finkšt
3. Igor Ostanek

Komaj 16-letna Žana Osvald je dosegla kar dve zmagi. V mali kombinaciji je osvojila prvo mesto med ženskami, uspešen strelski konec tedna pa je nadaljevala z zmago v veliki kombinaciji med članicami.

Letošnja državna prvenstva niso ponudila le odličnih rezultatov, temveč tudi pristno športno vzdušje in dokaz, da lovsko strelstvo v Sloveniji ostaja kakovostno, razvejano in medgeneracijsko povezano.

Članice:

1. Žana Osvald
2. Nina Repnik
3. Mateja Bence

V veteranski kombinaciji je zmagal **Marjan Lah** iz ZLD Ptuj - Ormož, drugi je bil **Franci Vidmar** iz ZLD Zasavje, tretji pa **Marijan Krevh** iz LZ Maribor. Med superveterani je naslov državnega prvaka osvojil **Janez Škrlj** iz ZLD Notranjske pred **Dušanom Zupanom** in **Dušanom Urankarjem**, obema iz Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje.

Veterani – posamično:

1. Marjan Lah, ZLD Ptuj - Ormož
2. Franci Vidmar, ZLD Zasavje
3. Marijan Krevh, LZ Maribor

Superveterani – posamično:

1. Janez Škrlj, ZLD Notranjske
2. Dušan Zupan, Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje
3. Dušan Urankar, Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje

V ekipni veteranski konkurenci je zmagala LZ Maribor pred **ZLD Ptuj - Ormož** in **ZLD Ljubljana**. Tudi med superveterani je bila najboljša **LZ Maribor**, drugo mesto je osvojila **ZLD Ljubljana**, tretje pa **LZ Koroške**.

Streljanje s pištolo

V streljanju s pištolo je s 190 točkami zmagal **Bojan Jelen**. Drugo mesto je s 186 točkami osvojil **Franci Vidmar**, tretje pa **Primož Jazbec** s 180 točkami.

V ekipni konkurenci je zmagala ZLD Zasavje s 532 točkami. **Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje** je na drugem mestu zbrala 526 točk, **LZ Maribor** pa na tretjem 488.

Posamično:

1. Bojan Jelen – 190 točk
2. Franci Vidmar – 186 točk
3. Primož Jazbec – 180 točk

Ekipno:

1. ZLD Zasavje – 532 točk
2. Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje – 526 točk
3. LZ Maribor – 488 točk

Bežeči merjasec

V streljanju na tarčo bežečega merjasca je slavil **Dejan Kozole** iz ZLD Posavja s 84 točkami. **Matej Strah** iz ZLD Kočevje je s točko manj osvojil drugo mesto, **Miha Finkšt** iz Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje pa je bil s 77 točkami tretji.

Ekipna preizkušnja je bila izjemno izenačena. **ZLD Ljubljana**, **Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje** in **ZLD Posavja** so dosegle po 212 točk, zato je bil končni vrstni red določen skladno s pravili tekmovanja.

Posamično:

1. Dejan Kozole, ZLD Posavje – 84 točk
2. Matej Strah, ZLD Kočevje – 83 točk
3. Miha Finkšt, Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje – 77 točk

Ekipno:

1. ZLD Ljubljana – 212 točk
2. Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje – 212 točk
3. ZLD Posavja – 212 točk

Glinasti golobi

Med veterani je bil v streljanju na glinaste golobe najboljši **Marjan Lah** iz ZLD Ptuj - Ormož. Drugo mesto je osvojil **Darjan Vesenjak** iz LZ Maribor, tretje pa **Anton Erjavec** iz OZ Kočevje.

Med superveterani je zmagal **Janez Škrlj** iz ZLD Notranjske, drugi je bil **Anton Weiss** iz ZLD Bela krajina, tretji pa **Jože Koritnik** iz ZLD Posavja.

Veterani – posamično:

1. Marjan Lah, ZLD Ptuj - Ormož
2. Darjan Vesenjak, LZ Maribor
3. Anton Erjavec, ZLD Kočevje

Superveterani – posamično:

1. Janez Škrlj, ZLD Notranjske
2. Anton Weiss, ZLD Bele krajine
3. Jože Koritnik, ZLD Posavja

V ekipni konkurenci veteranov je zmagala **LZ Maribor** pred **ZLD Ptuj - Ormož** in **ZLD Gorenjske**. Med superveterani je bila prav tako najboljša **LZ Maribor** pred **ZLD Ljubljana** in **LZ Koroške**.

Malokalibrska puška

V streljanju z malokalibrsko puško je v veteranski konkurenci blestel **Franci Vidmar** iz ZLD Zasavje. Zadel je vseh 100 mogočih točk in s popolnim rezultatom osvojil naslov državnega prvaka. Drugo mesto je pripadlo **Marijanu Krevhu** iz LZ Maribor, tretje pa **Marku Jelenu** iz LZ Koroške.

Med superveterani je zmagal **Dušan Urankar** iz Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje, drugi je bil njegov kolega **Dušan Zupan**, tretji pa **Slavko Prah** iz OZ Maribor.

Veterani – posamično:

1. Franci Vidmar, ZLD Zasavje – 100 točk
2. Marijan Krevh, LZ Maribor
3. Marko Jelen, LZ Koroške

Superveterani – posamično:

1. Dušan Urankar, Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje
2. Dušan Zupan, Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje
3. Slavko Prah, LZ Maribor

V ekipni konkurenci veteranov je zmagala **LZ Maribor** pred **ZLD Zasavje** in **LZ Koroške**. Med superveterani je slavila **Savinjsko-Kozjanska ZLD Celje** pred **LZ Koroške** in **ZLD Ljubljana**.

Mojstri strelci 2026

Naziv ***mojster strelec – glinasti golobi*** na *Dnevih lovskega strelstva* sta osvojila **Boštjan Sadek** in **Nejc Hlebš**.

Naziv ***mojster strelec – krogla*** so osvojili: **Nejc Garmut**, **Boštjan Sadek**, **Lovrenc Avsenek**, **Dejan Kozole**, **Matjaž Hlebš**, **Dušan Urankar**, **Robert Kovač**, **Marijan Sadek**, **Franci Vidmar**, **Miha Finkšt**, **Jan Garmut**, **Jože Štefančič**, **Damjan Ule**, **Brane Kosec**, **Damjan Porenta**, **Igor Pičulin**, **Tilen Nared** in **Dušan Žehelj**.

Med veterani in superveterani so naziv ***mojster strelec – glinasti golobi*** osvojili: **Janez Škrlj**, **Anton Weiss**, **Jože Koritnik**, **Bojan Urbančič**, **Franci Koncilja**, **Dušan Zupan**, **Dušan Urankar** in **Anton Hudernik**.

Naziv ***mojster strelec – malokalibrska puška*** so osvojili: **Dušan Urankar**, **Dušan Zupan**, **Slavko Prah**, **Bojan Eršte**, **Janez Škrlj**, **Miran Freitag**, **Anton Hudernik**, **Leopold Travner**, **Franc Pavlovič**, **Stanislav Francelj**, **Anton Udovč**, **Vojko Škodnik**, **Darko Pahor**, **Franci Vidmar**, **Marijan Krevh**, **Marko Jelen**, **Tomaž Korošec**, **Aleš Šekoranja**, **Janez Gošnjak**, **Marjan Lah**, **Zdravko Molka**, **Simon Skobir**, **Silvo Horvat**, **Evgen Makuc**, **Marko Kosmač**, **Andrej Napotnik**, **Dušan Puš**, **Robi Horvat** in **Miha Ajtnik**.

Uspeh vseh, ki soustvarjajo lovsko strelstvo

Letošnja državna prvenstva niso ponudila le odličnih rezultatov, temveč tudi pristno športno vzdušje in dokaz, da lovsko strelstvo v Sloveniji ostaja kakovostno, razvejano in medgeneracijsko povezano.

Predsednik Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje **Matija Janc** se iskreno zahvaljuje vsem sodnikom, lovskim pripravnikom,

Budno spremljanje rezultatov

Od 101 prijavljenega tekmovalca na Dnevih lovskega strelstva jih je nastopilo 97, med njimi sedem strelk in štirje mladinci.

domačim organizatorjem in drugim sodelujočim, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi tekmovanj. Zahvala velja tudi vsem tekmovalkam in tekmovalcem za zgledno športno vedenje.

Posebna zahvala je namenjena sponzorjem in razstavljavcem Optics Trade, SlovArms, Hamex, RWS Ammunition, Artemis FSH in Jerman – i, ki so s podporo, sodelovanjem in predstavitvijo orožja ter lovske opreme pomembno prispevali k uspešni izvedbi *Dnevov lovskega strelstva 2026*.

Vsem dobitnikom odličij in prejemnikom nazivov iskreno čestitamo ter jim želimo še veliko natančnih strelov in športnih uspehov.

***Matija Janc**,*
predsednik Komisije
za lovsko strelstvo
in lovsko orožje pri LZS

Proslava 80-letnice LD Kozje Stena

Zadnja sobota v maju je bila za **Lovsko družino** (LD) **Kozje Stena** prav poseben dan. Praznovali smo namreč visoki jubilej – 80-letnico ustanovitve. Zaradi pridnih rok članov in članic ter nekaj zunanje pomoči je vse potekalo gladko, da je bil prostor lepo okrašen, vzdušje prijetno in da se je vsak gost počutil dobrodošlega.

Zbrali smo se že zgodaj popoldne, da bi najprej s skupinsko fotografijo ob lovskem domu ovekovečili pomemben dogodek. Za fotografiranje je poskrbel naš član **Miran Krapež**, ki je širši javnosti znan kot vrhunski fotograf in velik ljubitelj narave. Obilica smeha, dobre volje in lepo vreme so obetali prijetno druženje. Počasi smo se napotili v športni park Tiha dolina, kjer je v šotoru potekala glavna prireditev.

Foto: Arhiv LD Kozje Stena

Člani LD Kozje Stena ob 80-letnici

Začeli smo s slovensko himno, ki jo je zapel **Lovski pevski zbor** (LPZ) **Zlatorog Vipava**. Program je z uvodnim pozdravom začel **Slavko Vidic**, ki je izrekel dobrodošlico eminentnim gostom – županu Občine Ajdovščina **Tadeju Beočaninu**, podpredsedniku Lovske zveze Slovenije **Miranu Štruklju**, predsedniku Območnega združenja upravljavcev lovišč Zahodnovisokokraškega lovsko-upravljavskega območja **Marjanu Brusu**, ravnateljici Osnovne šole (OŠ) Otlica **Danijeli Likar**, predsedniku Zveze lovskih družin Gorica **Silvanu Batagelju** ter delegacijam sosednjih lovskih družin, sponzorjem, darovalcem in krajanom. Slavko Vidic se je z minuto molka poklonil tudi članom, ki so, kot je sam dejal, *»svoj zeleni zlatorogov znak za vedno odnesli v večna lovišča, a njihovih sledi čas ne more izbrisati«*.

V nadaljevanju je starešina LD Kozje Stena **Dušan Ravnihar** na kratko predstavil zgodovino in poslanstvo lovske družine in se zahvalil vsem, ki sodelujejo z lovci, še posebno pa našim družinam. Za njim so prisotne nagovorili tudi visoki gostje.

Program je povezoval prav poseben član lovske bratovščine, stand-up komik **Gašper Bergant**, ki nas je pozneje s svojim nastopom pošteno nasmejal. Med nastopajočimi so bili že omenjeni LPZ Zlatorog Vipava, ki je lani praznoval 50 let delovanja, **Savinjski rogisti**, ki so pričarali posebno vzdušje, zabaven nastop pa so pripravili tudi **učenci OŠ Otlica**.

Po dolgih letih je bilo letošnje praznovanje primerno tudi za podelitev priznanj organizacijam in skupnostim za uspešno sodelovanje. Prejemniki priznanj so bili **Lovsko-kinološko društvo** (LKD) **Gorica – Nova Gorica**, **Občina Ajdovščina** in OŠ Otlica. Sama LD Kozje Stena pa je prejela priznanje Občine Ajdovščina in LKD Gorica - Nova Gorica. Podeljene so bile tudi svečane plakete vsem, ki so člani lovske družine vsaj 45 let in so od tega vsaj 30 let aktivno opravljali različne funkcije. Skupaj s starešino jih je podelil tajnik **Emanuel Vidmar**. Letos so bili prejemniki

Alfonz Krapež, **Ivan Krapež**, Miran Krapež, **Jožko Vidmar**, **Branko Žigon** in **Bruno Čibej**. Naj med nami še dolga leta uživajo sadove svojega dela!

Po voščilih sosednjih lovskih družin je napočil čas za bolj sproščen del druženja z glasbo, pogostitvijo in tistimi srečanji med starimi lovskimi tovariši, ko se obujajo spomini in tkejo nove vezi.

Kdor hoče daleč priti, mora stopati skupaj z drugimi – in mi imamo srečo, da na naši poti nismo sami. Zato je prav, da se na tem mestu s spoštovanjem in hvaležnostjo spomnimo tudi naših cenjenih sponzorjev in darovalcev. To so: Občina Ajdovščina; **Puškarstvo Hubert Pregelj, s. p.**; **Taxa, d. o. o., Ajdovščina**; **Nevtron & Company, d. o. o., Ljubljana**; **Vibex, d. o. o., Nimrod, d. o. o.**; **Elektronika Peljhan, Izidor Peljhan, s. p.**; **Bar 10, Damijana Kodelja, s. p.**; **MojaObčina.si**; **La Miriam – Mirjana Stiplošek Gorza, s. p.**; **Puškarstvo Špendal, d. o. o.**; **Balavto, d. o. o.**, Ajdovščina; **Gozdarstvo in TGM Silvester Kobal, s. p.**; **Šoferske storitve Joško Lampe, s. p.**; **Brules, Jurij Peljhan, s. p.**; **Milko Kovšca**; **Dehkatrade Cetin, d. o. o.**; **Mikstri, d. o. o.**, in **Bakti, dela na težko dostopnih mestih, Miha Doles, s. p.**

Na koncu velja zahvala vsem članom LD Kozje Stena za vse ure predanega dela, majhne žrtve in skrb. Čeprav marsikdaj nihče ne ve za ves vloženi trud, ga narava zagotovo opazi in poplača z nepozabnimi doživetji v svojem kraljestvu.

Primož Žigon

Osemdeset let LD Suha krajina

Lovska družina (LD) **Suha krajina** je 6. junija 2026 pri lovskem domu Jauhe pod odprtim nebom slovesno proslavila 80 let delovanja. Jubilejna prireditev je ob zvokih lovskih rogistov, **Moškega pevskega zbora Ambrus** in **Godbe Krka - - Zagradec** tesno združila domače člane, krajane in številne visoke goste, med njimi predsednika Lovske zveze Slovenije (LZS) **Alojza Kovšco**, podpredsednika Zveze lovskih družin Ljubljana **Mirana Zupančiča** in podžupana Občine Ivančna Gorica **Tomaža Smoleta**. Dogodek je povezovala naša članica **Špela Hočevar**.

Predsednik LZS Alojz Kovšca, ki je s svojim obiskom počastil visoki jubilej suhokranjskih lovcev, je v svojem govoru poudaril, da imajo lovci v sodobnem času ključno vlogo pri ohranjanju ravnovesja v naravi, čeprav je njihovo delo v javnosti pogosto nerazumljeno. Izpostavil je pomen lovske etike, odgovornosti in medsebojnega zaupanja, ki so trden temelj slovenskega lovstva že več kot stoletje. Po predsednikovih besedah lovstvo nikoli ni bilo le dejavnost ali izvajanje lova, temveč je pomemben del slovenske tradicije, kulture in spoštljivega odnosa do narave.

Starešina lovske družine **Igor Jernejčič** je povedal, da se zdajšnja generacija sooča s povsem novimi izzivi. Med njimi zelo izstopajo podnebne spremembe, pomanjkanje vode na prepustnih kraških tleh in vse večji pritisk človeka na življenjski prostor divjadi. Trdno moč družine vidi v tisočih urah prostovoljnega dela in neprekinjenem medgeneracijskem povezovanju. Posebno vlogo je pripisal mladim lovkam in lovcem, ki v družino prinašajo novo energijo in strokovno znanje, hkrati pa črpajo modrost in izkušnje od veteranov.

Zbranim je čestital tudi podžupan Občine Ivančna Gorica Tomaž Smole, ki je izrazil globoko spoštovanje lokalne skupnosti do dela lovcev. Lovski družini je v imenu župana **Dušana Strnada** izročil jubilejno plaketo občine.

V Sloveniji lovstvo ostaja ključen steber upravljanja z divjadjo in prostorom, čeprav se skupno članstvo z okoli 20.000 lovci v zadnjih letih rahlo zmanjšuje. Kljub temu lovci ohranjajo neprecenljivo vlogo v naravi. Pomemben del zelenega mozaika je tudi LD Suha krajina, ki šteje nekaj več kot 60 članov in upravlja z okrog 5700 ha površin skoraj izključno na kraškem površju nekako med Ambrusom, Zagradcem in Korinjem. Pokrajina se zarašča in daje zavetje vsem trem velikim zverem. Medved, volk in ris so stalni prebivalci suhokrajnskih gozdov. Dobili smo tudi šakala in v Krki sem in tja bobra. Upravljanje z divjadjo je najprej lovčevo poslanstvo, v katerem je treba pazljivo iskati ravnovesje med številčnostjo različnih vrst divjadi in znosnimi posledicami – škodo na kmetijskih in gozdnih površinah. Načrtovani odvzem divjadi in različni ukrepi, kot so skrb za solnice, krmišča, steze, kaluže in preže, ter tudi skrb za ranjeno divjad je kratek in jedrnat opis našega delovanja v okolju, v katerem smo z 80-letnim delovanjem dokazali skrb za naravo in ljudi v Suhi krajini ter izkazali svojo pripadnost domačemu okolju in obenem tudi slovenski lovski srenji, kulturi in tradiciji.

A na koncu je lovec predvsem v naravi učeče se bitje z več zdaj že malo pozabljenimi spretnostmi. Morda nas vsi ne razumejo, gotovo pa nas v tem sprejemajo in tudi spoštujejo. Številni obiskovalci so to dejavno potrdili. Svečanost se je zaključila z dramskim vložkom zakoncev Bradač in obveznim lovskim golažem. Praznovanje se je ob živi glasbi nadaljevalo pozno v noč. Obeležitev 80-letnega jubileja je gotovo pustila sledi: sprejela domačine in goste, razveselila člane, nagradila prizadevne in sodelujoče organizirane oblike sodelovanja v lokalnem okolju ter vsem pustila prijeten vtis.

Damjan Kralj,
tajnik LD Suha Krajina

Foto: Arhiv LD Suha krajina

Zaslužni člani

Foto: Arhiv LD Suha krajina

Člani LD Suha krajina ob 80-letnici

Osemdeset let delovanja LD Brestanica

Junija 2026 so člani praznovali 80 let delovanja **Lovske družine** (LD) **Brestanica**. Slovesnost se je začela s prihodom skupine praporščakov, nato pa je član zelene bratovščine **Mirko Slemenšek** na lovski rog zaigral skladbo ***Zeleni gozd je lovčev raj***.

Starešina LD Brestanica **Gregor Remih** je opisal zgodovino LD Brestanica: *»Osemdeset let pomeni zgodbo številnih generacij, tisoče opravljenih delovnih ur, nešteto skupnih doživetij, uspehov in preizkušenj. Pomeni zgodbo ljudi, ki jih je povezovala ljubezen do narave, spoštovanje do divjadi in zvestoba lovskemu tovarištvu,«* je dejal v uvodu in nato navzoče popeljal v čas nastajanja lovske zgodbe, ki se piše še dandanes.

O začetkih lovske družine je starešina povedal naslednje: *»Ko pogledamo v preteklost, se moramo vrniti v leto 1946. V povojnem času, ko so ljudje znova gradili svoje domove, svoje življenje in svojo prihodnost, se je tudi na našem območju zbrala peščica zanesenjakov, ki jih je povezovala ljubezen do narave. Ustanovljeni sta bili dve lovski družini, **LD Blanca** in **LD Rajhenburg**. To niso bili bogati ljudje, večinoma so bili delavci, kmetje in obrtniki. Imeli pa so nekaj, kar je vrednejše od vsega materialnega bogastva – voljo, odgovornost in jasno zavedanje, da je treba z divjadjo gospodariti modro in trajnostno. Zavedali so se, da narava ni nekaj, kar človeku pripada, ampak nekaj, kar si od nje sposodimo in moramo ohraniti za prihodnje rodove.«* Temu je sledilo leto 1950, ko sta se obe lovski družini združili in začeli skupno pot. Na pobudo nekaterih članov sta se združili v LD Rajhenburg. Z združitvijo dveh lovskih družin je bila presežena takratna največja dovoljena površina 6000 hektarjev, zato je bilo kar nekaj zemljišč LD Rajhenburg odvzetih in podeljenih sosednjim lovskim družinam.

»Po mojem mnenju je bila takratna združitev lovskih družin pravilna odločitev, saj je z združitvijo postala družina močnejša in gospodarjenje v njej enostavnejše,« je prepričan Gregor Remih. Dve leti pozneje se je z novim preimenovanjem kraja Rajhenburg v Brestanico preimenovala tudi lovska družina. Nastala je LD Brestanica, ki ponosno nadaljuje delo svojih prednikov v loviščih pod Bohorjem.

»Ko danes gledamo naše lovišče, pogosto pozabimo, koliko dela je bilo vloženega v teh desetletjih. Vsaka krmna njiva, vsaka preža, vsaka lovska steza in vsak objekt nosi zgodbo ljudi, ki so vanje vložili svoje znanje, svoj čas in svojo energijo,« je spomnil starešina in izpostavil nekatere pomembne mejnike. Posebno mesto ima gradnja lovskega doma na Dobravi. Članstvo je postajalo vse številčnejše, zato se je pokazala potreba po prostoru, kjer bi se lahko srečevali, izobraževali in ohranjali svoje običaje. Gradnja lovskega doma se je začela leta 1971. *»Večina dela je bila opravljena prostovoljno, zato za zidovi tega doma niso le opeka, beton in les, temveč so vanje vgrajene tudi ure in ure prostovoljnega dela, odrekanja in skupnega truda številnih članov. Ko je bil dom leta 1977 slovesno odprt, ni predstavljal zgolj nove stavbe, ampak je postal simbol povezanosti in dokaz, kaj lahko doseže skupnost, kadar stopi skupaj. Naš lovski dom še vedno služi svojemu namenu in je zgledno vzdrževan, urejena je tudi njegova okolica. Tako prispeva k urejenosti kraja, hkrati pa služi kot prostor, kjer lahko svoje dogodke praznujejo tudi drugi krajani in člani drugih organizacij,«* je poudaril Remih in dodal, da so leta 1984 zgradili bivak v Zalogu, leta 2001 pa še bivak v osrčju revirja Bohor.

Foto: Arhiv LD Brestanica

Zaslužni člani

Lovec kot varuh narave

»Današnji lovec ni zgolj izvajalec lova. Je opazovalec narave, naravovarstvenik, gospodar z divjadjo, mentor mlajšim rodovom in pogosto tudi prvi, ki opozori na težave v okolju. Vedno bolj se zavedamo, da človek ne sme biti gospodar narave, ampak njen odgovoren skrbnik, zato smo v naši družini veliko pozornosti namenjali tudi izobraževanju. Številni člani so opravili lovskočuvajske izpite, strokovna usposabljanja in različna izobraževanja, saj vemo, da lahko le znanje zagotavlja kakovostno delo,« je opisal še en pomemben vidik delovanja družine.

Starešina je spregovoril tudi o življenju v gozdu. *»Starejši člani naše zelene bratovščine se še dobro spominjajo časov, ko sta bila zajec in fazan osrednja predstavnika male divjadi v našem lovišču. Danes je slika drugačna. Številčnost srnjadi, ki je skozi leta postala naša najpomembnejša divjad, je v zadnjih letih zaradi različnih dejavnikov začela upadati. Na njeno številčnost vplivata predvsem prisotnost šakala in spremembe v načinu kmetovanja. Vse večjo vlogo v našem lovišču pa imata tudi divji prašič in jelenjad, katerih številčnost je v zadnjih letih v porastu,«* je dejal starešina in poudaril, da se je v osmih desetletjih marsikaj spremenilo, nespremenjena pa sta ostala spoštovanje do narave in zavedanje, da mora lovec ostati njen odgovoren varuh.

Starešina LD Brestanica je svoj govor zaključil s spodbudnimi mislimi: *»Naj bo naš jubilej priložnost, da se s ponosom ozremo nazaj, hkrati pa z odgovornostjo pogledamo naprej. Pred nami so novi izzivi. Spremembe v naravi, podnebne spremembe, vse večji pritiski na prostor in drugačen način življenja bodo od nas zahtevali veliko znanja, prilagodljivosti in*

Foto: Arhiv LD Brestanica

Člani LD Brestanica so proslavili 80 let delovanja svoje lovske družine.

modrosti. Toda če bomo ohranili vrednote, na katerih je bila naša družina ustanovljena pred osemdesetimi leti, sem prepričan, da bomo tudi prihodnjim rodovom predali zdravo lovišče, bogato naravo in ponosno lovsko tradicijo. Naj LD Brestanica še dolgo ostane dom dobrih ljudi, zvestih naravi, lovu in tradiciji. Lovski zdravo!«

V nadaljevanju je starešina skupaj s predsednikom Zveze lovskih družin Posavja **Brankom Tucovičem** podelil odlikovanja v imenu **Lovske zveze Slovenije** za nesebično delo v korist narave in lovstva. Znak za lovske zasluge je prejel **Marko Sotošek**. Prejemniki zlatega znaka za lovske zasluge so postali **Andrej Grilc**, **Cveto Jeler**, **Žaro Novak**, Gregor Remih, Janez Šoštarič in **Daniel Zalar**. Red za zasluge III. stopnje so prejeli **Dominik Bohorč**, **Peter Marn**, **Ladislav Prosenik**, **Milan Sotošek** in **Franc Stopar**.

Za prizadevno delo na kinološkem področju je LD Brestanica predlagala **Kinološki zvezi Slovenije**, da podeli srebrni znak za kinološke zasluge Gregorju Remihu in **Gorazdu Slemenšku** ter zlati znak za kinološke zasluge Žaru Novaku.

Marko Sotošek

Osem desetletij LD Podgorje in Hubertova maša

Tam na Koroškem, ob vznožju z gozdom poraslega pobočja Uršlje gore na Čerčejevem vrhu, kjer imajo od leta 1961 svoj zgledno urejen lovski dom člani in članice koroške **Lovske družine** (LD) **Podgorje**, je 8. avgusta potekala slovesnost ob 80-letnici LD Podgorje.

Profesionalno, všečno in privlačno jo je povezovala »nekdanja« domačinka, znana novinarka in voditeljica RTV Slovenija **Katarina Golob Veselič**. Ob svečani koračnici lovskih rogistov iz **Savinjsko-Kozjanske zveze lovskih družin Celje** je sledil strumen prihod lovskih praporščakov, na čelu katerih sta bila prapora **Koroške lovske zveze** (LZ) in LD Podgorje. Letos je bil prvič med lovskimi prapori tudi prapor **Polharskega društva Uršlja gora**, ki je od lani pridružena članica **Lovske zveze Slovenije** (LZS). V dobro organizirano in praznično razpoloženo lovsko slavje je z ubranim petjem udeležence prireditve popeljal domači **Lovski oktet Podgorje** pod vodstvom glasbenega pedagoga, 84-letnega **Antona Gašperja** iz Mislinje. Oktet po več kot 50 letih organiziranega lovskega petja prepeva in ohranja dolgoletno tradicijo lovskega petja na Koroškem samo še za potrebe podgorskega lovstva. Podgorski lovki in lovci so bili zelo počaščeni in ponosni, da so lahko svoj visoki jubilej proslavljali tudi med svojimi stalnimi podporniki, zlasti pa v krogu nekaterih visokih gostov: župana Mestne občine Slovenj Gradec **Tilna Kluglerja**, predsednika LZS **Alojza Kovšce**, predsednika Komisije za lovsko kulturo LZS mag. **Janija Šalamona**, predsednika in strokovne tajnice Koroške LZ **Marka Kogelnika** in **Urške Dvornik**, predsednika Nadzornega odbora LZS **Dušana Leskovca** ter še z mnogimi drugimi prepoznavnimi lovskimi obrazi s te in one strani Matjaževe Pece, pa tudi s štajerskega konca. Med njimi tudi z lovci iz **LD** Šentilj s starešino **Marjanom Verdnikom** na čelu, ki je že 50 let pobratena z LD Podgorje. Skratka, pod velikim prireditvenim šotorom se je zbrala pisana lovska druščina.

Foto: Arhiv LD Podgorje

Članici in člani LD Podgorje ob 80-letnici

LD Podgorje šteje dve lovki in 73 lovcev, ima dva lovska mojstra, enajst lovskih čuvajev, pet preglednikov divjačine in petnajst strelskih sodnikov. Najstarejši podgorski »jager« je 91-letni **Avgust Jeromel**. Častni člani so **Jože Repnik**, **Jože Perše** in **Maksimiljan Kramljak**. V osemdesetih letih so podgorsko »jago« vodili starešine: **Jaka Rigelnik**, **Pavel Skobir**, **Slavko Čas**, **Ivan Apat**, **Ivo Rogina**, **Mihael - Milan Štumpfl**, **Anton Knap**, **Darko Štern**, **Maksimiljan Kramljak**, **Mihael Lavre**, **Aleksander Štumpfl**, **Janko Skobir**, **Simon Skobir**, **Benjamin Kramljak** in **Bojan Kotnik**. Aktualni starešina je ponovno Simon Skobir.

Vrhunec slavja je bil, ko je LD Podgorje za tesno sodelovanje podelila kar 69 spominskih zahvalnih listin in posebni plaketi pevovodji **Tonetu Gašperju** ter **LD Šentilj**. Izročili so jih starešina Simon Skobir in člana Komisije za priznanja **Darko Štern** in **Milan Petek**. Predsednik Koroške LZ Marko Kogelnik je izročil štiri listine Koroške LZ, en znak Koroške LZ in en zlati znak Koroške LZ. Predsednik LZS Alojz Kovšca in predsednik Komisije za lovsko kulturo LZS mag. Jani Šalamon pa sta izročila 17 znakov za lovske zasluge LZS, sedem zlatih znakov za lovske zasluge LZS ter red za lovske zasluge III. stopnje LZS, ki so ga prejeli Milan Petek, Bojan Kotnik in Darko Štern, red za lovske zasluge II. stopnje LZS pa je prejel Maksimiljan Kramljak. Komisija za lovsko kulturo LZS je podelila priznanje za izjemne uspehe na področju slovenske lovske glasbene kulture **Lovskemu oktetu Podgorje**. Posthumno je priznanje za pokojnega očeta **Ivana Janka Skobirja**, soustanovitelja in dolgoletnega predsednika **Lovskega okteta Podgorje**, prevzel Simon Skobir. Tudi LD Podgorje je bila ob svojem jubileju deležna številnih priznanj in praktičnih daril ter pozitivnih in spodbudnih besed za delo v prihodnje.

Bogata zgodovina podgorskega lovstva

»Da 80 let ni le številka, temveč dokaz vztrajnosti, predanosti naravi, skrbi za divjad in spoštovanje tradicije, ki se prenaša iz roda v rod,« je med drugim omenila povezovalka Katarina Golob Veselič. Čeprav jo skoraj vse življenje obdajajo mnogi podgorski »jagri«, tudi kar nekaj domačih, se doslej še ni odločila, da bi postala slovenska lovka: *»Mogoče, nekoč!«*

Sledil je svečan nagovor starešine LD Podgorje **Simona Skobirja**, ki že vrsto let skrbi za pravo lovsko etiko, povezovalno tovarištvo in ohranja tradicijo podgorskega lovstva. *»Ko je bila pred 80 leti, 26. junija leta 1946, ustanovljena naša lovska družina, je dobila v upravljanje 4950 hektarjev veliko lovišče, ki še vedno*

Foto: Franc Rotar

Dolgoletni podgorski »jager« in lovski funkcionar Maksimiljan Kramljak je prejel red za lovske zasluge II. stopnje LZS.

Foto: Franc Rotar

Na Čerčejevem vrhu nad podgorsko dolino je bila vročega avgusta v zeleni katedrali trideseta jubilejna lovska sv. maša LD Podgorje. V naš objektiv smo ujeli del Hubertove sv. maše, ki jo je daroval podgorski župnik Leopold Kurat.

zajema in delno povezuje naselja s sedanjimi krajevnimi imeni: Podgorje, Šmiklavž, Raduše, Vodriž, Suhi Dol, Sveti Duh, Razbor, Spodnji in Zgornji Razbor, Graška gora, Velunja, Mislinjska Dobrava, Stari trg in delno tudi vrh Uršlje gore. Že leta 1955 so naši predniki začeli graditi lovsko kočo na Čerčejevem vrhu, ki je bila končana z elektrifikacijo leta 1961. S prihodom novih članov je ta postala premajhna. V začetku 70 let smo lovsko kočo preuredili v moderni lovski dom z večnamensko dvorano in z drugimi potrebnimi prostori, tudi z modernejšo prevzemnico za uplenjeno divjad. Z izgradnjo sončne elektrarne smo postali samooskrbni z električno energijo. Naj se iskreno zahvalim vsem našim članom, našim družinam, ki nas podpirajo in razumejo našo ljubezen do lova in narave, mejnim lovskim družinam, Koroški LZ, LZS, Zavodu za gozdove Sloveniji, celotni lokalni skupnosti, še posebno pa ***Mestni občini Slovenj Gradec*** *ter tudi našim zvestim donatorjem,«* je del podgorske lovske zgodovine na kratko povzel prizadevni in spoštovani starešina Skobir.

Pred pozdravnim nagovorom župana slovenjgraške občine Kluglerja je vse prisotne z res odličnim igranjem na diatonično harmoniko navdušil mladi domači harmonikar **Rok Vavkan**, vnuk domačega lovca **Vinka Lenarda**. Klugler je v svoji prepoznavni značilni govorni sposobnosti najprej od srca čestital podgorskim lovcem ob njihovem 80-letnem jubileju za nego lovske tradicije, varovanje narave in divjadi ter jim izročil posebno pisno zahvalo Mestne občine Slovenj Gradec. Da je LZS širše prepoznavna kot organizacija, ki povezovalno in skrbno skrbi za razvoj slovenskega lovstva, etiko, zakonodajo, lovsko izobraževanje, kinologijo in strelstvo, zlasti pa za tovariško povezovanje vseh slovenskih lovk in lovcev, je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril predsednik krovne lovske organizacije Kovšca. Tudi on je jubilantom izročil posebno listino zahvale.

Duhovno bogato druženje

Bogat, pester in privlačen kulturni program so bogatili lovski pevci in rogisti. Posebno še **Rudi Majer**, štajerski lovec, ki je zanimivo in privlačno najprej recital pesem ***Zlatorog*** avtorja **Andreja Ranta**, ki je bajko o Zlatorogu tudi upesnil. K zakladnici lovskega pesništva so prispevali številni avtorji, tudi koroški ljudski in lovski pesnik **Stanko Grl**. Uršlja gora s cerkvijo **svete Uršule**, ki velja za najvišjo cerkev v Sloveniji, Korošce in podgorske »jagre« vedno navdušuje in povezuje. Majer je za 80 let podgorskega lovstva pripravil recital ***Minljivost***.

Visoki 80-letni lovski jubilej na Čerčejevem vrhu je bil tudi duhovno obarvan in bogat. V objemu tamkajšnjih mogočnih temnih gozdov, v naravni zeleni katedrali, je tokrat v šotoru mašni prostor lepo uredil domači lovec **Adolf Hojnik**. Zgodila se je 30. jubilejna ***Hubertova maša***, ki jo je daroval priljubljeni in spoštovani nekdanji podgorski župnik **Leopold Korat** ob spremljavi **Okteta Hubertus** iz Podgorja. Čeprav je že nekaj časa upokojen, še vedno kljub bolezni rad maše v domači cerkvi. *»Dokler bom lahko, bom daroval tudi lovske maše za LD Podgorje,«* je omenil mimogrede.

Starešina Skobir je zelo čustveno spregovoril o prvi lovski podgorski lovski maši: *»Pred 30 leti sta naš cenjeni gospod župnik Korat ter žal že pokojni moj oče in večletni starešina LD Podgorje* ***Janko Skobir*** *bila pobudnika za sploh prvo lovsko mašo na Koroškem. Takrat se je o njej veliko govorilo in tudi pisalo v Sloveniji in celo v tujini.«*

Skratka, »jagarci in jagri« koroške idilične kmečke vasice bodo po tako odmevni 80-letnici zagotovo še bolj povezani, zavezani, predani in uspešni pri svoji lovski tradiciji. Tudi pri druženju, ki je bilo tudi tokrat za zgled.

Franc Rotar

Osem desetletij LD Trbovlje

Osem desetletij obstoja **Lovske Družine** (LD) **Trbovlje** je minilo natanko 25. avgusta. Leta 1946 se je 19 lovcev iz trboveljske doline tistega dne zbralo na ustanovni skupščini v takratni Bergerjevi gostilni. Za predsednika je bil izvoljen **Avgust Lanišnik**, tajnika **Zdravko Jager**, blagajnika in gospodarja lovišča pa **Franc Letnik**.

Kot zanimivost je treba omeniti, da so se 16. decembra 1994 združile **LD Dobovec**, **LD Zagorje ob Savi** in LD Trbovlje v novo LD Trbovlje z lovno površino 9065 ha. Zagorski lovci so se podali na lastno pot gospodarjenja z divjadjo že po enem letu, dobovški pa 5. decembra 1954. Omembe vreden je tudi podatek, da je bila leta 1959 v Trbovljah ustanovljena **območna LD Trbovlje**, ki je združevala štirinajst lovskih družin z lovišči med Radečami in Litijo ter je delovala do leta 1980, ko so organizirali **Zvezo lovskih družin** (ZLD) **Zasavje** s sedežem v Litiji. Tudi **Lovsko-kinološko društvo** (LKD) **Zasavje** je bilo ustanovljeno v Trbovljah, predsedoval pa mu je **Ivan Srabočan.** LD Trbovlje je na sestanku 17. oktobra 1978 v gostišču lovca **Martina Račiča** ustanovila **Lovski pevski zbor** (LPZ) **LD Trbovlje**, ki so ga leta 1982 preimenovali v LPZ ZLD Zasavje. Zdaj moški pevski zbor deluje kot **Društvo LPZ Zasavje - Trbovlje**, predseduje pa mu **Marjan Palčič**. V letu 1977 je nastala pobuda, naj bi se poleg pobratenja rudarskega mesta iz Srbije z mestom Trbovlje pobratili tudi lovski družini obeh mest. Listino o pobratenju so podpisali 13. junija 1985 in sodelovanje s srbskim **Lovskim društvom** (Lovačkim udruženjem (LU)) **Kolubara - Lazarevac** še vedno živi.

Osem desetletij delovanja smo trboveljski lovci obeležili s slovesnostjo 25. avgusta 2026 v svojem lovskem domu na Knezdolu in kot posebnost: točno na dan ustanovitve, čeravno to ni bila sobota, kot je navada. V kulturnem programu je nastopal Moški pevski zbor Društva LPZ Zasavje - Trbovlje pod taktirko **Marjana Zupana**, ozvočenje in lovske vize za razpoloženje pa je omogočil **Boštjan Zupan**. Program je povezovala **Kaja Čop**. Slavnostni govornik je bil starešina **Urban Berger**, ki je predstavil zgodovino delovanja LD Trbovlje skozi desetletja.

Od **Lovske zveze Slovenije** so znak za lovske zasluge prejeli: **Jan Berger**, **Andraž Cestnik**, **Iztok Darovic**, **Anica Dobelšek**,

Foto: Arhiv LD Trbovlje

Osem desetletij LD Trbovlje so njeni člani proslavili točno na 80. obletnico ustanovitve, 25. avgusta.

Alen Glavač, **Tadej Hribar**, **Primož Muri** in **Jurij Zoran Tomsits**. Zlati znak za lovske zasluge pa so prejeli: **Borut Arh**, **Rudolf Borišek**, **Georgus Marcus Fink**, **Ranko Goronja**, **Bojan Krajnc**, **Urban Lasnik**, **Karl Lebič**, **Roman Novak**, **Branko Sovre**, **Jakob Verk** in **Anton Zelič**.

Za več kot odlične odnose z LD Trbovlje je le-ta podelila zahvalno listino nekdanjemu članu **Rudolfu Baroviču**, Društvu LPZ Zasavje - Trbovlje, **Prostovoljnemu gasilskemu društvu Trbovlje - mesto** in **Eriki Jerman**. Lovsko-kinološka priznanja LKD Zasavje so prejeli: **Leonid Šolinc**, **Primož Muri** in **Sadmir Sivac**. Posebne zahvalne listine ob 80. obletnici LD Trbovlje in 35. obletnici osamosvojitve Slovenije 1991, ki jih je podelilo **Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo** (OZVVS) **Zasavje**, so prejeli zaslužni člani: **Emil Bovhan**, **Jože Cestnik**, **David Gregorčič**, **Peter Gospodarič**, **Roman Kos**, **Franc Krajnc**, **Bojan Krajnc**, **Roman Novak**, **Mitja Rozina**, **Venčeslav Hribar**, **Stanislav Dežman**, **Stanislav Juršič**, **Edvard Uranjek**, **Aleš Berger**, **Urban Berger**, **Milan Bokal**, **Rudolf Borišek**, **Marcus Georgus Fink**, **Urban Lasnik**, **Karl Lebič**, **Roman Pšunder**, **Ludvik Pušnik**, **Ludvik Pušnik ml.**, **Janez Seme**, **Branko Sovre**, **Ivan Srabočan**, **Jakob Verk**, **Alojz Zakonjšek** in **Anton Zelič**.

Predsednik LZS **Alojz Kovšca** je v imenu krovne lovske organizacije LD Trbovlje podelil ***priznanje za področje lova, varstva narave, ohranjevanja tradicionalnih vrednot in lovskega tovarištva***, predsednik OZVVS Zasavje **Iztok Bastič** je LD Trbovlje izročil ***zahvalo za prispevek pri osamosvojitvenih aktivnostih***, predsednik Društva LPZ Zasavje - Trbovlje Marjan Palčič je v znak spoštovanja izročil spominsko čestitko, predsednik ZLD Zasavje **Tomaž Trotovšek** je podelil spominsko sliko z lovskim motivom, podžupanja Občine Trbovlje **Vesna Jesih** je izročila poverilno pismo župana **Zorana Poznića** in knjigo ***Dobrna med cvetočimi akacijami***, prispela pa je tudi pisna čestitka pobratenega združenja LU Kolubara - Lazarevac s podpisanim predsednikom **Ivanom Rankovićem**. Prisotni so bili praporščaki s prapori sosednjih lovskih družin. Čestitke in vzpodbudne besede so dodali Alojz Kovšca, Vesna Jesih, Tomaž Trotovšek, Iztok Bastič, Marjan Palčič in **Miloš Roglič**.

LD Trbovlje se javno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli prispevali, da je naša slovesnost uspela lepo in nepozabno. Dober pogled, ravne cevi in lovski zdravo v naslednje desetletje!

Roman Kos

Zgodba osmih desetletij LD Poljčane

Pisalo se je leto 1946, ko so lovski zanesenjaki iz Poljčan sklenili združiti moči in začrtati skupno pot, posvečeno naravi in lovstvu. Ustanovili so društvo – **Lovsko družino** (LD) **Poljčane**, njeni ustanovni člani pa so bili **Vinko Ajdnik**, **Jakob Črnoga**, **Jože Emeršič**, **Alojz in Stanko Hauptman**, **Gregor Ocvirk**, **Franc Puh** in **Simon Žnidar**.

V prvih letih ustanovitve je bila lovska dejavnost manj urejena, nato pa je postopoma začela dobivati obrise organiziranega delovanja. V prvih letih od ustanovitve so si uplenjeno divjad lovci razdelili, srnjad so lovili na brakadah, divje prašiče pa streljali s šibrami. Tedaj gozdovi Boča

Foto: Arhiv LD Poljčane

Skupinska fotografija članov LD Poljčane

še niso bili prepredeni s cestami in vlakami, znatno več je bilo fazanov, jerebic in divjih zajcev. Bili so povsem drugačni časi in drugačna pravila. Drugačno je bilo tudi razumevanje lovske etike, pa vendar nas dandanes s tistimi časi in tistimi lovci povezujejo enake vrednote, ki jih zasledujemo pri svojem lovskem udejstvovanju: spoštljiv odnos lovcev do lovišča in divjadi ter že pregovorno tovarištvo znotraj lovskih vrst se prenašata iz generacije v generacijo. Prav to je v desetletjih pomembno oblikovalo članstvo LD Poljčane.

Skozi desetletja se je v lovišču marsikaj dogajalo, med najpomembnejše odločitve nekdanjih lovcev pa gotovo sodi namera, da bi na Boč naselili muflona. Leta 1973 so poljčanski lovci v sodelovanju s sosednjimi lovskimi družinami in ob soglasju drugih lovskih organizacij naselili muflona na Boč. V desetletjih od dogodka se je naselitev te tujerodne vrste divjadi izkazala za eno najuspešnejših v Sloveniji. Mufloni so prišli z Brionov. V letu 1972 so v oboro na Boču pripeljali štiri ovne in dvanajst ovc, naslednje leto pa še deset ovnov in deset ovc. V naslednjih letih se je populacija muflona z večanjem številčnosti razširila v vse smeri. Muflon je na Boču »našel svojo domovinsko pravico«.

Trenutni člani LD Poljčane so v počastitev 80. obletnice delovanja LD Poljčane pripravili slavnostno praznovanje 17. maja 2026. Prireditev je potekala v duhu spoštovanja do bogate preteklosti LD Poljčane in lovske tradicije. Na prizorišču ob lovski koči so domači člani s prireditvijo obeležili 80 let svojega obstoja, predanega dela in pripadnosti zeleni bratovščini. Dogodek sta zaznamovala bogat kulturni in zabavni program s številnimi govorci in nastopajočimi, ki so čudovit majski nedeljski dan prepletli v slovesen poklon 80-letni tradiciji.

Prireditev so slovesno začeli **rogisti Lovske zveze Maribor**, ki so z zvoki lovskih rogov pričarali pravo lovsko vzdušje. V nadaljevanju so zbrane nagovorili starešina LD Poljčane **Gregor Kovačič**, predsednik Lovske zveze Maribor **Marjan Gselman**, predsednik Območnega združenja upravljavcev lovišč Ptuj - Ormož **Darko But** in županja Občine Poljčane dr. Petra Vrhovnik. Dolgoletni nekdanji starešina LD Poljčane **Tomislav Kovačič** je zbrane popeljal skozi začetke in pomembnejša obdobja delovanja lovske družine, prireditev pa je povezovala in vodila dr. **Mateja Kišek Vovk**. Slavnostnim nagovorom je sledila podelitev odlikovanj zaslužnim lovcem in priznanj, poseben trenutek pa je bila izročitev kapitalnih trofej medveda in muflona nekdanjih članov **Alojza Vezjaka** in **Alojza Mikoliča** LD Poljčane.

Slovesnemu delu je sledilo sproščeno druženje z bogatim zabavnim programom. Za obilo smeha je poskrbel komik **Gašper Bergant**, prijetno glasbeno vzdušje pa so z zvoki harmonike in ubranim petjem ustvarili **Rok Švab in Silvo Pliberšek s prijatelji**. V popoldanskih urah sta praznovanje z glasbo nadaljevala **Duo Vlasta in Janez** iz Križeče vasi.

Častitljiva obletnica delovanja je tudi priložnost, da so se člani za trenutek ustavili, se zazrli v preteklost in se s spoštovanjem spomnili nekdanjih članov, ki so s svojim delom postavili temelje zdajšnji lovski družini. Hkrati je takšen jubilej tudi zaveza za prihodnost, da bo njihovo delovanje še naprej složno in odgovorno, v korist narave, divjadi in prostora. Prihodnost bo pred lovstvo gotovo postavljala zahtevnejše izzive, kot jih je poznalo nekoč. Spreminjata se družba in odnos do lovcev, gozdov, divjadi in narave nasploh. Lovci se vse večkrat znajdemo v položaju, ko naše delo ni prav sprejeto, temveč smo pogosto deležni kritik in predsodkov. Zato bo v prihodnje toliko pomembnejše, da bomo znali pokazati svoje znanje, odgovornost in našo odprtost do javnosti. Sodobno lovstvo je vse bolj in bolj naravovarstveno naravnano ter se zavzema predvsem za ravnovesje v prostoru in nenehno iskanje ravnotežja med človekovimi potrebami in zakonitostmi narave.

Ob vseh zdajšnjih izzivih si lahko poiščemo oporo tudi v preteklosti, pri ustanovnih članih in njihovih začetkih. Za zgled si vzemimo njihovo neomajno vero in predanost lovstvu. Časi se spreminjajo, spreminja se lovstvo, toda temeljne vrednote, ki povezujejo generacije lovcev nekoč, danes in v prihodnje, ostajajo enake.

Dr. Mateja Kišek Vovk** in **Tomislav Kovačič

V TEM MESECU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

100 let

Anton Mestnik, LD Babno Polje

95 let

Franc Klopčič, LD Šentlambert
Konrad Lešnik, LD Voličina
Lovro Zavodnik,
LD Nomenj - Gorjuše

90 let

Luka Skitek, LD Jamnica
Andrej Trpin, LD Bled
Jožef Žežlina, LD Dolce - Komen

85 let

Rafael Bajc, LD Col
Jožef Cör, LD Murska Sobota
Martin Forjan,
LD Bakovci - Lipovci
Anton Markič, LD Udenboršt
Martin Marolt, LD Mozirje
Severin Martinuč,
LD Fajti hrib Renče
Ivan Novak, LD Tuhinj
Jožef Ošlaj, LD Dobrovnik
Gvido Pičulin, LD Volče
Andrej Prevolnik, LD Šentjur
Marij Rodela, LD Dekani
Viktor Vilhelm Rojnik,
LD Vransko
Anton Štefančič, LD Rakek
Angelbert Tesari, LD Črnomelj
Ivan Zalar, LD Taborska jama
Anton Zorko, LD Ruše
Rudolf Žekš, LD Pečarovci

80 let

Alojz Avguštin, LD Jesenice
Ivan Bizjak, LD Nanos
Milan Božič, LD Porezen
Mihael Brlec, LD Kamnik
Mirko Drole, LD Podbrdo
Milan Horvat, LD Dragatuš
Stanislav Kenda, LD Žiri
Tomo Korade,
LD Plešivica - Žužemberk
Miran Kazimir Kravanja,
LD Soča
Janko Kunčič, LD Begunjščica
Karel Lesic, LD Grad - Kuzma
Andrej Malnarič, LD Komenda
Franc Mauko,
LD Gornja Radgona
Avgust Merčnik,
LD Bukovje - Otiški Vrh
Mirko Obran, LD Zavrč
Radoš Pegan, LD Trnovski gozd
Miroslav Plahuta,
LD Tabor Dornberk - Branik
Bogdan Rebec, LD Pivka
Martin Siter, LD Vojnik
Marjan Skalicky, LD Benedikt
Mladen Sumina, LD Brezovica
Tomaž Šišernik,
LD Mala Nedelja
Josip Šot, LD Metlika
Jurij Špehar, LD Vinica
Damir Valny, LD Podgorje
Franc Zavšek, LD Dole pri Litiji
Franc Zupančič, LD Orehovica

75 let

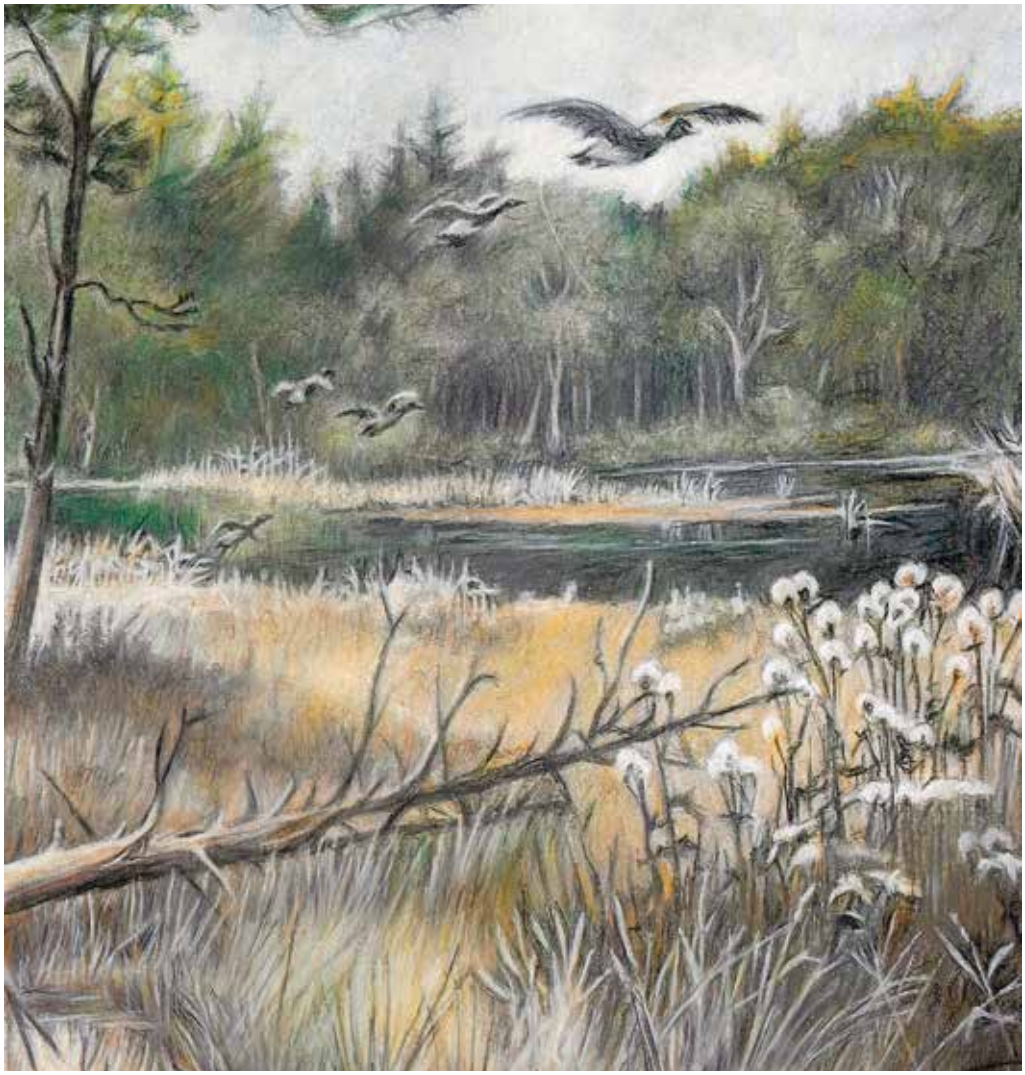
Marijo Bembič, LD Marezige
Veljko Đukić, LD Brezovica
Cveto Gorišek,
LD Trojane - Ožbolt
Mijo Graša, LD Metlika
Roman Huč, LD Gabrovka
Silvester Jelinčič, LD Kobarid
Đino Katavić,
LD Slovenj Gradec
Radoš Koncut, LD Dobrovo
Stanko Kos, LD Bistra
Ivan Kotnik, LD Dobrnič
Maksimiljan Kranjec,
LD Destrnik
Boris Kržišnik, LD Krekovše
Boris Ljubič, LD Žabnik Obrov
Franc Malnar, LD Mala gora
Bojan Miklavžina, LD Škale
Boris Milič, LD Jezero Komen
Cvetko Mladovan, LD Radeče
Simon Namestnik, LD Vurmat
Zvonko Novina, LD Apače
Marko Petretič, LD Mokrc
Stanislav Petric,
LD Loka Črnomelj
Ivan Podobnik, LD Porezen
Jože Pogorevc, LD Mala gora
Karel Potočnik,
LD Sela pri Kamniku
Miran Predikaka, LD Rače
Franc Rojko, LD Voličina
Boris Rožič, LD Stara Fužina
Bojan Sanabor, LD Lijak
Oskar Sovdat, LD Bovec
Drago Starc, LD Pugled
Martin Suša, LD Artiče
Anton Špolar, LD Idrija
Drago Švajncer, LD Kungota
Dragan Todorović, LD Ljubinj
Stane Tonin,
LD Sela pri Kamniku
Drago Zavodnik,
LD Stara Fužina
Aleksander Žorž,
LD Tabor Dornberk - Branik

70 let

Rok Božič, LD Črna jama
Jože Bučevec, LD Zagorje
Dominik Cotič, LD Cajnarje
Marjan Fortin, LD Šmarje
Bojan Hanov, LD Loka Črnomelj
Marjan Kacin, LD Padež
Marjan Kajzer,
LD Zeleni Vrh Vuzenica
Arpad Köveš, LD Velika Polana
Vili Krajnc, LD Zabukovje
Marjan Kralj, LD Črnomelj
Drago Kraševec, LD Mokrc
Franjo Kuperti,
LD Slovenj Gradec
Miran Lovko, LD Cerknica
Anton Marčec, LD Središče
Slavko Mirtič,
LD Plešivica - Žužemberk
Nedeljko Peljhan, LD Jelenk
Stanislav Pernat, LD Podlehnik
Maks Polajžer, LD Boč
Nazil Ponikvar, LD Brezovica
Janez Prah, LD Čatež ob Savi
Anton Pušavec, LD Dobrča
Slavko Ravbar,
LD Tabor Sežana
Danilo Remec, LD Lijak
Andrej Senekovič,
LD Predgrad
Franc Skarlovnik, LD Bistra
Maksimiljan Skarlovnik,
LD Bistra
Steno Tomažič, LD Šmarje
Edvard Tomše, LD Fram
Vlado Vesel, LD Apače
Drago Zadnikar, LD Tržič
Slavko Zakšek, LD Boštanj
Alojz Žniderič, LD Rovte

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

Narisal: Milan Samar

MRZLA DRAGA

»Tam spodaj se nekaj svetlika. Gotovo je kakšen košček stekla, ki tam sameva že kakih 200 let. Na tem kraju je namreč daleč v preteklosti stala glažuta. Čisto prava steklarna, kjer so izdelovali kozarce, steklenice, ampule, peščene ure, vaze in še mnoge druge izdelke. Steklarjev, žal, tukaj že dolgo ni več. Ime glažuta pa se je obdržalo do današnjih dni.«

TANJA POLANC

STROG UČITELJ NAREDI DOBREGA UČENCA

Nekoč je v Travnem vrhu nad Mrzlo drago živel star in izkušen merjasec. Imel pa je lastnost, zaradi katere so se ga drugi, mlajši merjasci, otepali. Bil je tako zelo strog in zahteven, da je bil včasih še sam sebi odveč.

Tako je naokoli najraje taval kar sam. Nekega dne je prišel do njega mlad prašiček skuštranih ščetin z imenom Jasec. Poprosil ga je, če bi ga lahko naučil nekaterih ključnih pravil za uspešno merjaščevo vsakdanje življenje. Stari merjasec ga je najprej prečesal z ostrim pogledom in pihnil: »Kar pojdi, s teboj nimam kaj početi!«

A ker je bil Jasec trmaste narave, se ni dal kar tako odsloviti. Staremu merjascu je prigovarjal, dokler se ta ni naveličal poslušati njegovega moledovanja in je privolil v mentorstvo. Dolge noči sta tavala po gozdovih, rila po travnikih, spoznavala različne vrste čebulic in črvov, iskala žir, čakala na gozdnem robu, opazovala sumljive podobe lovcev, ki so čakali nanju. Jasec je bil včasih tako utrujen, da so se mu oči kar same zapirale, toda stari merjasec je to takoj opazil in ga je venomer dregnil z močnim parkljem, tako da se je v hipu prebudil.

Medtem so vrstniki mladega Jasca veselo pohajkovali in spali. Ko so ga srečali, so se mu posmehovali in nejeverno odkimavali z glavo, češ, s čim Jasec zgublja čas.

Minevali so dnevi in minevale so noči. Mladenič je zahtevno usposabljanje dobro izvajal in vestno se je učil vseh veščin. Čeprav je bilo včasih težko, je dal vedno vse od sebe.

Ko se je staremu merjascu zazdelo, da je novinec pripravljen, ga je prepustil svoji poti. Mladenič se mu je zahvalil za vse nasvete in šla sta vsak po svoje.

Ni preteklo veliko časa, ko se je Jasec srečal s svojimi vrstniki. Vsi so se hvalili, češ, da so – medtem ko ga ni bilo – zorali neskončne površine travnikov. Jasec pa je ostal skromen in ni nič pripomnil k napihnjenim zgodbam svojih kolegov.

Narisala: Tanja Polanc

Nekega dne sta se vrh Pleha srečali dve svinji. Medtem ko so mladiči tekali naokoli, sta se svinji pogovarjali, da je na travniku v Mrzli dragi pod rušo vse polno črvov. Med njunim pogovorom je mimo prišel trop šestih lanščakov in slišal, kaj se svinji pogovarjata. S svojo vihravo mladostno energijo so hoteli prvi priti na travnik. V naglici pa so preslišali drugi del pogovora, ko sta se svinji modro odločili, da je ritje tam preveč tvegano, saj sta že od daleč opazili lovca, kako čaka na visoki preži.

Lanščaki so z nestrpnostjo čakali mrak, da se bodo lotili dela. Ko se je stemnilo, so se mladi prašiči zapodili na polje.

Vsi, razen mladega prašička Jasca, kajti njegovo ostro oko je opazilo lovca. Kmalu je počilo. Mladega kolega ni bilo nazaj.

Naslednji večer so zopet poskusili srečo. Ni se dobro končalo. Dva se nista vrnila.

Ob naslednjem mraku si nihče več ni upal na polje. Jasec je samo opazoval. Dolgo v globoko noč je čakal, kot ga je naučil strogi učitelj. Vsi so že zaspali, še lovec na preži.

Takrat je Jasec tiho stopil na travnik in uspešno opravil svojo nalogo.

Ko se je lovec zarana zbudil, je pred seboj zagledal zorano dolino. Prijel se je za klobuk, se popraskal za ušesom in se nejeverno spraševal, kako je lahko to prespal.

Čudile so se tudi živali na Travnem vrhu. Osuplo so gledale sveže obrnjene zaplate v Mrzli dragi in lovca, ki je nevoljno postopal po travniku.

Samo mali Jasec ni kazal zanimanja za dogajanje. Dremal je v senci košate smreke.

Tedaj je mimo prišel stari merjasec. Opazoval je nemirno dogajanje in brez besed pristopil k Jascu. Dregnil ga je z glavo, da ga je zbudil, in mu ponosno čestital:

»Odlično si opravil in vrnil si se brez praske. Dobro si uporabil svoje znanje.«

Jasec se mu je zahvalil, se posmejal in ponosno dodal: »Moja učna pot je bila težka in zahtevna. Prav nič mi je niste olajšali. Toda zdaj razumem ***– le strog učitelj naredi dobrega učenca.***«

Deveti Belokranjski lovski tabor mladih ZLD Bele krajine

Veliko zanimanja je požela predstavitev sokolarstva.

V soboto, 22. avgusta, je **Zveza lovskih družin** (ZLD) **Bele krajine** pripravila že 9. ***Belokranjski lovski tabor mladih***. Tokrat je tabor gostila **Lovska družina** (LD) **Črnomelj**, dogajanje pa je potekalo na Planini pri gozdarski koči.

Zbrane otroke in spremljevalce sta pozdravila podpredsednik ZLD Bele krajine **Tomaž Zajc** in starešina LD Črnomelj **Marko Pezdirc**, nato pa je predsednik Komisije za delo z mladimi **Stane Bajuk** predstavil program tabora. Po zajtrku so se otroci razdelili v štiri skupine: medvede, rise, volkove in jelenčke, ki so se nato izmenjevale na štirih različnih delovnih točkah.

Na prvi točki so se otroci pod nadzorom **Ivana Kralja** in **Dejana Cimermana** preizkusili v streljanju z zračno puško in ob tem spoznali tudi osnovna pravila varnega rokovanja. Drugo skupino je **Brane Vardič** iz Lokostrelskega kluba Paradoks seznanil z osnovami lokostrelstva, nato pa so se mladi tudi sami preizkusili v streljanju z lokom.

Tretja skupina je šla v gozd iskat odpadlo jelenje rogovje in opazovat sledi divjadi, četrta pa si je ogledala lovsko prežo, krmišče, solnico, kalužo in avtomatsko krmilnico ter spoznala njihov pomen pri delu lovcev in upravljanju z loviščem.

Del programa je bil namenjen tudi spoznavanju lovstva. Tomaž Zajc je predstavil zgodovino lova in lovstva, organiziranost lovstva na Slovenskem, lovske šege in navade ter ***Etični kodeks slovenskih lovcev***. Posebej je poudaril spoštljiv odnos do narave in živali ter otrokom pojasnil, kako se moramo v gozdu odgovorno obnašati. **Uroš Vranešič** z Zavoda za gozdove Slovenije je predstavil delo gozdarja, glavne drevesne vrste in pomen gozda za ljudi, živali in celotno naravno okolje.

Matjaž Nedanovski je s seboj pripeljal sokola in dva kragulja, otroci pa so ptice lahko opazovali od blizu in si jih ob uporabi zaščitne rokavice tudi posadili na roko.

Po pestrem dopoldanskem programu je sledilo kosilo. **Boris Levak** je s pomočjo članov LD Črnomelj pripravil čevapčiče in pleskavice s prilogo, bombetkami in sokom. Po kosilu je **Tomaž Burazer** predstavil gozdno divjad, njene značilnosti in življenjske navade. Sledila je predstavitev lovskega orožja, ki jo je pripravil **Branko Kobetič**, pri čemer je posebno pozornost namenil varnemu ravnanju in odgovornosti pri njegovi uporabi.

Veliko zanimanja je požela predstavitev sokolarstva. **Matjaž Nedanovski** je s seboj pripeljal sokola in dva kragulja, otroci pa so ptice lahko opazovali od blizu in si jih ob uporabi zaščitne rokavice tudi posadili na roko.

Za ljubitelje štirinožnih pomočnikov so poskrbeli **Igor Grašak** in **kinologi Lovskega kinološkega društva Bele krajine**, ki so predstavili različne pasme lovskih psov in njihovo uporabo pri lovu. Posebno navdušenje je požel **Zvone Hutar**, ki je na ogled pripeljal mladiče koroškega žigca.

Ob zaključku tabora sta Stane Bajuk in Tomaž Zajc otrokom podelila ***Zaprisego belokranjskega cicilovca***, s katero so se simbolno zavezali k spoštovanju narave, gozda in živali. Ob tem so prejeli tudi revijo ***Lovec***, poučne brošure, šolski urnik, spominsko majico in leseno broško svoje skupine.

Dan se je zaključil ob ognju, kjer so si otroci skupaj s starši, mentorji in lovci pekli klobase in hrenovke ter ob prijetnem druženju strnili vtise z letošnjega tabora. Tudi letošnji, že deveti *Belokranjski lovski tabor mladih* je pokazal, da lahko mladim lovstvo in odgovoren odnos do narave najbolje približamo skozi neposredna doživetja. Kljub nekoliko muhastemu vremenu so otroci preživeli zanimiv, poučen in pester dan.

ZLD Bele krajine se zahvaljuje vsem članom LD Črnomelj, predavateljem, mentorjem, kinologom, sokolarju in drugim sodelujočim za pomoč pri organizaciji in izvedbi tabora. Posebna zahvala velja Urošu Vranešiču za možnost uporabe gozdarske koče na Planini. Največja zahvala pa velja mladim udeležencem, ki so s svojo radovednostjo in dobro voljo znova pokazali, da med mladimi ne manjka zanimanja za naravo, gozd in lovstvo.

Dober pogled in na svidenje na 10. *Belokranjskem lovskem taboru mladih*!

Tomaž Zajc,
predsednik ZLD Bele krajine

Vse foto: Arhiv ZLD Bele krajine

Udeleženci devetega Belokranjskega tabora mladih

GOZDNI ZAKLADI JESENI

Jesen ni le čas bogatih barv na drevesih, ampak je tudi čas, ko dozorijo plodovi gozdnih drevesnih vrst in grmovnic. S kostanjevih dreves se v bodečih ježicah smejijo sladki kostanji, s hrastovih vej padajo želodi, bukve pa gozdnim živalim nasujejo obilico žira. Kako se jih veselijo! Tropi divjih prašičev so v jesenskem bukovem gozdu še posebno zadovoljni, ko se mastijo z žirom, želodom in kostanji. Veverice iščejo lešnike, šoje pa z vso vnemo za zimski čas shranjujejo želode.

Oktobra zorijo tudi rdečkasti plodovi jerebike in gloga, ki se jih še posebno veselijo ptiči, ki rdeče jerebikine in glogove jagode zobajo še dolgo v zimo. Na gozdnem robu pordečijo tudi šipki, ki so prav tako ljuba hrana pernatim prebivalcem gozda. Nam pa posebno veselje dajejo gobe. Jesenski gobani, lisičke, marele, sirovke … Pa vendar je treba biti pri iskanju in nabiranju gob zelo previden, saj v naših gozdovih rastejo tudi takšne, ki so za nas neužitne ali celo strupene. Še posebno lepe strupenjače so rdeče mušnice. Njena sorodnica – zelena mušnica je celo tako zelo strupena, da lahko že po nekaj grižljajih povzroči smrt človeka. Toda strup ne pride do živega polžem, ki po gobah prav počasi in z užitkom lezejo ter jih grizljajo.

Čeprav so nekatere gobe strupene, imajo vseeno pomembno vlogo v gozdu. Gob – niti strupenih – zato nikoli ne brcamo, ne hodimo po njih ali jih kakorkoli drugače uničujemo. Če jih ne poznamo, jih pustimo pri miru. Jesen je čas, ko gozd ponudi obilico zakladov. Toda pomembno je, da iz gozda nikoli ne odnašamo več, kot potrebujemo le zase. Kostanji, želod, žir, gobe in drugi plodovi pripadajo gozdnim živalim, saj je gozd njihov dom in jesensko gozdno bogastvo je v resnici njihova hrana v prihajajoči zimi.

Dopolni povedi s svojimi odgovori!

V jeseni lahko v gozdu naberemo _____, _____ in _____.

Užitne gobe naših gozdov so _____, _____ in _____.

_____ mušnica je izjemno strupena goba, saj lahko povzroči smrt človeka.

Pojdi v gozd skupaj s prijateljem lovcem. V gozdu poiščita pet različnih jesenskih plodov in jih nariši. So najdeni plodovi zrasli na drevesu ali na grmu? Katere živali so si že postregle z njimi? Poišči sledi, ki dokazujejo, da so bile nedavno tam gozdne živali …

S črto poveži med seboj živali in gozdne plodove, s katerimi se najraje hranijo.

Foto: Katja Podgornik

Piknik med oljkami

V juniju smo v objemu istrskih oljčnih nasadov pod okriljem **Lovske družine** (LD) **Izola** priredili dogodek, ki je znova potrdil, da lovstvo ni le opravljanje nalog v lovišču, temveč tudi gradnja mostov – med ljudmi, naravo in lokalno kulturo. ***Piknik med oljkami*** ni bil zgolj družabno srečanje, temveč priložnost za promocijo trajnostnega lovstva in bogate kulinarične dediščine o pripravi divjačine.

Veseli nas, da je dogodek prestopil državne meje: obiskale so nas kolegice lovke iz Avstrije, Madžarske in Srbije, kar je bilo še eno potrdilo več, da ženske v lovstvu gradimo trdne mednarodne vezi. Izmenjava izkušenj iz različnih lovišč je srečanju dodala posebno noto in utrdila sodelovanje med sosednjimi lovskimi organizacijami.

Posebno pozornost smo namenili mladim in prihodnjim generacijam. V namenskem lovskem kotičku so se najmlajši skozi igro in literaturo seznanjali z naravo in lovstvom, saj verjamemo, da je izobraževanje o trajnostnem upravljanju z divjadjo temelj odgovornega lovstva. Za starejše udeležence in tekmovalne duhove pa je poskrbela družabna igra streljanja na skrito tarčo ter na pet malih kovinskih tarč. Najboljši strelci so prejeli bogate nagrade: prva nagrada je bila odstrel srnjega mladiča (prejela ga je lovka iz Avstrije), druga nagrada je bila steklena vaza z logotipom **Društva slovenskih lovk** (DSL), tretja nagrada pa je bila ura.

Kulinarični del dogodka je dokazal, da je divjačina vrhunska, zdrava in trajnostna izbira. Obiskovalci so uživali v divjačinskem golažu, pečeni divji svinjini ter čevapčičih iz divjačine, ob tem pa smo poudarili pomen kakovostne priprave divjačinskega mesa.

Uspešna izvedba dogodka ne bi bila mogoča brez velikodušne pomoči naših darovalcev in prijateljev, ki so bili **Nives Marka**, **Kamp Liza, d. o. o.**, **Safet Lulič, d. o. o.**, **podjetjema Solchem, d. o. o., in D Partner, d. o. o., LD Dutovlje** ter **Vina Zaro (Bruno Zaro)**. Za njihov prispevek iskrena hvala. Posebna zahvala velja tudi vsem posameznikom in organizacijam, ki so nas podprli, a želijo ostati neimenovani, ter LD Izola za gostoljubje.

Piknik je bil tudi priložnost za neformalni pogovor o mednarodni konferenci ***WASH (Women and Sustainable Hunting – ang. Ženske in trajnostni lov)***, ki jo načrtujemo za leto 2027. Energija, ki smo jo začutili med oljkami, nam daje odličen zagon za priprave na pomemben projekt, kjer bomo v ospredje postavili vlogo žensk v sodobnem lovstvu.

Naj zaključim z mislijo: prav takšna srečanja plemenitijo naše lovsko poslanstvo. Ko lovci stopimo v stik s skupnostjo, gradimo zaupanje in utrjujemo temelje za prihodnost, v kateri bo trajnostno lovstvo ponos naše družbe.

Ivica Kocjančič

Foto: Osebni arhiv Ivice Kocjančič

Lovstvo ni le opravljanje nalog v lovišču, temveč tudi gradnja mostov – med ljudmi, naravo in lokalno kulturo. Piknik med oljkami ni bil zgolj družabno srečanje, temveč priložnost za promocijo trajnostnega lovstva in bogate kulinarične dediščine o pripravi divjačine.

Lovska razstava na 64. sejmu AGRA

Na sejmišču **Pomurskega sejma** v Gornji Radgoni sta **Zveza lovskih družin (ZLD) Prekmurje** in **ZLD Prlekija** pripravili lovsko razstavo, ki je bila prijetna osvežitev sejemskega dogajanja – 64. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA, ki je potekal od 22. do 26. avgusta.

Če izhajamo iz definicije in strokovno-teoretske opredelitve sejemske lovske razstave, potem je treba vnovič ponoviti, da je to specializiran dogodek, ki združuje komercialne, izobraževalne, kulturne in družbene vidike lovstva ter upravljanja z naravo. Za razliko od klasičnih muzejskih razstav je na sejmu poudarek na prepletu trgovine, strokovnega mreženja in predstavitve lovske tradicije široki javnosti. Eden od poglavitnih namenov razstav je **posredovanje znanja, idej, umetnosti in informacij širši javnosti skozi vizualno in prostorsko izkušnjo**. Vsaka lovska sejemska predstavitev ima svoj izobraževalni del z okroglimi mizami in predavanji o upravljanju z divjadjo, o naravovarstvu, zakonodaji ter etičnih izzivih (npr. uporaba napredne tehnologije v lovstvu), pa tudi izvirno predstavitev tradicije lovstva in lova kot dela slovenske kulturne dediščine.

Na letošnji 64. AGRI v Gornji Radgoni lovstvo sicer ni bilo prezrto, a je bila lovska razstava daleč od omenjenih vsebin. Kljub temu pa je slovenskemu lovstvu še kako koristila. Promocije ni nikoli preveč in kolegi iz ZLD Prekmurje in ZLD Prlekija so v okviru možnosti dostojno izkoristili radgonsko priložnost. Kot je povedal predsednik ZLD Prekmurje dr. **Arpad Köveš**, so imeli za pripravo razstave relativno malo časa in tudi z razstavnim prostorom so bili omejeni. Dodal je, da so naredili vse, kar so v kratkem času lahko in sodeč po nekaterih komentarjih obiskovalcev je bila razstava vsebinsko dovolj zanimiva. Morda bi lahko

Foto: Arhiv AGRE

Lovsko razstavo si je ogledala tudi predsednica republike dr. Nataša Pirc Musar.

Foto: Arhiv AGRE

Obiskovalci so lahko prisluhnili Prekmurskim rogistom.

ponudila več statističnih primerjav za daljša obdobja o številčnosti, odstrelih, izgubah in škodi, ki jo v kmetijski pokrajini Prekmurja in Prlekije povzroča parkljasta divjad; na levem bregu Mure divji prašiči in jelenjad, na desnem pa v glavnem srnjad in tudi divji prašiči, ki pogosto zaidejo v tamkajšnji prostor, sploh v Apaško dolino in v negovske gozdove. Mlade so nekoliko zmotili dermoplastični preparati. Nič hudega, vsak ima pravico do lastnega mnenja, tudi sejemski obiskovalci, od katerih lahko lovci ob tovrstnih predstavitvah dobimo veliko povratnih informacij.

Mnogi so občudovali mogočna rogovja uplenjenih jelenov in z dobršno mero razumevanja sprejeli prikaz življenjskega prostora male poljske divjadi. Ta del razstave je bil sporočilno aktualen in je vnovič opozoril na radikalne spremembe v življenjskem prostoru male poljske divjadi, ki počasi izgublja tla pod nogami in izginja. Vse, kar lahko lovci naredijo, je, da v dogovoru z drugimi uporabniki prostora rešijo naravno okolje tam, kjer je to še mogoče, da bo ta divjad lahko preživela. Dovolim si zapisati, da so s tem skromno, a verodostojno pokazali javnosti, kaj je eno od poglavitnih poslanstev sodobnega lovstva – ohranjati naravo in njen živi del, torej tudi divjad in vse prostoživeče živali.

Dr. Marjan Toš

OGLASNO SPOROČILO
NAROČNIK: SlovArms, d. o. o.
www.slovarms.si

TR-Dog® TRON7 – nova generacija sledenja in nadzora lovskih psov

Za lov s psom so zaupanje, izkušnje in dober pregled nad dogajanjem ključni. Ko pes izgine za grebenom, v gostem gozdu ali se oddalji več kilometrov, je zanesljiv podatek o njegovem položaju ključnega pomena. TR-Dog® TRON7 je nova generacija sistema za sledenje in nadzor lovskih psov, ki združuje satelitsko navigacijo, radijsko zvezo in mobilno omrežje 4G.

TRON7 uporablja tri satelitske navigacijske sisteme – GPS, GLONASS in BeiDou. Položaj psa osvežuje približno vsake 2,5 sekunde, z eno ročno napravo pa je mogoče spremljati do 20 psov. Lovec ima ves čas pregled nad njihovim položajem, smerjo gibanja, oddaljenostjo, nadmorsko višino in stanjem baterije posamezne ovratnice.

Pomembna prednost sistema je dvojni način komunikacije. Neposredna radijska zveza z ovratnicami ima po podatkih proizvajalca na odprtem terenu doseg do 15 kilometrov in omogoča sledenje tudi brez mobilnega omrežja. Kjer je na voljo signal 4G, povezava prek oblaka omogoča spremljanje praktično na neomejeni razdalji.

Mobilna aplikacija TR-Dog

ponuja zelo podrobne zemljevide, ki jih je mogoče vnaprej shraniti in uporabljati brez internetne povezave. Omogoča tudi pregled poti psa za zadnjih 15 dni, označevanje pomembnih točk in nastavitev virtualne ograje. Sistem zaznava gibanje, mirovanje in lajanje ter lovca opozori, če pes dalj časa miruje, obstane v stoji ali laja.

Pri ustreznih različicah ovratnic lahko lovec posluša dogajanje v okolici psa ter mu pošlje glasovni ali vnaprej posnet ukaz. Tako lahko tudi na večji razdalji bolje presodi, kaj se s psom dogaja, in nanj vpliva z glasovnim ukazom.

TRON7 se posebej izkaže pri skupnih lovih. Uporabniki lahko delijo položaje psov in ročnih naprav ter se med seboj neposredno glasovno sporazumevajo kot prek *walkie-talkieja*. Opozorilo na bližino drugega uporabnika izboljšuje preglednost dogajanja in povečuje varnost v lovišču.

Na voljo so tri ovratnice serije R70: R70S z vibracijo ter zvočnimi in glasovnimi funkcijami, R70B z beeperjem za lov s ptičarji ter R70TS, ki omogoča tudi stimulacijo z nastavljivo jakostjo. Ročna naprava in ovratnice imajo zamenljive baterije, zato lahko uporabnik na daljšem lovu prazno baterijo takoj nadomesti z napolnjeno. Baterija ročne naprave deluje od 15 do 24 ur, baterije ovratnic pa od 30 do 50 ur.

Foto: SlovArms, d. o. o.

TR-Dog® TRON7

TR-Dog® TRON7 tako ni zgolj GPS, temveč celovit sistem za sledenje, komunikacijo, nadzor in delo s psom.

Za predstavitev, dodatne informacije in preizkus sistema se obrnite na SlovArms, d. o. o., uradnega zastopnika in distributerja naprav TR-Dog® v Sloveniji: www.slovarms.si.

OGLASNO SPOROČILO
NAROČNIK:
VUTE, d. o. o.
www.lovskaoprema.si

Kaj v resnici pomeni izbrati puško CVA?

Večina odločitev o nakupu puške se zgodi doma ali v trgovini. Ali je bila prava, pa se pokaže šele takrat, ko razmere za lov niso več idealne. Ko je mokro, teren spolzek, v megli in mrazu, ko ni časa za popravljanje napak. Takrat ni več pomembno samo, kako je puška videti. Pomembno je, kaj vzdrži.

Prav razmišljanje, kaj lovec od puške zares potrebuje, najbolje pojasni tudi filozofijo znamke CVA. Pri tem pa njene zgodbe ni mogoče razumeti brez druge španske znamke pušk – Bergare. Tako Bergara kot CVA nastajata v okviru istega podjetja; to je DIKAR na severu Španije, v okolju z dolgo tradicijo izdelave orožja. Čeprav izhajata iz istega okolja in istega znanja, imata različen namen.

Bergara je namenjena lovcu, ki išče več možnosti, več poudarka na detajlih in prilagoditvah. Na drugi strani je CVA bližje lovcu, ki od puške pričakuje predvsem zanesljivo delovanje. Pri tem niso v ospredju dodatne nastavitve, temveč zanesljivost. Puška mora delovati takrat, ko jo lovec potrebuje.

Foto: Vute, d. o. o.

Vsak model CVA je zasnovan za točno določen namen. Izdelava izjemno natančnih cevi ostaja eno najpomembnejših področij znanja podjetja DIKAR.

Drugačna filozofija, drugačna puška

Bergara temelji na preverjeni platformi Remington 700, ki jo je dodatno razvila njena inženirska ekipa, CVA pa uporablja svojo lastno zaklepno mehaniko. Bergara daje več poudarka zmogljivosti in prilagodljivosti, CVA pa preprostosti in zanesljivemu delovanju v realnih razmerah. Rezultat so puške, ki v svojem razredu ponujajo odlično razmerje med zmogljivostjo, vzdržljivostjo in dostopnostjo.

Tako filozofijo odražajo vse tri glavne linije pušk CVA. Cascade je vsestranska repetirna puška za različne načine lova. Scout ostaja zvesta enostrelni zasnovi, kjer štejeta preprostost in zanesljivost. Rimfire pa dopolnjuje ponudbo kot malokalibrska serija za redno vadbo in rekreativno streljanje.

Narejena za realne razmere

Ker so izhodišča za zasnovo takšnega orožja predvsem uporabnikove potrebe, je produktna logika CVA jasna: puška mora zdržati. Ne le v idealnih razmerah, ampak tam, kjer se lov dejansko dogaja.

Pri njenem razvoju je pomembnejše vprašanje, kako bo puška delovala v lovišču, kot kako bo videti v vitrini. Pomembno je: izrazitejša tekstura na kopitu za boljši oprijem v dežju ali blatu, masivnejša cev brez dodatnih obdelav, če to pomeni večjo vzdržljivost ali enostavnejše vzdrževanje, manj poudarka na majhni teži, več na trdnosti in zanesljivosti.

Na koncu ne šteje cena, znamka ali prvi vtis: odloča občutek, ko stopiš v lovišče. In prav takrat dobi izbira CVA svoj pravi pomen. To je puška, ki jo brez pomisleka vzameš s sabo.

Več informacij: VUTE, d. o. o., 070/666-429, www.lovskaoprema.si, info@lovskaoprema.si.

IZ ZAPRAŠENIH ARHIVOV ZA SPOMINJANJE IN POMNJENJE

IDEOLOGIZACIJA IN POLITIZACIJA LOVSTVA JE BILA V POVOJNEM DESETLETJU TUDI V LOVSTVU

Slovenska lovska organizacija je enajst let delovala v razmerah **Avstro-Ogrske države**, 27 let je bila dejavna kot upoštevanja vredna organizacija v **Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev** (SHS) oz. od leta 1929 v **Kraljevini Jugoslaviji** in 46 let v **Socialistični federativni republiki Jugoslaviji** (SFRJ). Zadnjih 35 let deluje slovenska lovska organizacija v samostojni demokratični **Republiki Sloveniji** in je dejavna tako v svetovnih kot evropskih okvirih sodelovanja ter povezovanja (CIC in FACE). Vloga in položaj lovske organizacije sta bila v marsičem odvisna prav od političnega in družbeno-kulturnega položaja vsakokratnih držav, v katerih se je znašel slovenski prostor. Vsako obdobje delovanja je prineslo nekaj dobrega in nekaj slabega. **Slovenski lovski klub** (SLK) iz leta 1907 je imel ob ustanovitvi močan narodni naboj in se je zavzel za popolno nepolitičnost nove organizacije. Tako načelo je bilo vnovič javno potrjeno leta 1990, ko se je tudi lovska organizacija vključevala v demokratizacijo slovenske družbe.

V nadaljevanju ostajamo v času po letu 1945, ko je v vse pore življenja dobesedno prodirala in se uveljavila nova družbena pogodba, s katero je komunistična oblast poskušala za vsako ceno preseči stare družbeno-politične in kulturne vzorce ter po boljševističnem zgledu oblikovati novo socialistično družbeno ureditev brez zasebne lastnine, ki bi temeljila na »revolucionarnih« pridobitvah NOB in revolucije med drugo svetovno vojno. Zasluga vodstev **Lovske zveze Slovenije** je, da se mnogi nesmisli politične ureditve v prvih povojnih letih v lovstvu le niso uveljavili do take mere, da bi izničili bogato tradicijo slovenskega lovstva in lovske organizacije. Politizaciji in skupaj z njo tudi ideologizaciji[1] se slovenska lovska organizacija sicer ni mogla nikoli docela izogniti. Razmere niso bile povsod enake; tam, kjer so prevladovali razumni in široko razgledani lovski funkcionarji, je bilo tega manj in je prevladalo načelo umnega upravljanja lovišč z vsemi prvinami lovske pravičnosti, etike in tradicije. Takšnih pozitivnih primerov ni bilo malo.[2]

Foto: Tihomir Pintar, www.obrazislovenskihpokrajin.si

Tone Svetina: »Lov je lov, pa naj bo družbena ureditev taka ali taka!«

Tematiko ideologizacije in politizacije v lovstvu je med prvimi načel pisatelj in lovec **Tone Svetina.**[3] Ideologiji je odločno oporekal. *»Kakšna nerešena ideološka vprašanja pa naj ima lovstvo? Lov je star kot človeštvo in o njem je bilo že vse povedano! Česar ne vemo mi, vedo drugi! Lov je lov, pa naj bo družbena ureditev taka ali taka! Dvignimo še strokovno raven naših lovcev, saj lovski zakon, ki je med najnaprednejšimi na svetu, imamo – in pravilna razvojna pot je našemu lovstvu zagotovljena! V bistvu pa je zadeva vendarle drugačna. Na jasnem smo si namreč, da naša revolucija ni bistveno spremenila samo družbenih odnosov, temveč tudi odnose v lovstvu. S tem, da lov ni več privilegij vladajočega razreda in je torej dostopen vsakemu državljanu, ki izpolnjuje nekatere pogoje, je bil storjen tak revolucionarni preobrat. Ta sprememba je z ene strani zahtevala močno lovsko organizacijo, ki jo že imamo, z druge strani pa visoko razvitega lovca posameznika, ki so mu etična načela lovstva dobro znana in se po njih tudi v praksi ravna. Za lik tega sodobnega lovca pa se še zavestno borimo in vplivamo na njegovo rast,«* je zapisal Tone Svetina.[4] Takim načelom je ostajal zvest in bil kritičen do napak, ki so se dogajale v lovstvu.

Pripravil: ***dr. Marjan Toš***

[1] Ideologija je sistem idej, vrednot, prepričanj in pogledov na svet, s katerim določena družbena skupina ali razred utemeljuje in usmerja svoje politično ter družbeno delovanje. Politizacija pa je vnašanje političnih vplivov, interesov ali ideologij na področja, ki naj bi bila strokovna, nevtralna in neodvisna (šolstvo, sodstvo …).

[2] Marjan Toš, Zeleno, srčno, častno in odgovorno, 44. knjiga Zlatorogove knjižnice, Lovska zveza Slovenije, Ljubljana 2021, str. 68–69.

[3] Pisatelj Tone Svetina (1929–1998) se je že od mladosti navduševal za lov in planinstvo. V letih 1970–1979 je bil glavni urednik revije Lovec. Lotil se je tudi pisanja romanov in najbolj odmevna je bila Ukana, ki je izšla v petih delih (1965–1987). Bil je tudi kipar samouk in se je ukvarjal z izdelovanjem železnih skulptur.

[4] Tone Svetina, Etika v lovstvu – o ideoloških vprašanjih lova, v: Lovec (ur. Cene Krajnc in Alenka Lokar), XXXVIII., Ljubljana 1955/1956, str. 273–276.

OKUSI NARAVE

Lovci - vinarji: Franc Polovič

Družina Polovič iz Sel pri Dobovi. Širom znana družina, v Posavju pa še posebej. Poloviči so znani predvsem kot poslovneži. Zgodbo je leta 1962 začel pisati **Franc Polovič st.**, ki se je takrat odpravil na delo v Zvezno republiko Nemčijo.

Poloviči so bili na začetku druge svetovne vojne izseljeni v Nemčijo, na njihovo posest pa se je naselila družina kočevarskih Nemcev. Po vrnitvi v domovino so obnovili dom, Franc pa je po izgubi očeta prevzel skrb za družino. Ko se je Franc v drugo odpravil v Nemčijo, tokrat prostovoljno, se je zaposlil v neki trgovini z gradbenim materialom. Že leta 1968 pa je skupaj s **sinom Francem** ustanovil samostojno podjetje **Frapo**. Kljub uspešnemu poslovanju pa je Franca vleklo domov in tako so se Polovičevi na začetku 70-tih let vrnili v domovino, podjetje pa preselili v Celovec.

Nova poslovna pot Polovičevih se je začela leta 1990, ko je Franc st. skupaj z vnukom **Aleksandrom** ustanovil novo podjetje **AFP**. Podjetje je strmo raslo. Leta 1993 je pridobilo zastopstvo Adidasa za Slovenijo in Hrvaško ter se ukvarjalo s kopico drugih dejavnosti. Danes je AFP stoodstotni lastnik uspešnega podjetja **Stilles** iz Sevnice, medtem pa je več kot 50-odstotni delež v podjetju **Lisca** prodalo podjetniku **Dariju Južni**.

Foto: Osebni arhiv Iva Kuljaja

Franc Polovič

Sina Franca Poloviča st., tudi Franca, sem spoznal pred leti na nekem lovu na race v Kostanjevici na Krki, ki ga je s prijatelji organiziral **Ivan Urbanč**. Posebej sem si ga zapomnil, ker smo takrat za Franca Poloviča izvedli lovski krst, jaz pa sem bil tožilec na tistem procesu. Njegovega očeta pa sem poznal že od prej, saj sva se srečevala na mnogih lovih po Sloveniji. Tudi v razvpitem Triglavskem narodnem parku.

Starejši Polovič je bil zelo delaven in uspešen podjetnik. Ko je postoril in dosegel v življenju vse, kar si je začrtal, in je vodenje podjetja prepustil vnuku Aleksandru, se je podal na številne lovske poti. Med drugim je imel zelo rad lov v Afriki in Kanadi, od koder je prinesel domov številne trofeje. Zdaj so vse razstavljene v leta 2000 odprtem lovskem muzeju ob bližnjem ograjenem parku z jeleni in mufloni, ki ga pogosto obiskujejo številna društva in šole.

Pri hiši Polovičevih je bil vseskozi tudi vinograd. Nekoč so obdelovali okoli 8000 trt, zdaj pa se je vinograd zmanjšal na približno 2500 trsov. Zanj je zadolžen zet **Anton Vinko**, mož Francetove hčerke **Sarite,** ki ima na skrbi lovski muzej. V vinogradu so posajene predvsem najbolj kakovostne bele sorte grozdja, iz katerega napre-šajo kakih 5000 litrov mošta. Vino prodajajo v bližnje gostilne, še največ pa ga odnesejo domov poslovni partnerji in številni prijatelji. Ob neki priložnosti nam je omenjeni zet Francetovim prijateljem predstavil več vin iz Polovičeve kleti in lahko zapišem, da smo bili nad pokušino navdušeni.

Franc je zelo ponosen na ta vinograd, saj mu predstavlja pomemben del hišne tradicije in lokalne identitete. Osebno pa ga bolj kot vinogradnika poznam kot vinoljubca in promotorja posavskih vin, kar s pridom udejanja znotraj **Združenja slovenskega reda vitezov vina**, katerega član je.

Kar se lova tiče, Franc bolj ali manj živi v senci očetove lovske slave. Je član **Lovske družine Dobova**, ki gospodari z nekaj manj kot 2300 ha velikim loviščem. V njem prevladuje srnjad, število nekoč bogate male divjadi pa se tudi v njem iz leta v leto zmanjšuje. Franca bolj kot sam lov zanimata varstvo in ohranjanje zdrave narave. Predvsem pa mi je pri njem všeč njegova dobrosrčna narava, ki jo poleg lovcev poznajo tudi številna športna in tamkajšnja druga društva.

Biti lovski prijatelj s Francem Polovičem je nekaj lepega in posebnega.

Ivo Kuljaj

V letošnjem poletju nas je globoko pretresla vest, da se je 29. julija 2026 v starosti 85 let za vedno pretrgala nit življenja našega tovariša **Silvija Ružiča**, člana Lovske družine Kras Dutovlje.

Silvijo se je rodil 19. septembra 1941. Po osnovni šoli se je vpisal na vajeniško mizarsko šolo v Sežani, ob delu zaključil srednjo lesno šolo v Novi Gorici in Visoko ekonomsko-komercialno šolo v Mariboru. Poklicno pot je zgradil v tovarni Krasoprema, kjer je kot predan komercialist ostal vse do upokojitve.

Že kot mlad fantič je rad zahajal v gozd, ob opazovanju narave in divjadi je našel poseben mir. Prav mir in ljubezen do narave sta ga vodila, da je 13. aprila 1986 vstopil v našo lovsko družino kot pripravnik, 23. aprila 1988 pa postal redni član, ki je z veliko predanostjo zelo zgodaj začel opravljati najzahtevnejše naloge.

V delovanje družine je vložil neizmerno truda in časa. Kot član upravnega odbora je deloval med letoma 1988 in 2013. Vestno je opravljal funkcijo gospodarja (1988–1994 in 1999–2013), bil pa je tudi revirni vodja in lovovodja. Dolžnost preglednika divjačine je ponosno opravljal od leta 1999, pri čemer je e-usposabljanje kljub častitljivim letom uspešno opravil še aprila 2022. Z veseljem je prevzemal vlogo mentorja in zadnjega pripravnika pospremil v lovske vrste leta 2023.

Pri gradnji lovskega doma je bil izjemno aktiven; njegov neizbrisen pečat ostaja viden pri izgradnji hladilnice. Za prispevek lovstvu je prejel znak Lovske zveze Slovenije za lovske zasluge in red za lovske zasluge III. stopnje. Letos pa je dosegel 40 let zvestobe zeleni bratovščini.

Med nami bo ostal zapisan kot moder, preudaren in izjemno spoštovan lovec, čigar nasvete smo vsi radi poslušali in sprejemali. Njegov topel stisk roke, prepoznaven nasmeh in neprecenljive življenjske izkušnje bodo za vedno ostali zapisani v naših srcih.

Dragi Silvijo, hvala ti za vsak korak, ki si ga prehodil z nami, in za neizbrisan pečat, ki si ga pustil v naši družini. Naj ti bo lahka domača kraška zemlja.

LD Kras Dutovlje – A. P.

pomemben pečat ter si pridobil spoštovanje sodelavcev.

Z lovstvom je bil povezan že od mladih let, ko je ob očetu spoznaval pomen spoštovanja narave, divjadi in lovske etike. Leta 1971 je postal član LD Slovenska Bistrica, leto pozneje pa je opravil lovski izpit. Tako se je začela njegova več kot petdesetletna pot, ki ni zaznamovala le njegovega življenja, temveč tudi življenja mnogih med nami.

V vseh teh letih je opravljal številne odgovorne naloge: bil je lovski čuvaj, lovovodja, strelski sodnik, usposobljena oseba za pregled divjačine in predvsem predan mentor številnim mladim lovcem. Še pomembneje pa je, da je bil človek, ki je znal prisluhniti, svetovati in pomagati. Njegova mirnost, poštenost in toplina so pustile vtis v vsakem, ki ga je poznal.

V LD Slovenska Bistrica je pustil globok pečat tudi kot funkcionar. Med letoma 1992 in 1996 je bil gospodar, med letoma 1996 in 2002 pa je opravljal funkcijo starešine. Pomembno je prispeval k razvoju družine, razširitvi lovskega doma in organizaciji praznovanja petdesetletnice. Vedno je znal povezovati ljudi in ustvarjati občutek pripadnosti.

Bil je vrhunski strelec na glinaste golobe in dolgoletni član strelske ekipe. Leta 2015 je prejel naziv mojster strelec na glinaste golobe, kar je bilo priznanje njegovemu znanju, natančnosti in dolgoletni predanosti strelstvu. Svoje znanje je z veseljem prenašal tudi na druge.

V njegovem življenju je imela posebno mesto lovska kinologija. Lovski psi niso bili zanj le pomočniki pri lovu, temveč zvesti življenjski sopotniki, s katerimi je živel in delal. Od ustanovitve LKD Maribor leta 1989 je bil njegov dejaven član. Dolga leta je bil član upravnega odbora, predsednik strokovnega sveta, od leta 2020 pa podpredsednik društva. Bil je tudi član vzrejne komisije za krvosledce in aktiven član Kluba za krvosledce vse od njegove ustanovitve.

Leta 1985 je opravil izpit za kinološkega sodnika za ocenjevanje zunanjosti psov 6. skupine FCI, pozneje pa še izpite za ocenjevanje dela goničev, brak-jazbečarjev in krvosledcev. S svojim znanjem in dolgoletnimi izkušnjami je pomembno prispeval k razvoju lovske kinologije v Sloveniji.

Za svoje dolgoletno in predano delo je prejel številna visoka priznanja. V lovski organizaciji je prejel znak za lovske zasluge, red za lovske zasluge III. in II. stopnje, srebrni znak za 40 let zvestobe lovstvu, priznanje območne lovske zveze II. stopnje ter jubilejni znak za 50 let članstva v lovski organizaciji. V kinologiji je prejel srebrni in zlati znak za kinološke zasluge ter red II. in I. stopnje za kinološke zasluge.

Kljub vsem priznanjem pa njegova največja vrednost niso bila odlikovanja. Njegova največja zapuščina so ljudje – vsi, ki smo se od njega učili, ki nam je stal ob strani in nas navdihoval. Takšni ljudje ostanejo z nami tudi takrat, ko jih ni več.

Skozi leta je vzgojil in vodil številne štirinožne prijatelje, pogosto tudi dva hkrati. Ob njegovem slovesu je doma ostala njegova zvesta kratkodlaka istrijanka, ki bo svojega gospodarja zagotovo pogrešala tako, kot ga bomo pogrešali mi.

Zdaj čutimo praznino, ki je ne bo mogoče zapolniti; ne bomo ga več srečevali v lovskem domu, na zborih, v gozdu ali ob njegovih lovskih psih. A ostali bodo spomini na njegov miren glas, iskren nasmeh, hudomušen pogled, pripravljenost pomagati ter ljubezen do lovstva in narave. Ko bomo stopili v gozd, zaslišali lajanje lovskega psa ali v jutranji tišini opazovali divjad, se bomo spomnili nanj. V naših loviščih, med lovci in kinologi bo ostal del njegovega dela, znanja in prijateljstva.

Dragi Vojti, hvala za vse, kar si nam dal. Hvala za tvoje prijateljstvo, tvojo modrost, tvojo dobroto in zgled, ki si ga pustil za seboj. Obljubljamo ti, da bomo tvoje delo in vrednote ohranjali tudi v prihodnje. Naj ti bo slovenska zemlja lahka, gozdovi večnosti pa mirni in polni tiste tišine, ki si jo imel tako rad.

Počivaj v miru, dragi prijatelj!

LD Slovenska Bistrica – B. A.

Lovska družina (LD) Krvavec z žalostjo sporoča, da nas je 24. aprila 2026 zapustil **Ivan Jenko - Kovčetov ata**, ena vidnejših osebnosti lovstva na Gorenjskem.

Ivan se je rodil 26. januarja 1930. Njegovo življenje je bilo prepleteno z delom v lovišču, vzrejo divjadi in predajanjem znanja naslednjim generacijam.

Leta 1961 se je vključil v lovske vrste v LD Tuhinj, kjer je ostal več kot 50 let. Po ustanovitvi LD Krvavec je postal tudi njen spoštovani in cenjeni član. To je bil čas, ko je bilo lovstvo še povsem drugačno: delo v lovišču je bilo težje, odgovornosti večje, oprema skromnejša, a tovarištvo močnejše. Ivan je bil del tiste generacije – generacije, ki je lovstvo razumela kot poslanstvo. Lov sta bila njegova strast in način življenja.

Leta 1962 se je zaposlil kot lovski čuvaj v Gojitvenem zavodu Kozorog Kamnik in mu ostal zvest 31 let, vse do upokojitve. Po izgradnji objektov je vodil vzrejo in krmljenje fazanov ter jerebic. Bil je tudi lovski čuvaj na območju Cerkelj ter izvrsten organizator lovov za domače in tuje lovce. Uveljavil se je tudi kot odličen lovski kinolog. Vedno je imel na voljo vrhunsko usposobljene pse, med njimi dva do tri prinašalce, ki so mu pomagali pri lovu na malo divjad.

Njegova velika želja in življenjski cilj sta bila ustanovitev ter krepitev LD Krvavec in razvoj lovstva na tem območju, tako kot drugod po Sloveniji. Skupaj z drugimi lovci svoje generacije si je za to zelo prizadeval in na koncu jim je uspelo. Bil je prvi gospodar lovske družine, sodeloval je pri gradnji lovskega doma na Štefanji gori ter bil eden od stebrov skupnosti, na katerega so se lovci lahko vedno zanesli.

Ivan je bil tudi izvrsten strelec. Njegovi uspehi na tekmovanjih v streljanju na glinaste golobe so bili številni, vendar nikoli ni tekmoval zaradi pokalov. Tekmoval je zaradi veselja, druženja in občutka, da je del skupnosti, ki jo je imel rad.

Mnogi so se prav od njega naučili prvih korakov v lovstvu: kako ravnati z orožjem, kako pristopiti k divjadi in kako spoštovati naravo. Bil je potrpežljiv učitelj, ki nikoli ni povzdignil glasu, vendar je znal povedati tako, da si si njegove besede zapomnil. Njegovo lovsko delo je bilo cenjeno tudi širše v slovenskih lovskih krogih.

Člani LD Krvavec smo se od Ivana poslovili s spoštovanjem in hvaležnostjo. Postal je krvavška in cerkljanska lovska legenda. Njegova sled bo ostala v naših loviščih, naših zgodbah in naših spominih.

LD Krvavec – M. K.

Z globoko žalostjo smo lovci sprejeli nepričakovano vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil dolgoletni član Lovske družine (LD) Slovenska Bistrica in podpredsednik Lovsko-kinološkega društva (LKD) Maribor **Vojteh Kikl**.

Vojteh se je rodil 1. aprila 1950 in nenadoma umrl 31. julija 2026.

Po poklicu je bil lesarski tehnik. Svojo poklicno pot je večji del preživel v podjetju EMMI v Slovenski Bistrici, kjer je najprej delal kot tehnolog, pozneje pa kot delovodja. Na svoji poklicni poti je s svojim znanjem, odgovornostjo in izkušnjami pustil

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Emil Zdovc, LD Prežihovo,
* 13. 9. 1947, † 14. 8. 2026.
Danilo Humar, LD Čepovan,
* 25. 5.1951, † 13. 5. 2026.
Ivan Vrankar, LD Ig,
* 5. 8. 1935, † 3. 8. 2026.
Ivan Šeler, LD Pišece,
* 9. 8. 1941, † 15. 8. 2026.
Ivan Ožbolt, LD Osilnica,
* 2. 12. 1936, † 11. 8. 2026.
Alojz Slavko Jančič, LD Voličina,
* 21. 6. 1949, † 19. 8. 2026.
Oton Hribernik, LD Škofja Loka,
* 20. 2. 1936, † 23. 7. 2026.
Milovan Keber, LD Paljevo,
* 26. 2. 1955, † 2. 8. 2026.
Jožef Fratnik - Joco, LD Gorica,
* 25. 5. 1947, † 14. 8. 2026.
Marjan, Oman LD Duplek,
* 10. 9. 1954, † 15. 10. 2025.
Venčeslav Muršec, LD Duplek,
* 21. 10. 1954, † 3. 5. 2026.
Jožef Košuta, LD Lijak,
* 25. 1. 1940, † 3. 5. 2026.
Zdenko Polič, LD Janžev Vrh,
* 1. 5. 1949, † 19. 7. 2026.
Mirko Kovač, LD Hrastnik,
* 26. 5. 1936, † 20. 8. 2026.
Janez Nared, LD Cajnarje,
* 28. 1. 1950, † 28. 8. 2026.
Jenö Kalamar, LD Prosenjakovci,
* 30. 3. 1952, † 23. 8. 2026.
Srečko Šnut, LD Ruše,
* 23. 5. 1958, † 20. 8. 2026.

Umrlim časten spomin!

Državna samostojna tekma v delu po umetni krvni sledi lovskih psov – CACT

V Šentvidu pri Stični je 23. maja 2026 potekala ***Državna samostojna tekma v delu po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov s podelitvijo kandidature CACT***. Tekmovanje, ki se je začelo pred lovskim domom **Lovske družine** (LD) Šentvid **pri Stični**, je bilo pomembna strokovna in kinološka prireditev, namenjena razvoju in krepitvi krvosledništva v loviščih Slovenije.

Dogodek ni bil zgolj tekmovalnega značaja, temveč tudi srečanje kinologov, lovcev in vodnikov psov krvosledcev v širšem pomenu, ki s svojim delom ohranjajo visoko strokovno raven dejavnosti po krvni sledi ranjene velike divjadi ter pomembno prispevajo k etičnemu lovskemu ravnanju in odnosu do divjadi. Prireditev nas je hkrati spomnila na posameznike, že preminule lovske kinologe, ki so s svojim znanjem, delom in predanostjo prispevali k razvoju krvosledništva v Sloveniji ter kasnejšim generacijam zapustili pomembno dediščino. Začetek podobnega tekmovanja je tekma, imenovana ***Memorial Franca Svetca***, kinološkega sodnika, ki je tudi spomin na njegov velik strokovni prispevek krvosledništvu.

Letošnja tekma je bila posebna tudi zato, ker so na njej sodelovali psi, predstavniki različnih lovskih pasem psov, kar še dodatno bogati področje dela po krvni sledi in potrjuje pomembnost vključevanja psov z različnimi osnovnimi delovnimi dejavnostmi v krvosledništvo.

Prireditev je potekala v organizaciji **Lovsko-kinološkega društva** (LKD) **Zasavje**, **Lovske zveze Slovenije, Kinološke zveze Slovenije** in LD Šentvid pri Stični. Za organizacijo tekmovanja je skrbel organizacijski odbor v sestavi: **Matej Anžur**, **Jože Plankar** in **Blaž Kastelic**. Vodja prireditve je bil Blaž Kastelic, strokovno vodenje je prevzel **Matej Lah**, delo sodniškega zbora pa je vodil **Jožef Verčko**. Sodniško ekipo so sestavljali **Jani Krivec**, **Lorna Resman**, **Tomaž Pavčnik**, Jožef Verčko in **Igor Grašak**. Delegat Kinološke zveze Slovenije je bil **Tomaž Burazer**.

Tekmovanje je potekalo v skladu s *Pravilnikom za samostojno tekmo v delu po umetni krvni sledi*. Sodelovali so lahko psi z rodovnikom, priznanim pri **FCI**, ki so predhodno uspešno opravili uporabnostno preizkušnjo po umetni krvni sledi. Poseben poudarek je bil namenjen tudi osebni odgovornosti vseh udeleženih vodnikov, saj je vsak odgovarjal za varnost svojega psa in za varen odnos do drugih udeležencev prireditve.

Na tekmovanju so se pomerili naslednji vodniki s psi (navedenih lovskih pasem): **Miran Rojko** s parson russell terierjem, **Damjan Pak** z bavarskim barvarjem, **Leon Mihelič** z bavarskim barvarjem, **Ivan File** z nemškim prepeličarjem, **Tadej Drobnič** z bavarskim barvarjem, **Robert Vidervol** s hanovrskim barvarjem, **Gorazd Šemrov** z bavarskim barvarjem, **Emil Bradač** z nemškim prepeličarjem in **Luka Pušnik** z bavarskim barvarjem. Še trije prijavljeni pa so pravočasno odpovedali udeležbo.

Preizkušnjo so uspešno opravili štirje vodniki s svojimi psi:

Foto: Arne Šemrov

Gorazd Šemrov z Ajko Smodiševo, bavarsko barvarko (147,5 točke, I. nagradni razred – CACT)

Foto: Arne Šemrov

Najboljši trije pari

1. **Gorazd Šemrov** z **Ajko Smodiševo**, bavarsko barvarko (147,5 točke, I. nagradni razred – CACT)

2. **Robert Vidervol** z **Denom Trobeljskim**, hanovrskim barvarjem (R. CACT)

3. **Leon Mihelič** z **Barijem**, bavarskim barvarjem (130 točk, I. nagradni razred)

4. **Luka Pušnik** z **Arijem Borakovim**, bavarskim barvarjem (77,5 točke, III. nagradni razred)

Rezultati tekmovanja so potrdili visoko raven pripravljenosti najbolje uvrščenih vodnikov in njihovih psov ter kakovostno delo na področju krvosledništva, ki je brez dvoma eno najpomembnejših področij strokovne lovske kinologije. Njegov pomen daleč presega tekmovalni okvir, saj neposredno prispeva k učinkovitemu iskanju in sledenju poškodovane divjadi, k zmanjševanju njenega trpljenja v primerih obstrelitve in k utrjevanju etičnih načel sodobnega lovstva.

Posebno priznanje in zahvalo je treba izreči predsedniku LKD Zasavje, **Mateju Anžurju**,

Foto: Arhiv LKD Zasavje

Pred lovskim domom LD Šentvid pri Stični

njegovima sodelavcema **Jožetu Plankarju** in **Blažu Kastelicu** ter vsem sodelujočim članom organizacijske ekipe in pomočnikom, ki so s svojim delom omogočili izvedbo izjemno dobro pripravljene prireditve. Organizirana je bila na visoki strokovni ravni, potekala je brez pripomb in v odličnem tovariškem sodelovanju vseh udeležencev. Ponovno se je potrdilo, da slovensko krvosledništvo temelji na znanju, predanosti, sodelovanju in spoštovanju lovske etike.

Vsem tekmovalcem iskrene čestitke za prikazano delo, organizatorjem pa hvala za uspešno izvedbo dogodka, ki bo nedvomno ostal pomemben mejnik v razvoju dejavnosti po umetni krvni sledi za vse pasme lovskih psov.

Jani Krivec,
kinološki sodnik

Lovska kinološka preizkušnja po umetni krvni sledi v Prosenjakovcih

Pri lovskem domu **Lovske družine Prosenjakovci** je **Zveza lovskih kinologov** (ZLK) **Pomurja** 6. junija 2026 pripravila zbor in srečanje za lovce, ki se ukvarjajo s kinologijo; načrtovana je bila uporabnostna preizkušnja po umetni krvni sledi.

Po zboru pred lovskim domom v Prosenjakovcih so se lastniki psov začeli odpravljati na teren, kjer so bile že dan prej položene tri krvne sledi. Sodila sta **Bojan Deberšek** in **Vlado Vesel**. Dogodka so se udeležili vodniki s tremi psi, in sicer enim ptičarjem - žimavcem in dvema barvarskima barvarjema. Vsi so uspešno opravili preizkušnjo, ki je obenem tudi pogoj, da lahko lovski pes priznano išče/zasleduje ranjeno divjad po krvni sledi.

Foto: Jože Žerdin

Lovska kinološka preizkušnja po umetni krvni sledi v Prosenjakovcih

Predsednik ZLK Pomurja **Ivan Gregorn** pa je prisotnim pripravnikom na kratko predstavil pomen šolanja psa za delo po krvni sledi, čemur je nato sledil praktičen prikaz dela.

Jože Žerdin

Tretja samostojna državna preizkušnja v delu po krvni sledi za barvarje

Klub hanovrskih in bavarskih barvarjev Slovenije je 16. maja 2026 organiziral tretjo samostojno državno preizkušnjo v delu po krvni sledi za pse barvarje s podelitvijo kandidatur CACT. K sodelovanju je povabil **Lovsko-kinološko društvo** (LKD) **Kočevje** in **Lovsko družino** (LD) **Mala gora**. Preizkušnja je potekala v čudovitem lovišču LD Mala gora, kjer so poleg jelenjadi in srnjadi v velikem številu prisotni tudi medvedi, volkovi in risi. Po izjavah domačih lovcev v njihovem lovišču živi okrog 30 medvedov različnih velikosti. Da je to res, je potrdilo naše srečanje z medvedom le nekaj kilometrov od zaselka Željne pri Kočevju, drugega pa so turisti opazili še bližje naselju. Prisotnost velikih zveri navadno preizkušnjo po krvni sledi dodatno oteži, saj večina barvarjev še nikoli ni bila v stiku z dahom omenjenih zveri.

Organizacija tovrstne državne preizkušnje ni preprosta, saj je potrebno veliko priprav, usklajevanja, zavzetosti in dovolj velik, primeren ter kolikor mogoče enakovreden teren za vse udeležence tekmovanja. Večino priprav in organizacijo preizkušnje v lovišču LD Mala gora so opravili predsednik LKD Kočevje in vodja prireditve **Lovro Tomšič**, starešina LD Mala gora **Srečko Nusdorfer** in mednarodni kinološki sodnik **Tomaž Burazer**. Dogovorili so se, da bosta odprtje in zaključek prireditve potekala pred lovskim domom LD Mala gora in da bodo za sledi zagotovili kri, parklje in kože divjih prašičev, hrano ter prenočišča za kinološke sodnike, kar so tudi vse uredili. Skupaj s pomočniki na sledi s Srečkom Nusdorferjem, **Damirjem Nusdorferjem**, **Matejem Dejakom**, **Vidom Dejakom**, **Gregorjem Kavčičem** in **Simonom Troštom** so si ogledali terene za polaganje krvi in izbrali najprimernejše trase.

Vse foto: Jožef Verčko

Zbor vodnikov na tretji državni samostojni preizkušnji barvarjev v sledenju

Strokovni vodja prireditve je bil **Jožef Verčko**, ki je tudi zbiral prijave vodnikov. Ker so se na preizkušnjo želeli prijaviti tudi vodniki mlajših barvarjev, ki še niso imeli opravljene preizkušnje, je naš klub v začetku maja na

Kinološki sodniki in pripravniki za kinološke sodnike ob odprtju samostojne državne preizkušnje barvarjev

Z leve: Anton Brečko, Uroš Strašek in Uroš Smodiš

območju v **LKD Bela krajina**, v lovišču **LD Črnomelj**, organiziral in izvedel uporabnostno preizkušnjo po krvni sledi za člane kluba. Osnovno poslanstvo našega kluba je namreč organizacija uporabnostnih preizkušenj in strokovna pomoč članom pri vzreji psov barvarjev. Vodstvo in starešina LD Črnomelj **Marko Pezdirc** so z veliko zavzetostjo pomagali pri organizaciji uporabnostne preizkušnje, ki je bila zato tudi odlično uresničena, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Preizkušnje so se udeležili štirje vodniki barvarjev, njihovo delo pa sta ocenjevala kinološka sodnika **Tomaž Pavčnik** in **Tomaž Burazer**.

Na državno preizkušnjo se je prijavilo osem vodnikov bavarskih barvarjev in trije vodniki hanovrskih barvarjev, vendar je eden od vodnikov hanovrskega barvarja dan pred preizkušnjo opravičil svojo odsotnost. Verčko je pripravil tudi katalog preizkušnje, ki ga je oblikoval **Emanuel Vidmar**. Klub je zagotovil nagrade, številke za sledi in kataloge. Na preizkušnji so ocenjevali mednarodni kinološki sodniki **Zdravko Brezovšek**, **Radoš Burnik**, **Igor Grašak**, **Janez Šumak**, **Tomaž Pavčnik** in Tomaž Burazer. Stažirali so pripravniki za kinološke sodnike **Emanuel Vidmar**, **Mitja Tašič** in **Maja Brunskole**, za delegata pa je **Kinološka zveza Slovenije** (KZS) določila **Roberta Bandlja**.

Organizatorji, terenski pomočniki na sledi in kinološki sodniki so se 15. maja 2026 ob 15.30 zbrali pred lovsko kočo LD Mala gora. Zaradi napovedanih neviht je bil takoj sodniški sestanek. Strokovni vodja Jožef Verčko je podrobno pojasnil način polaganja sledi, da bi bile vse položene enako dolge in čim bolj enakovredne. Skupaj z vodjo prireditve Lovrom Tomšičem sta sodnikom določila tudi terenske pomočnike in pripravnike za kinološke sodnike. Po odhodu na teren je še pred polaganjem prvih sledi začelo močno deževati, vendar nevihta ni trajala dolgo, zato so drugo sled polagali že v lepem vremenu. Ponoči so območje prav tako zajele močne nevihte, ki so kri dobro sprale s podrasti, kar je psom dodatno otežilo sledenje.

V soboto, 16. maja 2026, so se udeleženci zbirali med 7. in 8. uro. Okrog 7.30 je bil sodniški sestanek, na katerem je strokovni vodja zaradi zagotavljanja enotnega ocenjevanja pojasnil način ocenjevanja vseh disciplin. Ob 8. uri sta pred lovskim domom sledila uvodno odprtje in državna himna. Zbrane udeležence so pozdravili vodja prireditve Lovro Tomšič, starešina LD Mala gora Srečko Nusdorfer in strokovni vodja preizkušnje Jožef Verčko, ki jih je pozdravil tudi v imenu kluba barvarjev, saj je bil predsednik kluba **Srečko Mumel** odsoten. Nato jim je predstavil pravilnik o samostojni preizkušnji po krvni sledi in način ocenjevanja, poskrbel za žreb, predstavil še sodnike in terenske pomočnike na sledi ter vsem vodnikom zaželel uspešno delo na sledeh. Delegat KZS Robert Bandelj je pozdravil udeležence v imenu KZS in uradno odprl začetek preizkušnje.

Vsi sodniki in vodniki s psi so se do 11.30 že vrnili s terena, kjer so sodniki izpolnili ocenjevalne liste. Strokovni vodja in Emanuel Vidmar sta zbrala rezultate, Vidmar pa je natisnil še diplome in zahvale vodnikom. Sledila je razglasitev rezultatov, za kar sta poskrbela vodja prireditve in strokovni vodja. Slednji je poudaril, da je vsaka preizkušnja nekaj posebnega. Enkrat delo otežuje suho in vetrovno vreme, drugič močno deževje, zahtevni tereni ali nočna prisotnost velikih zveri na sledeh, kar vse vpliva na končne rezultate. Kljub občutni prisotnosti velikih zveri in močnega deževja ponoči so bili rezultati preizkušnje sledenja zelo dobri.

Vodniki so dosegli naslednje rezultate:

1. Uroš Strašek (Bb: **Bobi**) – CACT (147,5 točke, I. nagradni razred)

2. Anton Brečko (Bb: **Bora Borakova**) – R. CACT (142,5 točke, I. nagradni razred)

3. Uroš Smodiš (Bb: **Aka Smodiševa**) (130 točk, I. nagradni razred)

4. Leon Mihelič (Bb: **Bari**) (87,5 točke, III. nagradni razred)

5. Ivan Zajc (Hb: **Aris**) (67,5 točke, III. nagradni razred)

6. Matej Bernot (Bb: **Chita zo Šarlotinovho dvora**) (66,5 točke, III. nagradni razred)

Trije vodniki s psi preizkušnje niso uspešno opravili. V imenu kluba se je strokovni vodja zahvalil za pomoč pri organizaciji LKD Kočevje, LD Mala gora in **Lovišču s posebnim namenom Kočevsko**.

Vsi vodniki so prejeli diplome in praktične nagrade, ki so jih prispevali sponzorji: **AREX Defense** – pištolo *AREX DELTA L Olive 9 x 19 mm*; **Primož Rauter** – *sledno ovratnico za zmagovalca, sledni jermen za psa drugouvrščenega in lovsko majico za tretjeuvrščenega*; **Perun Bullets** – *lovske krogle Perun*; **Puškarstvo Vute – Lovskaoprema.si** – *praktične nagrade in darilne bone*; **Ivan Jerman, Vedno Zanesljivo** – *praktične nagrade*; **DB ARMS** – *praktične nagrade*; **Radenska, d. o. o.**; **Srečko Mumel, s. p.**; **Nevtron & Company, d. o. o., Ljubljana**; **Anton Brečko, s. p.**; **Avto Vitrih**; **Jure Vitrih, s. p.**; **Tomaž Javornik, s. p.**; **Lestis – Peter Osvald, s. p.**; **Aleš Vrečko**; **M&T Deko**; **GTB-PRO, gradnja in inženirske dejavnosti, d. o. o.**, ter **Gradbeništvo, inženiring in nadzor Dušan Sušek, s. p.**

Po razglasitvi rezultatov sta Lovro Tomšič in Srečko Nusdorfer čestitala vodnikom, delegat Robert Bandelj pa je v svojem govoru ocenil, da je bila prireditev organizirana zelo kakovostno in da ni bilo pripomb na organizacijo. Čestital je vodnikom in uradno zaključil prireditev. V organizacijo preizkušnje so klub, LKD Kočevje, LD Mala gora in LPN Kočevsko vložili veliko truda, da je bila preizkušnja strokovno organizirana in uspešno izvedena ter da so se vsi udeleženci dobro počutili.

Jožef Verčko

Tečaj vaj v poslušnosti VP-1 in VP-2 v okviru LKD Celje

V **Lovsko-kinološkem društvu** (LKD) **Celje** (član **Kinološke zveze Slovenije** (KZS) in **Lovske zveze Slovenije** (LZS)) vsako leto organiziramo in izvedemo ***Tečaj osnovnega šolanja vodljivosti lovskih psov vseh pasem po programu VP-1 in VP-2***. Tečaj je za lovce/lovke lovskih družin, ki so članice LKD Celje, brezplačen. Letos program sofinancira **Komisija za lovsko kinologijo pri LZS**.

S teoretičnim delom smo **začeli** 26. februarja 2026 na poligonu **Kinološkega društva** (KD) **Celje** v Lokrovcu 1/B (brez psov). Vodja šolanja, inštruktor **Anton Savorgnani**, je predstavil namen in cilje šolanja, metode šolanja in potek tečaja ter navedel potrebne pripomočke in opremo. Spregovoril je tudi o pripravi psa na vadbo, obnovili smo znanje o anatomiji in fiziologiji psa, o vedenju psov, potrebah po negi, o pasjih nagonih, boleznih psov in ukrepih pri posameznih znakih bolezni. Z inštruktorjem **Janezom Šumakom** sta tečajnikom odgovorila na vsa vprašanja v povezavi s psi in šolanjem. Seznanila sta jih tudi z najpomembnejšimi določbami ***Zakona o zaščiti živali*** in ***Pravilnika o zaščiti hišnih živali***.

Praktični del tečaja (s psi) je potekal od 2. marca 2026 naprej približno tri mesece dvakrat na teden in prav tako na poligonu KD Celje, Lokrovec 1/B (ob ponedeljkih ob 16.30 in četrtkih ob 17. uri) oziroma dokler psi niso obvladali vseh vaj poslušnosti in bili vodljivi, kar smo dosegli do konca junija.

Foto: Janez Šumak

Na tečaju

Po končanem tečaju so vodniki s psi opravljali *izpit VP-1* 8. junija in *izpit VP-2* 18. junija 2026. Sedemnajst vodnikov lovskih psov s 17 psi je dokaj redno obiskovalo termine tečaja. Žal pa opažamo, da veliko vodnikov teorijo izpušča, kar se pozneje krepko pozna pri praktičnem delu. Pogosto se namreč pojavljajo vprašanja, ki so bila na teoriji jasno razložena.

Letos smo imeli odlične razmere za delo, res pa je, da so se nekateri tečajniki pridružili drugim pozneje, kar je delno motilo nemoten potek šolanja. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno; kadar je le preveč deževalo, smo del vaj opravili pod nastreškom. Pozneje, ko smo začeli z vajami »sedi« in »prostor«, pa se je udeležba začela izrazito manjšati. Največ vodnikov je bilo takih, ki so imeli izmensko delo v službi, potem pa so, namesto da bi pospešeno in zavzeto nadaljevali, preprosto obupali. Zaradi vsega naštetega in ker smo s tečajem vseeno želeli počasi zaključiti pred dopusti, smo z osvajanjem novih vaj morali pohiteti, da nam je ostalo več časa za ponavljanje in utrjevanje naučenega. Čeprav smo dva dneva izgubili zaradi praznikov, so bili letos rezultati pri opravljanju izpitov odlični. Posebno so se izkazali trije udeleženci, ki so pri ocenjevanju dosegli vse možne točke. K izpitu se je prijavilo deset tečajnikov (izpit VP-1 in izpit VP-2). Le en par ni opravil izpitov, drugi pa so bili uspešni. Od tega je pet parov opravilo VP-1, štirje pa VP-2.

Opažamo, da veliko lovcev, ki nabavijo mladega psa, še vedno meni, da je tečaj vodljivosti povsem odveč. Še vedno je veliko miselnosti, da lovski pes vse, kar mora znati, prinese prirojeno – že kar s seboj ob rojstvu.

Med celotnim tečajem je bilo največ odsotnosti opaziti pri vodnikih, ki imajo službo v izmenah, in nekaterih zaradi gonje psičk. Čeprav neprestano poudarjamo, naj se vodniki ob gonitvi psičk vseeno sami udeležujejo tečaja, je bila to bolj izjema kot pravilo. Osip udeležbe na tečaju je večji tudi pri vodnikih, ki so bolj oddaljeni od poligona. Prav tako smo zaznali, da veliko bolje in hitreje osvajajo vaje psi vodnikov, ki so se udeležili programa »mala šola« že prej, v jeseni.

Vsi vodniki, ki so opravili izpit, so dosegli nadpovprečen rezultat. Vsem smo po izpitu svetovali, kaj je nujno še osvojiti in kako naj delajo s psom naprej. Šestim parom, ki se izpita niso udeležili zaradi različnih razlogov ali ga niso opravili, bomo ponudili dodatni termin, najpozneje med programom za mlade pse, jim omogočili nekaj ur osvežilnega tečaja in možnost opravljanja izpita v jesenskem roku.

Na izvedbo tečaja nismo prejeli pripomb. Lastnike mladih psov je treba prek kinoloških referentov v lovskih družinah prepričati, da samo poslušen in ubogljiv pes sodi v lovišče ter da je po osvojenih vajah v poslušnosti lahko dober pomočnik pri lovu.

Janez Šumak,
predsednik LKD Celje

Tekma za pokal sv. Huberta LKD Ptuj - Ormož

Lovsko-kinološko društvo (LKD) **Ptuj - Ormož** deluje na območju **Zveze lovskih družin Ptuj - Ormož**. Skrbi za strokovno kinologijo, vzrejo in delovne sposobnosti lovskih psov ter opravljanje delovnih preizkušenj vseh pasemskih skupin, ki jih potrebujejo upravljavci lovišč na navedenem območju.

Razmere in hkrati potrebe po ustreznih psih so se spremenile, zato se spreminja tudi število lovskih psov po pasemskih skupinah v lovskih družinah. V naravi je vedno več velike divjadi, število male poljske divjadi pa se drastično in nezadržno zmanjšuje. Lovci vedno več uporabljajo goniče, jamarje, krvosledce in šarivce. Na našo žalost pa se je precej zmanjšalo število ptičarjev ne glede na to, da imamo zelo dolgo zgodovino ptičarske kinologije, ki je bila svoj čas vodilna.

Foto: Michael Migos

Lovci vedno bolj uporabljajo goniče, jamarje, krvosledce in šarivce. Na našo žalost pa se je precej zmanjšalo število ptičarjev ne glede na to, da imamo zelo dolgo zgodovino ptičarske kinologije, ki je bila svoj čas vodilna.

Z ustanovitvijo podružnice **Slovenskega lovskega društva Ptuj** 15. maja 1921 se je začelo organizirano delovanje lovske kinologije pri nas. Na območju Ptuja je bilo prvo kinološko tekmovanje že oktobra leta 1921. Imenovali so ga ***širša poljska tekma ptičar-***

***jev** (ŠPP)*, na njej je tekmovalo osem psov, glavni sodnik pa je bil **Evgen Križaj**.

LKD Ptuj je bilo ustanovljeno 20. junija 1979. Ker deluje na območju dveh upravnih enot, se je pozneje preimenovalo v LKD Ptuj - Ormož. Na našem območju so lovišča od nižinskih do hribovskih predelov, zato imajo lovci različne potrebe za lov primernih psov (po pasemskih skupinah).

Ptujski in ormoški vodniki psov se redno udeležujemo državnih in mednarodnih lovsko-kinoloških prireditev, kot so *I. K. P., Hegewald, Steinitz* na Češkem, *Kleemann*, *VUP ptičarjev* v drugih državah Evrope, predvsem pa redno na *tekmah sv. Huberta*. Tako je naš pokojni član **Rudi Rakuša** s psičko **Ajšo Grajensko** na taki tekmi osvojil tudi najvišji naslov – *svetovni prvak na tekmi za pokal sv. Huberta* leta 1983 v Italiji in ponovno leta 1986 v Umagu.

Po tujih zgledih naše društvo LKD Ptuj - Ormož že od leta 2003 prireja ***Državno prvenstvo ptičarjev – prehodni pokal sv. Huberta***. Poraja se ideja, da bi tekmo poimenovali v ***Memorial v spomin na Rudija Rakušo***. Tekma je za naše LKD Ptuj - Ormož odgovorna in vrhunska prireditev. Prvo tekmo smo organizirali v Beltincih, vse druge pa na območju LKD Ptuj - Ormož. Na začetnih tekmah smo imeli v loviščih na voljo še dovolj naravne divjadi, kar pa za poznejše ne velja več in tekme brez izpuščene male divjadi iz umetne vzreje ne moremo organizirati. Trudimo se, da tekmo izpeljemo kar najbolje, saj so standardna pravila stroga in določajo, da **točke pred sodniki zbirata pes in tudi vodnik**!

Ob letošnji *tekmi za pokal sv. Huberta* bomo organizirali tudi *seminar za sodnike*. Tako bomo lahko tekmovanje, ki bo 30. oktobra 2026 v lovišču **Lovske družine Jože Lacko – Ptuj**, pripravili čim bolj kakovostno in pregledno.

Na tekmovanje 7. skupine FCI ste prijazno vabljeni vodniki ptičarjev iz vseh slovenskih lovsko-kinoloških društev!

Franc Turnšek,
predsednik LKD Ptuj - Ormož

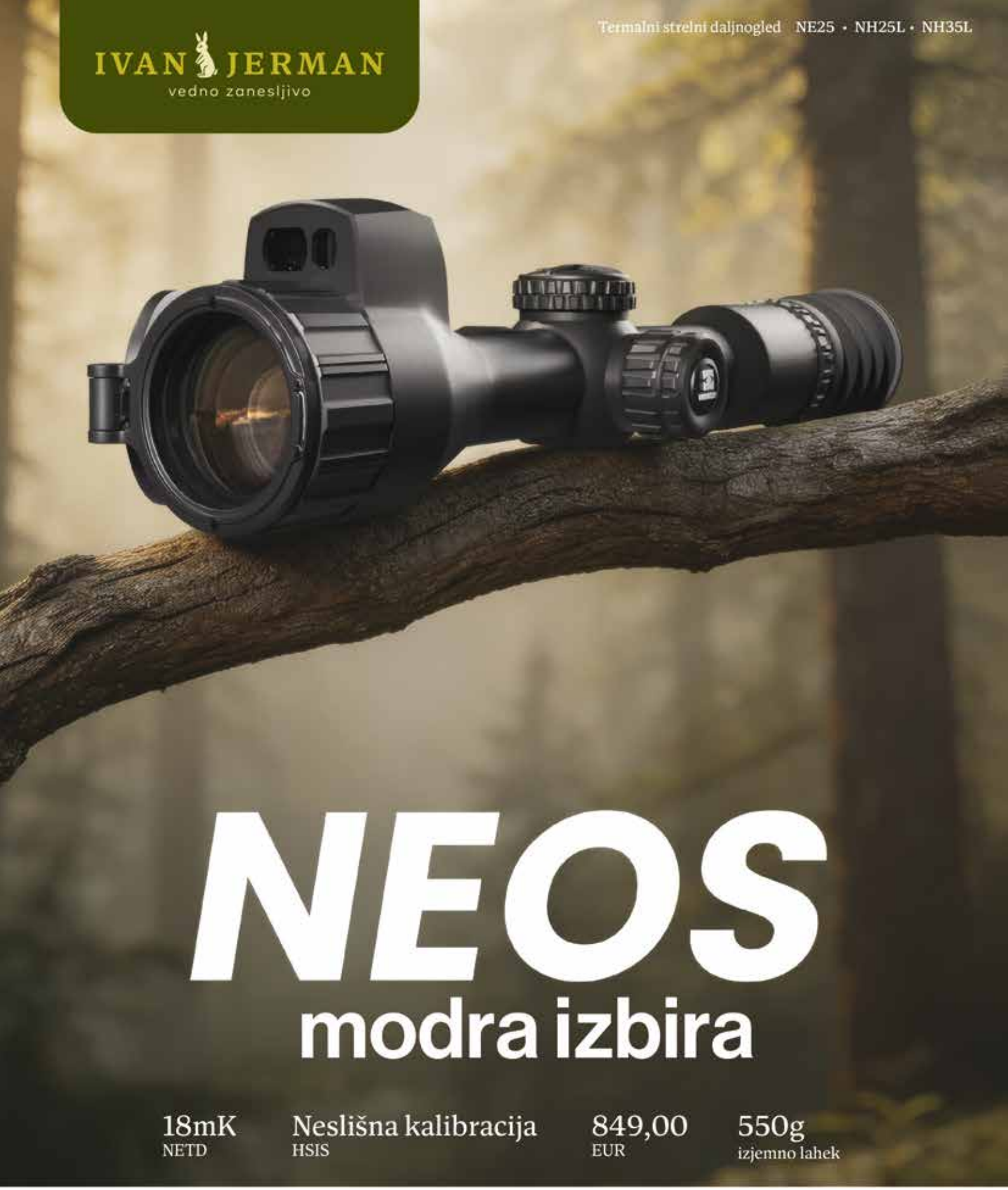

Oglasi niso lektorirani.

IVAN JERMAN
vedno zanesljivo

Termalni strelni daljnogled NE25 • NH25L • NH35L

NEOS
modra izbira

18mK	Neslišna kalibracija	849,00	550g
NETD	HSIS	EUR	izjemno lahek

Pooblaščena prodajna mesta:

Avantura - Postojna
i-Hunt Shop - Kozina
Nold – Celje in Brežice
Optics Trade in Shooting trade - Slovenska Bistrica
Slovarms – Divača
Puškarstvo Simon Skobir – Slovenj Gradec
Puškarstvo Hubert Pregelj - Ajdovščina
Puškarstvo Vute - Maribor
Artemis - Brezovica
Dedal – Šempeter v Savinjski dolini
Trgovina Lovec - Koper
Trgovina Lovec - Ljubljana
Trgovina Lovec - Maribor
Trgovina Lovec – Murska Sobota
Trgovina Lovec – Nova Gorica

HIKMICRO

www.hikmicro.ivanjerman.com
Generalni zastopnik: Ivan Jerman d.o.o. Staroživorovska cesta 3a, 4226 Žiri